

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tagjai ingyen kapják.
Nem tagoknak előfizetési díj:
Egész évre 24 korona, félévre 12 korona, negyedévre 6 korona.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona.
Az egyesületi tanács felügyelete alatt:
Főszerkesztő és kiadási felelős: Rubinek Gyula az OMGE. igazgatója.
Felelős szerkesztő: Buday Barna.

Szerkesztőség:
Budapest, IX., Köztelek-utca 8.
Kiadóhivatal:
Budapest (Köztelek), Üllői-út 25. szám.
Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEI.

Ülésnapok a Köztelken.

1908. január 23. d. u. 4 órakor. Állandó tenyészállatvásár telep előkészítő bizottság ülése.
" " 25. d. e. 10 órakor. Közgazdasági szakosztály ülése.

Meghívó

az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület”

közgazdasági szakosztálya

1908. évi január hó 25-én (szombat) délelőtt 10 órakor a „Köztelek” nagytermében tartandó ülésére.

Tárgy:

Az egyenes adók reformja.

Budapest, 1908. január 16-án.

Desseoffy Aurél gróf s. k.,
egyesületi elnök.

Meghívó

az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület”

műszaki bizottsága

1908. évi február hó 8-án (szombat) d. u. 4 órakor a „Köztelken” tartandó ülésére.

Tárgyak:

1. Aratógépbemutató Felsőmagyarországon.
2. Motoros szántógépek versenyének megbeszélése.
3. Tanulmányi kirándulás tervezetének megbeszélése.

Bolla Mihály s. k.,
b. elnök.

Meghívó

az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület”
közgazd., földmívelési és növénytermesztési, állattenyésztési és állatejészségügyi szakosztályai

1908. évi február hó 10-én (hétfőn) d. u. 4 órakor a „Köztelken” tartandó együttes ülésére.

Tárgy:

Az alföldi mezőgazdálkodás reformjának kérdése.

Desseoffy Aurél gróf s. k.,
egyesületi elnök.

Tanulmányut Amerikába.

Az egyesületi tanács január hó 9-én tartott ülésén az Egyesült-Államok mezőgazdasági viszonyainak tanulmányozásával Szandner Henrik urat bízta meg, aki f. évi február 8-án Cunard Line Carmania gőzösével indul Fiuméből New-Yorkba, illetve az Egyesült-Államokba, ahonnan csak 1909. évi szeptember havában fog visszatérni.

Felhívom azon gazdátársakat, akik az Egyesült-Államok mezőgazdasági viszonyainak tanulmányozása céljából kiküldöttünkkel egyidejűleg kiutazni óhajtanának, hogy ezen szándékukat nálam bejelenteni s február hó 5-én d. e. 10 órakor nálam jelentkezni szíveskedjenek, amikor egyesületünk kiküldöttével érintkezve, utiprogramjukat közösen megállapíthatják.

Kiküldöttünk egyébként kötelezettséget vállalt arra, hogy az esetleg később kiutazóknak is rendelkezésére áll s utbaigazítással szolgál.

Mindazok tehát, akik akár a folyó, akár a jövő évben mezőgazdasági tanulmányok folytatása céljából az Egyesült-Államokba utazni szándékoznak, ha eziránt egyesületünket megkeresik, egyesületi kiküldöttünk támogatására és utbaigazítására számíthatnak. Felesleges hangsúlyoznom, hogy az ország érdekében fekvő volna, hogy különösen a gazdajúság köréből minél számosabban ragadnak meg e kínálkozó kedvező alkalmat arra, hogy gazdasági ismereteiket az Egyesült-Államok bámulatosan fejlődő, legváltozatosabb viszonyokat feltűntető s különösen értékesítés szempontjából kiválóan szervezett mezőgazdaságának tanulmányozására vállalkozzanak.

Rubinek Gyula s. k.,
igazgató.

Értesítés.

Több ízben elhangzott kívánság folytán egyesületünk elhatározta, hogy az üzemi osztály munkakörébe az **adókönyvek felülvizsgálását** is felveszi és a három éven belüli, el nem évült adótulfizetések visszatérítését kieszközli.

Szárazság és más elemi csapások esetén a bejelentési eljárásokról és az adóelengedés jogosultságáról szakértője útján tájékoztatást nyújt, továbbá utbaigazításokat ad minden az adóügyre vonatkozó kérdésben.

Az adókönyv-ellenőrző iroda rozsa és más elemi kár, szárazság stb. esetén az adóelengedés kieszközlésére szükséges lépésekről a gazdákat tájékoztatni fogja.

Felhívjuk t. tagjainkat, hogy az adóügyekre vonatkozó összes kérdésekben szíveskedjenek az OMGE. üzemi osztályához fordulni, ahonnan a szükséges szaktanácsokat mindenkor készséggel megadjuk.

Igazgató.

XXV. tenyészállatvásár.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület XXV. tenyészállatvásárját 1908. márczius hó 7. és 8-án tartja meg Budapesten a Tattersall R.-T. istállóiban (szemben a keleti pályaudvarral).

A bejelentési határidő február 15.

A vásártervezet és a bejelentési ivatek már szétküldtük, aki ilyeneket nem kapott volna, forduljon az OMGE. titkári hivatalához (Budapest, IX., Köztelek).

A rendező-bizottság.

MEGJELENT
BAROMFITENYÉSZTÉSI OSZTÁLYUNK

ÁRJEGYZÉKE
diszes kiállításban,
~ számos ábrával. ~

A mesterséges keltetés hiveinek különös figyelmébe ajánljuk.
Minden érdeklődőnek egyszerű óhajra szívesen megküldjük.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete
Budapest, V. ker., Alkotmány-utca 31. szám.

Mai számunk 28 oldal.

Irodalmi és tanügyi szakosztály ülése.

(1908 január 15.)

Jelen vannak: *Kodolányi* Antal elnöklelté alatt *Bálint* Béla dr., *Bernát* István dr., *Csistáry* Béla, *Drucker* Jenő dr., *Dubravszky* Róbert, *Horusitzky* Henrik, *Keller* Gyula, *Koppély* Géza, *Leveleky* Ármin, *Löherer* Andor, *Mauks* Gyula, *Menül* Jeromos, *Nagy* György, *Paikert* Alajos, *Propper* Samu, *Reusz* Henrik, *Szikossy* Aladár, *Virava* József dr., a tisztviselőkar részéről *Rubinek* Gyula igazgató, *Mutschenbacher* Emil dr. segédtitkár és *Buday* Barna szerkesztő-titkár, mint előadó.

Kodolányi Antal elnök megnyitván az ülést, üdvözi a megjelent tagokat az új esztendőben és annak az óhajának ad kifejezést, vajha minél többeket képesek lennének az irodalmi szakosztályban való működésre megnyerni. Felkéri előadót előterjesztéseinek megtételére.

Buday Barna előadó előterjeszti, hogy az OMGE. tanácsa elhatározta, hogy azokat a gazdasági előadásokat, amelyek a multban a Köztelken abból a célból tartattak, hogy a gyakorlati gazdákat a gazdasági ismeretek fejlődéséről, a tudomány haladásáról és újabb vívmányairól szakszerű előadások alapján felvilágosítsuk, ez év folyamán is megtartsuk. Mivel pedig az idő előrehaladt, már el is készítettük a tárgysorozatot ennek a gazdasági előadási tanfolyamnak és megfelelő előadók felszólításáról is gondoskodtunk. A tárgysorozatot a szakosztály elé terjeszti. Eszerint a gazdasági előadások f. évi február hó 22., 23. és 24. napján (szombaton, vasárnap és hétfőn) tartatnak meg a Köztelken. Az előadások délelőtt 9 órakor kezdődnek és 1 óráig tartanak.

Tárgysorozat:

1. A cukorrépatermesztés és értékesítés kérdése.
2. A Kellner-féle keményítőérték-elmélet gyakorlati alkalmazása.
3. Az orsz. növénytermesztési kísérleti állomás működésének főbb eredményei.
4. Magánjáró gézekék.
5. A tengeri amerikai rendszerű mivélésének eredményei.
6. A gabonafélék kapálása és magnemesítés. (A magyar gazdák német tanulmányútjának tanulsága.)

7. A tenyész kiválasztás eredményei a tehenészet és a tejtermelés jövedelmezősége szempontjából.

A résztvevők délutánonként kirándulásokat tesznek. Megtekintik a Magyar Élelmiszer R.-T. hűtőház-berendezését, a Magyar Gazdák Ért. Szövetkezetének budafoki pincéjét és a m. kir. Mezőgazdasági Muzeumot. Részvételi díj mindhárom napra: 2 K. A szakosztály megvitattán a tervezetet, egy, a tél folyamán rendezendő szociális kurzus ügyét beszélt meg, a tárgyalást azonban bizalmas természetűnek jelentette ki.

Cukorrépatermesztő Gazdák Országos Szövetsége előkészítésére küldött végrehajtó-bizottság ülése.

1908 január 17.

Jelen vannak *Desseuffy* Emil gróf elnöklelté alatt *Buday* Barna, *Desseuffy* Aurél gróf, *Emödy* József, *Frankl* Ede, *Löwinger* Sándor dr., *Mezey* Gyula, *Rubinek* Gyula, *Szatáray* Sándor gróf, *Tallian* Béla, *Szilassy* Zoltán mint előadó és *Fabricsus* Endre jegyző.

Desseuffy Emil gróf elnök megnyitván az ülést, üdvözi a megjelenteket és felkéri az előadót előterjesztéseinek megtételére.

Szilassy Zoltán előadó bejelenti, hogy a következő vidéki szövetségek jelentették be megalakulásukat: baranyamegyei, barsmegyei, békésmegyei, biharmegyei, mezőhegyesvidéki, — mely négy vármegyére terjed ki — szerencsvidéki, sárvárvidéki, és nyitrai megyei szövetségek; alakulóban van a sopronmegyei.

Az ülés e bejelentést tudomásul veszi.

Szatáray Sándor gróf ismerteti a szerencsvidéki szövetség megalakulását, amely a központi alapszabályokat oda módosította, hogy a termelők a gyárakkal csak egy évi lejáratú szerződéseket kössenek és hogy kötelezzék magukat, hogy szerződéseiket nem fogják meghosszabbítani.

Az előterjesztések felett élénk vita keletkezett. Elnök azt véli, hogy különösen két szempont tart vissza nagyon sokakat a csatlakozástól. Az egyik az, hogy a hozzájárulási díjtól fázna, mert azt hiszik, hogy igen magas hozzájárulási díjjal lesznek megterhelve, a másik szempont pedig az, hogy olyanok, akiknek szerződésük van, nem mernek csatlakozni és nem csatlakoztak. Azért azt indítványozza, hogy az alapszabályoknak azt a részét, ahol a hozzájárulási díj van kimondva, vagy másképp kell megfogalmazni, vagy pedig erről a hozzájárulási díjról teljesen le kell tenni egy időre.

Szilassy Zoltán nem látja szükségesnek az alapszabály-szöveg módosítását, hanem e tekintetben szabad kezét kíván hagyni a holnapi közgyűlésnek.

Tallian Béla szintén ajánlja, hogy ne kötéssék ki mereven ezen költség hozzájárulás, annyival is inkább, mert az egész dolog nem kerül nagy költségbe.

Desseuffy Aurél gróf azt tartja, hogy a költségeket az OMGE. viselheti, bár így is kétséges, meg fognak-e alakulni ezek a szövetségek.

Löwinger Sándor dr. bejelenti, hogy Pozsony és Nyitra megye mezőgazdáiak egy része részvényszerűségi alapon egy mezőgazdasági cukorgyárat épít. A gyár már épül, s körülbelül napi 80 vagon röpafeldolgozásra lesz berendezve. Alaptőkéje 2 millió korona.

Emödy József azt a közvetítő indítványt teszi, hogy egyelőre az OMGE. alakítson cukorrépatermesztési szakosztályt és a központi költségeket viselje.

Frankl Ede felszólalása után *Mezey* Gyula elfogadhatónak tartja *Emödy* indítványát lényegében, de nem oly alakban, mint azt *Emödy* tette, mert a cukorrépatermesztők ülése az OMGE. számlájára nem hozhat határozatot, hanem oly alakban, hogy a holnapi alakuló ülésen hozatnék egy határozatot, mely szerint felkéretnék az OMGE. hogy a központi költségeket egyelőre viselje.

Rubinek Gyula felhívja az ülés figyelmét arra az anomáliára, amely akkor állana elő, ha ez a mozgalom egy szakosztály alakításával végződne. Ha egyebet nem tudunk elérni, akkor ez a végrehajtó-bizottság állandósítsa és további működésével irányítsa a cukorrépatermesztő érdekeltséget.

Desseuffy Emil gr. elnök határozatilag kimondja, hogy az országos cukorrépatermesztő szövetséget megalakítani kívánja. A végrehajtó-bizottság elfogadja az alapszabálytervezetet és azzal a kérelemmel fog az OMGE.-hez fordulni, hogy a jövőben felmerülő költségeket hajlandó legyen viselni.

Emödy József félreértett indítványát magyarázza és az OMGE.-hez még azt a kérést is

TÁRCZA.

Kerl Karsai.

Irtá: Bársony István.

Sz. bácsi uradalmi erdősz volt Fényen, Nagykároly mellett. Valaha, bizony már régen ugy emlegettek, mint a komoly, nyugodt vadászok mintaképét. Nem is tudok több oly vadászbembert, akiről az lett volna a legenda, hogy sohasem hibázik; az öreg ur volt az egyetlen. Az ő puskája sose szólt hiába.

Igaz, hogy se olyan vadra nem lőtt, ami messzire volt tőle, se olyanra, amit nem vehetett kellőképpen célba. Az ő maximális lőtávolsága a negyven lépést meg nem haladta; de ha a vad valahol a sűrűségben futott vagy röpkült, ahol nem láthatta elég jól, akkor még közelről se lőtt rá. Egyáltalában rendíthetetlenül nyugodt volt, aminő csak az lehet, aki annyi idő óta réme a vadnak, amennyi alatt a svábnak is be szokott nőni a feje lágya.

Ezen a nagy nyugalmán kívül még arról is híres volt Sz. bácsi, hogy kitűnően értett a kutya-tanításhoz. Nem volt az a vizslába oltott kuvasz, amelyből ki ne szedett volna egy kis tudást. Ha egyik-másik tanítványa nem igen érezte a vadat: a leölt állatot apportírozni az is tudta. Így aztán kevés igénynyel legalább egyoldalulag használni lehetett. Sz. bácsi (aki cseh ember volt) büszkén mondogatta: látsz, hogy megcsinállok minden kutya?

Hanem egyszer ő is emberére vagy inkább kutyájára akadt.

A segédje hozott neki egy vizslakölyköt a grófi kastélyból, a homeopata-doktortól, aki egy hálás paciensétől kapta volt a nagyreményű állatot, de mindjárt szabadulni igyekezett tőle.

Külsőjeéről itélve, igért valamit ez a kis nebuló. Valóságos tipikus német vizsla volt, azokkal a bizonyos jellegzetesen hosszú fülekkel, azzal a ráncos homlokkal és lefenceses szájjal; egészben mint egy fiók barnamedve. Az öreg ur megsimogatta s azt mondta: no du Kerl du; also, hogy hijják tégedet?

Az erdőszegéd rámondta: odabent az udvarban Karsinak szölongatták a doktor ur gyerekei.

— No so, also, bleib Karsai, du Kerl, du! Kerl Karsai, du!

S másnap már mindenki Kerl Karsinak hívta a kis kutyát.

Kerl Karsai azután elkezdett fejlődni s egy pár hét múlva bemutatatta első jeleit annak, hogy mire készül. Miután Sz. bácsi az első apport-leczkékben részesítette, magamagától kezdett apportírozni mindent. Még a jó Sz. néninek, a bácsi feleségének sinyonját is.

Szegény nénike sirva fakadt: „O Gott, Gott, der abscheuliche Kerl, der Karsai! verd meg, jól verd meg, papa!...”

Igen, ha lehetett volna. Hanem Kerl Karsai az ilyesminek ugyan helyt nem állott. Berohant az üvegházba s végig szögült a gyöngy palántákon, neki ugrott egy ablaktáblának, ki-törte s a résen elmenekült. Nem láttuk délig.

Akkor megjött. Nagy diadallal apportírozott valamit. Egy fiatal pézsmakaesát, ami Sz. néni-nek a büszkesége volt. A rucza már végsőt lehelte, amikor Kerl Karsai letette.

Az esetet az egész ház népe meggyászolta, de Sz. bácsi most nem merte Karsit megbüntetni. Hiszen ez a gaztette talentum jele volt. A sinyon, az más, azt nem szokás vizslával apportíroztatni, de ha azért kapna ki egy kölyökvizsla, hogy pézsmaruczáat apportíroz, méltán neheztelne. Akkor soha többet se nyulna vadhoz. Az pedig nagy kár volna.

A büntetés ezuttal elmaradt, hanem Kerl Karsai ettől fogva ki volt zárva a baromfi udvar paradicsomából.

Jött a szép tavasz, a május, amikor a réteken szól a pitypalaty, s a kölyökvizslát pompásan lehet „bevezetni” a vadkeresésbe. Kerl Karsai akkor már vagy öt hónapos volt.

Sz. bácsit elővette a köszvény, nem igen mehetett vizslát tanítani. Rábizta hát a segédjére: — Menjen ki fiam, próbáljon ki egy kicsit aztat a Kerl Karsai; van-e orrod?

A segéd elment és a falu végén beült a korcsmába. Estére hazakerült, azzal, hogy Karsiból nagyszerű kutya lesz.

— Bravo, sehr bravo! no du Kerl, du Karsai, habg'sagt, tu lump! tu!

Igy hízelt neki, azután felszisszent s jól oldalba rugta, mert Karsai a nagy örvendezésben kutyául rátiport a fájós lábára. Du Rinó-czerosz, du!

Minthogy a köszvény szívósan kinezta a bácsit, a kutyatanítás feladata most az egyszer

intézni kívánja, hogy kebelében egy cukorrépa-termesztési szakosztályt létesítsen, amely a gyárosok és termesztők között felmerült vitás kérdéseket állandó tárgyalás és megbeszélés tárgyává tenné.

Szilassy Zoltán feleslegesnek tartja Emödy indítványát, mert az OMGE.-nek meg van a növénytermesztési szakosztálya, amelynek meg van a módja és alkalmja, hogy akármilyen cukorrépa-termesztő szövetségtől függetlenül azokat a kérdéseket, amelyeket fontosnak és szükségessé tart, napirendre tűzze.

Emödy József kijelenti, hogy ő a cukorrépa-termesztést nem annyira növénytermesztési, mint inkább kereskedelmi kérdésnek tekinti, a növénytermesztési szakosztály pedig kereskedelmi kérdéseket nem tárgyalhat.

Tallian Béla úgy véli, hogy ezt a kérdést imperatíve nem is tárgyalhatjuk, mert mi nem mondhatjuk ki azt, hogy az OMGE. alakítson egy szakosztályt. De ő maga is szükségesnek tartaná, hogy az OMGE., pl. a növénytermesztési szakosztálynak egy albizottsága behatóbban foglalkozzék a cukorrépa-termesztés kérdésével.

Elnök: Mivel az ipari és kereskedelmi szakosztály most újja lesz szervezve, tehát talán arra kérnénk az OMGE.-t, hogy a növénytermesztési és kereskedelmi szakosztályokban behatóbban foglalkozzék e kérdéssel. (Helyeslés.)

A bizottság ilyen értelemben határoz.

Szilassy Zoltán előadó előterjeszti, nem volna-e lehetséges az alapszabályok 11-ik szakaszába, ahol a tagságról van szó, felvenni egy olyan kiegészítő rendelkezést, mely szerint bizonyos holdszámokon felüli termesztő, tehát nagytermesztők szintén felvehető a szövetség tagjaiul, mert olyan vidékeken, ahol a szövetséget nem lehet megalakítani, ezek a termelők önmagukban állanak és nem tudnak csatlakozni.

Desseuffy Emil gróf elnök így értelemben teszi fel a kérdést, amelyet a bizottság elfogad.

Szilassy Zoltán előadó: Ha az országos szövetség a holnapi közgyűlésen megalakul, akkor bizonyos direktívákat kell adnia a vidéki szövetségeknek jövődöbéli működésükre vonatkozólag. Minthogy a helyzetet még eléggé nem ismerjük, egyéb tanácsot egyelőre nem adhatunk, mint azt, hogy figyelmeztetjük őket arra, hogy lehetőleg azon igyekezzenek, hogy a szövetség tagjai egy esztendőnél hosszabb időre ne szerződjenek és lehetőleg egyenlő lejáratu

szerződéseket kössenek. Együttal figyelmeztesse a szövetségi tagokat, hogy az ő feltételeiket valóban a helyi szükségletek és igényeknek megfelelően állapítsák meg. Azonkívül figyelmeztesse a vidéki szövetségeket arra is, hogy nagy súlyt helyezzenek arra, hogy a cukorrépa-termesztés módzatainak megjavítására a maguk hatáskörében mindent elkövessenek, előadások tartásával, brosúrák kiadásával, buzditással stb. Ezzel a három ponttal kell a holnapi nagygyűlésnek foglalkoznia.

Tallian Béla szerint a holnapi közgyűlésnek okvetlenül állást kell foglalnia azon differenciákra nézve, amelyek a termesztők és gyárak között vannak. Azért a pontok közé felvenni javasolja azt is, hogy a nagygyűlés küldjön ki egy bizottságot, amely hívja össze az összes már megalakult szövetségek elnökeit, azokkal tárgyalja le és írja össze az összes pontokat és mondja ki, hogy ez a minimális ár, amelyet mi, mint országos szövetség megállapítottunk és amely alá menni nem szabad. Ahhoz nem járul hozzá hogy mondassék ki, hogy egy esztendőre köttessenek a szerződések. Ott, ahol a szerződések nincsenek meghatározott időre kötve, szükség van arra, hogy egyenlítettessenek. Az előadó javaslatát tehát oda kívánja módosítani, hogy ott, ahol még nincs meg az egyenlítés, csak egy évre, de ahol a kiegyenlítés, megtörtént, ott több évre köttessenek a szerződések. Az egyesület működésére nézve szükségesnek tartja, hogy részben a gyárosok érdekeit is karoljuk fel, mert ha mindenben csak ellenük foglalunk állást, akkor mi sem követelhetjük tőlük, hogy engedelményeket tegyenek nekünk.

Löwinger Sándor dr. proponálja, hogy a szerződéseknel a répa-termesztés kérdése is figyelembe véssék.

Elnök határozatilag kimondja, hogy az ülés elfogadja az előadó javaslatát a Tallian módosításával és kiegészítésével.

Ezzel az ülés véget ért.

Cukorrépa-termesztők Országos Szövetségének alakuló ülése.

(1908 január 17.)

Jelen vannak Desseuffy Emil gróf elnökle a alatt Ármos Jenő (Fehér m.), Blantz Jenő (Jász-Nagy-Kun-Szolnok m.), Biedermann Rezső

báró (Baranya m.), Csillag Géza (Vas m.), Engel Harman (Heves m.), Engel Henrik (Nyitra m.), Eszterházy László (Fejér m.), Frankl Ede (Bars m.), Haraszi Oszkár (Heves m.), Kuffler Dezső (Fehér m.), Leidenfrost Károly (Nyitra m.), Lichtschein Samu (Hajdu m.), Lichtschein Dezső (Hajdu m.), Mándy Sámuel (Baranya m.), Mezey Gyula (Nyitra m.), Molnár József (Heves m.), Salzberger József (Nyitra m.), Somogyi Albert (Heves m.), Sváb Sándor (Csongrád m.), Solymos Gusztáv (Torontál m.), Schlesinger Gyula dr. (Trencsén m.), Sztáray Sándor gróf (Zemplén m.), Tallian Béla (mezőhegyesi körzet), Zsilinszky Endre dr. (Bihar m.); az egyesület tisztviselői kara részéről Rubinek Gyula igazgató, Szilassy Zoltán szövetségi titkár mint előadó és Fabricius Endre mint jegyző.

Desseuffy Emil gróf üdvözlővén a megjeleneteket, örömet fejezi ki afelett, hogy megjelenésükkel lehetővé tették a végrehajtó bizottságnak, miszerint a tavaly oly nagy lelkesedéssel megindult mozgalom folytán kifejtett működéséről s annak eredményéről beszámoljon. A tavaly tartott orsz. értekezlet ugyanis kimondta az orsz. szövetség megalakításának szükségességét, valamint azt, hogy kerületenként kell szervezni a cukorrépa-termesztő gazdákat, hogy a cukorgyárakkal szemben nagyobb erőt fejthessenek ki. Megszöktük, — ugymond — hogy nálunk az ily mozgalmaknál kezdetben nagy hullámokat ver a lelkesedés s azután később lelohad. Ez a jelenség tapasztalható itt is; az előkészítő-bizottság megküldötte az összes vidéki megbízottaknak és gazdasági egyesületeknek a kidolgozott alapszabálytervezetet azzal, hogy alakítsák meg a vidéki szövetségeket, melyek működő szervei lennének ezen országos mozgalomnak; de nem dicsekedhetünk azzal, hogy nagy számmal alakultak meg, mert mindössze 8 vidéki szövetség alakult eddig s hogy nagyobb eredmények el nem értek, annak számtalan nyilvános és rejtett okai vannak. Egy eredményt azonban elértünk. Dacára ugyanis annak, hogy a cukoripar helyzete nem változott s a gyárak helyzete semmit sem javult, mégis tudomásunkra jutott, hogy szervezkedésünk ténye reá bírta a gyárakat arra, hogy bizonyos esetekben nagyobb árakat ígértek a gazdáknak. A végrehajtó-bizottságban az a nézet domborodott ki, hogy a szervezkedést folytatni kell a vidéki szövetségek meg-

egészen a segédre maradt. A derek fiatalember ezt a kitűnő ürügyet alaposan fel is használta. Az egész nyáron ott hűsölt özvegy Kleinleinnénál, a csinos koresmárosnénál, aki váltig kaczerkodott vele és példálózott neki, hogy így, hogy úgy, lehetne ám azon a nehéz kijáró életen, változtatni; ez a koresma jól jövedelmez, behozza az árendát busásan, aztán van a határban vagy másfél telek tulajdon szántóföld is, ami mindent megterem bőven s pénzecskevel ellátja a házat.

A segéd most már nemcsak nappal, hanem gyakran még éjnek idején is „kutyatanítással” foglalkozott.

Addig-addig, hogy az öreg urak a fülébe ment valami. Megköszörelte a torkát, s megcsóválta a fejét. Egy kicsit jobban volt: azt mondja másnap a segédjének: No, barátocskám, látni szeretnék, mit tud Karsi. Menjünk ki egy kicsikát fürjezni.

Ez már jóval aratás után történt, augusztusban. A keresztek egy részét behordták, a határban sok volt a gázos tarló. Volt hol vizsgálatot tegyen Kerl Karsi, a hires.

A segéd elszántan vont vállat. Jó, mondta én nem bánom; menjünk ki. — S miközben gyanus ránc jelent meg a homlokán, pipára gyujtott és fogta a — botját.

— Hát a puskát? — kérdezte Sz. bácsi, csudálkozva.

— Minek az? Van a főerdész urnál. Tessen csak mulatni. Kettőn zavarnók a kölyök kutyát.

Ebben volt valami. — Hm, hm, hát nem bárok; Kerl, du Kerl, her da komm!

Amikor kiérték a faluból, a segéd a homlokára csapott. — Tyűh! mondta zavartan.

— Ohó, mi baja? na!

— Otthon felejtettem a tárczámat; tesszen előre menni, rögtön jövök, de rögtön.

Választ se várt, megfordult, elszaladt.

Sz. bácsi ümmögött. — Ugyis üres, mormolta magában, de mit tehetett volna, ment tovább, egymaga. Az első arra való tarlón azután leoldta a szíjját Kerl Karsiról.

— Such schön! Karsi, such schön!

Kerl Karsi egy pillanatig elbűlvé bámult rá; azután hirtelen észhez kapott s megindult, mint a lokomotív.

Elkezdett vágatni örült módra; száguldott, mintha a világból akarna kifutni; nehéz nagy testét (akkor már vagy nyolcz hónapos volt) lihegve dobálta; egy hőresöglyuknál megtorpant, ott elkezdett kaparni, vadul dolgozott, közben csaholt és ugatott, azután abbanhagyta; végigzuhogott egy kölestáblán, abból kiugratott egy vén nyulat s utána eredt; hajította hangosan, kopómódra; amikor a nyul eltűnt a tengeritáblák közt, visszafordult; eszébe jutott a gazdája s neki rohant; majdhogy le nem verte a lábáról, úgy ráugrott; körülfutkosta s bögött hozzá; végül megint világgá ment, amerre neki tetszett.

Sz. bácsi eleinte elrémülve próbálta visszahívni, de sokkal praktikusabb szakember volt, semhogy ne tudta volna rögtön, hogy szörnyen becsapták: ez a kutya ugyan semmit sem tanult, minthogy nem is tanították.

Egy perczig azzal a tervvel foglalkozott,

hogyha előkerül Kerl Karsi, lelövi. Egyszerűen lelövi s nem tartja tovább drága kosztot; — de aztán mást gondolt. Leült egy kereszt tövébe s várt. Kerl Karsi végre kiszagultta magát s visszatért. Lihegve, hebegve loholt elő, s mintha igen jól viselte volna magát és dicséretet várna, odasimult az öreg urhoz.

Sz. bácsi szépen nyugodtan rácsatolta a szíjját, aztán felkelt.

Elindult vissza a faluba, de nem haza, hanem a koresma felé. Minthogy a segédje nem jött, bizonyosra vette, hogy ott lesz a rendes helyén.

Csakugyan ott volt. Pipázott, ivott s a kalapját a szemére húzta, Kleinleinné akkor is sürgölődött körülötte. Amikor az öreg ur benyitott, a lurkó elfordult tőle.

— Hm, hm! mondja Sz. bácsi csöndesen; és megismételte: hm, hm!

Ha haragudott volna, tán jól esett volna a bűnös segédnek; de ez a csendes türelem nyugtalanította. Felpattant.

— Hát igenis kérem alássan, hadarta; Kleinleinné az oka; biz' miak úgy vagyunk, hogy én már vissza se megyek a szolgálathoz; ugy is kilőnének. Hanem elveszem Kleinleinnét...

Elakadt, hallgatott. Az öreg ur levette a kalapját. — Alásszolgája, mondta komolyan és ünnepelesen, gratulalom! Mindjárt el is hoztam nászajándékot, pompás vizslát. Ezer forintot megír, csak add el anyiér! Alásszolgája, gratulalom!

Kerl Karsit eleresztette s elment.

A segéd bambán bámult a maga nevelte „finom” kutyára, amely hizelegve illegette magát előtte.

alakítása után és hogy e vidéki szövetségek autonóm jogai teljesen épségben maradjanak. Most a teendők az volna, hogy az alapszabályok letárgyalása után a vidéki szövetségek kiküldöttjei egyenkint beszámoljanak az elért eredményekről, úgy, hogy tájékozást nyerhessünk arra nézve, mennyi területről van szó. Legnagyobb baj az, hogy még igen sok gazda le van kötve, a vidéki szövetkezetek feladata lenne tehát reá bérni a természeteket csak egy éves szerződés kötésére, hogy egyidőre essenek a lejáratok.

Felteszi ezután a kérdést, hogy szükségét látják-e a megjelentek az országos szövetség megalakításának? (Igen!) Kimondja tehát határozatilag, hogy a Cukorrépatermesztők Országos Szövetsége megalakult. (Éljenzés.)

Szilassy Zoltán előadó: A Cukorrépatermesztők Gazdák Országos Szövetségének alapszabálytervezetét a végrehajtó-bizottság a nyár folyamán elkészítette és azt a vidéki érdekeltségnek megküldötte. Kérdezi az alakuló ülést, kívánja-e az alapszabálytervezet felolvasását vagy pedig felolvasottnak tekinteni-e? (Nem kívánjuk!) Mivel az alakuló ülés az alapszabálytervezet felolvasottnak tekintti, szóló csak egy dologra hívja fel a figyelmet. A tervezett 11-ik szakaszában a tagságról van szó s abban a vidéki szövetségeknek a központ költségeihez való hozzájárulásáról történik intézkedés. Több vidéki szövetség megalakult és a központhoz való csatlakozást ahhoz fűzte, hogy abból reá semmi költség ne háruljon. Ismerve a gazdaközönség hangulatát, nincs is remény arra, hogy a vidéki szövetségek egyelőre az országos szövetség fenntartásához pénzbeli áldozatokkal hozzájáruljanak. Ennek következtében a tegnapi tartott végrehajtóbizottsági ülés azt a javaslatot teszi, hogy méltóztassék ezt az alapszabálytervezet elfogadni oly módosítással, amely a költségekhez való hozzájárulás mértéke tekintetében való rendelkezés egyelőre függőben maradjon s mivel eddig az OMGE. amúgy is fedezte a szükséges központi költségeket és kilátás van arra, hogy a jövőben is fedezni fogja: méltóztassék az OMGE.-hez átiratot intézni, melyben egyrészt az eddig rendelkezésünkre bocsájtott anyagi eszközökért köszönetet mondunk, másrészt felkérjük arra, hogy a központ jövőbeni költségeit is fedezni sziveskedjék. (Helyeslés.)

Desseffy Emil gróf elnök kimondja ezután határozatképpen, hogy az alakuló ülés az előterjesztett alapszabálytervezet elfogadja és a végrehajtóbizottság javaslata értelmében átirat intézését határozza el az OMGE.-hez.

Mezey Gyula indítványára az országos szövetség elnökéül *Desseffy Emil* gróf, alelnökéül pedig *Tallián Béla*, *Sztáray Sándor* gróf és *Mándy Samu* választották meg egyhangulag.

Szilassy Zoltán előadó jelentést tesz ezután a vidéki szövetségek megalakulásáról az alábbiakban:

Baranyavármegyei Cukorrépatermesztők Szöv. Megalakult 1907 október 10-én *Biedermann Rezső* báró elnöke alatt. Csatlakozik az orsz. szövetséghez.

Baranyavármegyei Cukorrépatermesztők Szöv. okt. 10-én megalakult a *Garamvölgyi Cukorgyár-Társaság* érdekeltségéből. Egyelőre nem csatlakozik az orsz. szövetséghez, még ki akarja bővíteni magát.

Békésvármegyei Cukorrépatermesztők Szöv. A megye külön szövetséget nem alakít, mert a cukorrépatermesztők csekélyek. De elfogadják az orsz. szöv. alapszabályait és annak mintegy közvetlen tagja minden termesző. A Békésvármegyei Gazdasági Egyesület bizatott meg ideiglenesen az ügyek vezetésével. A központi ülésekre kiküldettek *Dérczy Péter* és *Wolfinger Miksa*.

Biharvármegyei Cukorrépatermesztők Szöv. Megalakult okt. 22-én. Elnök *Zsilinszky Endre* dr. Ügyvezetők: a hatvani cukorgyár körzetére *Grósz Zsigmond*, a marosvásárhelyi körzetre nézve *Papp Imre*.

Mezőhegyesvidéki Cukorrépatermesztők Szöv. megalakult szeptember 11-én. Elnök: *Tallián Béla*. Működési köre Békés, Csanád, Csongrád, Temes és Torontál vármegyék. Belép az orsz. szövetségbe.

Nyitra vármegyei Cukorrépatermesztők Szöv. Megalakult decz. 16-án. Elnök: *Apponyi Gyula* gróf, alelnök *Gross Hugó*. Az ügyvezetés: a nagysurányi körzetre *Bosnyák Károly* jószágfelügyelő, *Gross Hugó* jószágfelügyelő és *Verő Arthur* fb.; a tavarnoki cukorgyár körzetére: *Leidenfrost Károly* fb., *Finka Gyula* fb., *Rosenthal Ignác* bérlő; a diószegi cukorgyár körzetére: *Engel Henrik* fb., *Elek Imre* fb., *Salzberger József* fb., a nagyszombati cukorgyár körzetére: *Eller Kálmán*, a gróf Hunyady-uradalom tisztartója, *Fuchs Béla* bérlő, *Berecz János* a gróf *Eszterházy-uradalom* tisztartója, a trencséntelpei cukorgyár körzetére: *Leidenfrost Károly* fb., *Finka Gyula* fb. Csatlakozik a szövetséghez.

A *Sárvárközveti Szövetség* megalakult *Eszterházy László* gróf elnöke alatt május 5-én. Egyelőre nem lép a szövetségbe, mert attól tart, hogy nagyobb költségekkel járna. Mivel azonban az alakuló ülés előbbi határozata folytán ez az aggodalom elesik, a *Sárvárközveti Szövetség* is tagul tekinthető.

A *Szerencsvidéki Szövetség* *Sztáray Sándor* gróf elnöke alatt alakult meg és csatlakozik a központhoz.

Beer Henrik levélben menti ki elmaradását és egyben közli, hogy a *hevesmegyei szövetség*, mely január 21-én alakult meg, szintén csatlakozik a központhoz. Jelenti végül, hogy a *sopronmegyei szövetség* még meg nem alakult.

Desseffy Emil gróf elnök határozatként kimondja, hogy a jelentkezett vidéki szövetségek tagokul egyhangulag felvételnek.

Szilassy Zoltán előadó bejelenti ezután, hogy az ülésről való elmaradásukat kimentették: *Gerliczy Ferencz* báró, *Ivúka László*, *Háry Agost*, *Szántó Odön*, *Rainprecht Antal*, *Ordódy Lajos*, *Razgha Ernő*, *Lippay Zoltán* és *Soós Géza*. Bejelenti még, hogy a trencsényi, illetve nyitrai megyei gazdák egyrésze, kik jelentékeny mértékben vettek részt a mozgalomban, azért nem jelentek meg, mert radikálisan segítettek magukon a szeredi cukorgyár létesítésével.

Orvendetes tudomásul szolgál.

Elnök felkéri ezután az egyes vidéki szövetségek elnökeit, sziveskedjenek tájékoztatni az

ülést a szövetségek megalakulásáról és eddig kifejtett működéséről.

Tallián Béla jelentést tesz a mezőhegyesi körzet megalakulásáról, mely hat vármegyére terjed ki. A belépett tagok a központéval azonos alapszabályokat kötelezőleg elfogadták, valamint azt is, hogy a pónalét fenntartják. Megjegyzi, hogy a szövetség irodai teendőit a Csanád vármegyei Gazdasági Egyesület titkári kara fogja végezni. A szerződési feltételek tekintetében a bonifikációra vonatkozólag akként állapodtak meg a gyárral, hogy az aussigi jegyzést véve alapul, 22 koronától 24 koronáig 4 fillérrel bonifikál a gyár s 24 koronán felül 6 fillérrel. A répacukor tartalmának bonifikációja 13 foknál kezdődik, négy fillérrel, 12 foknál azonban minden foknál 6 fillérrel fizet kevesebbet a gyár az alapárnál. A régi polarizációt nem fogadják el, hanem lében kívánják a polarizációt.

A répa átvételére nézve megkövetelik, hogy 200 holdas területnél a gyár saját költségén tartozik répamérleget tartani és a répát helyben átvenni. A gyár ezt a föltételt is elfogadta, de kikötötte, hogy a szerződések öt évre kötéssenek.

Az átvételre vonatkozólag kikötötték, hogy október 15-ig minden termelő egyezkedhetik a gyárral az átvételt illetőleg, október 15-ike után a szállítás mennyisége nem korlátozható a gyár részéről s ha át nem veszi a gyár, az elföldelésből származó költségeket viselni tartozik. A gyár e föltételt elfogadta az esetre, hogy ha a földmivélsügyi kormány részéről nehézség nem merül fel.

A tulsulyra 3¹/₂% levonásban állapodtak meg. Répaszeletet 50% ot kértek s a gyár 40% ot ígért. A melaszra nézve az a megállapodás, hogy a gyár köteles a természetők melaszszükségletét felajánlani egy koronával olcsóbban, mint azt eladhatná.

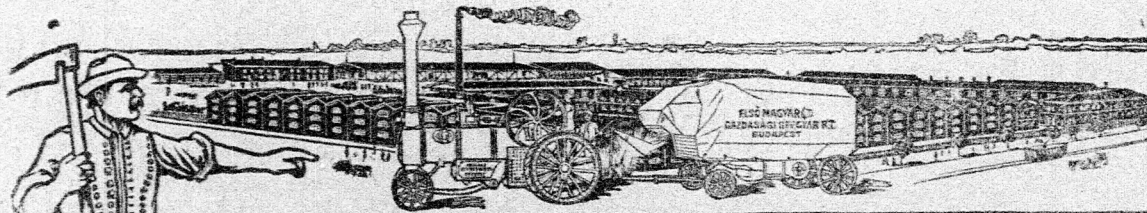
Ezenkívül 17% méziszapot köteles a gyár ingyen adni. A termelési előlegnél azt kívánják, hogy kat. holdanként 30 koronát adjon a gyár kamat nélkül, 50 koronát pedig egy százalékkal magasabb kamattal mint az Osztrák-Magyar Bank kamatlába.

A bíraskodásra nézve a gyár a szállítás körüli differenciáknál a választott bíróságot fogadta el, míg a többi szerződési pontokra nézve a termelő lakhelyén levő bíróságot.

Frankl Ede a bars megyei szövetség működéséről számol be. A bars megyei természetők közt kartell kötött, mely még egy évig fennáll. Ezen kartellszerű megállapodáshoz a gazdák becsületszóval és kötvényileg is kötve vannak és így a szövetség még meg nem alakulhatott, de a régi kartell mint olyan csatlakozik a szövetséghez. A bars megyei természetők azt köztölték ki, hogy a répa minősége az átadási állomáson iteltessék meg, ezáltal a gazdák nincsenek zaklatásoknak kitéve. A bonifikáció 20¹/₂ koronával kezdődik és 6 fillér; a polarizációba bele nem mennek.

Zsilinszky Endre dr. a hiharmegyei szövetség megállapodásait ismerteti.

Köln ártjegyzékek mindenható gazdasági gépekről

ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁR RÉSZE VÉNY TÁRSULAT BUDAPEST

ugyszintén **MAGANJARÓK** (utimozdonyok) cséplési, vontatási és szántási czélokra, (a mozdony után akasztott egy ölet fogó ekével.) Referenciák az ország minden vidékéről.

Legtökéletesebb rendszerű
**Gőzcséplő-
készletek**

A Bihar megyei termelők egy része az idén kötött szerződést a hatvani gyárral, másik része a marosvásárhelyi gyárral. A szövetség a múlt hó utolsó napjában alakult meg s két koronás alapárát követel ab állomás. A tagok kötelezték magukat, hogy csak egy évre szerződnek, a szövetség tehát ezen ár követelésének kötelezettsége alól ez évre felmentette a tagjait. A bonifikációt 20 koronán felül követelik. Előlegül 60 koronát kötnek ki. A polarizációra nézve megállapodás nincs. Az utánvetésre való magot a hatvani gyár pénzért, a marosvásárhelyi ingyen adja.

Mándy Samu a baranyamegyei szövetség megalkulásáról számol be. A szövetség két koronás alapárát tárgyal a gyárakkal ab állomás, kikötve azt, hogy 100 holdnyi termelés mellett a minőség és mennyiség megállapítása helyben történjék. 50% szeletet követelnek bizonyos szárazanyag megállapítása mellett, mert a „jól préselt szelet” kifejezés ott nem vált be. Azon megállapodás, hogy 5% tulsúly adassék, általánosságban azon megszorításai fenntartható volna, hogy a sár és más czímen történő levonások ebbe a százálektba betudassanak.

A répaátvétel ideje augusztus, szept., okt. 15-ig kölcsönösen állapítatik meg, ezentúl a gyár eszközi az elföldelést.

Előleg nincs kikötve, hanem a gyár 40% kamat mellett 60 koronát ad holdanként. Vetőmagot ingyen ad. A szeletet 24 fillérért váltja be.

Ezután javasolja, hogy az országos szövetség 2 koronás minimális beváltási árban állapodjék meg ab termelő állomás, továbbá száz hold termelésnél a mennyiségi és minőségi átvétel helyben történjék s 50% szelet követeltessek. Ez egyöntetű megállapodástól való eltérés azonban, ha a helyi viszonyok megkívánják, megengedhető legyen.

Desseffy Emil gróf: Az indítványt a közgyűlés a napirend letárgyalása után fogja tárgyalás alá venni.

Esterházy László gróf jelenti azután, hogy a sárvári körzetben a termelők szintén megállapították az alapárát, valamint a szeletpercenetet is. Egyéb részleteket a szövetség még nem állapított meg.

Sztáray László gróf jelenti, hogy a szerencsi szövetséghez 9-10 megye természetű tartoznak. A szövetség a központtól várja a direktívákat.

Az eddigi megállapodás szerint szeletet 40-45% ot ad a gyár. A bonifikáció 20 koronánál kezdődik q-ként 4 fillérrel, polarizáció nincs. Az első vetőmag 50 fillér, az utánvetés ingyenes. Előleg 60 kor. kamatmentesen.

Mezey Gyula: A nyitrai megyei termelők egy része a pozsonyi érdekeltséggel együtt létesítette a szeredi cukorgyárat és így a kérdést helyesen oldották meg. A termelők másik részét a megyei gazdasági egyesület szervezi, az aláírásokat február 1-én zárják le. A szövetség megállapodásai ezek: minimális alapár 105 kg-nál 2 kor. 10 fillér 50% szelettel, az augsigi cukorpiac átlagos ára szerint 20 koronát meghaladó áremelkedésnél koronánként 6 fillér bonifikációt és holdanként 100 korona kamatmentesen előlegét követelnek.

Esterházy László gróf beszámol még arról, hogy a Sárvár körzeti termelők egy része az ácsi gyárral egyezkedik.

Molnár József bejelenti, hogy a heves megyei termelőknek a hatvani gyár ezentúl 177¹/₂ fillér árat ab állomás ajánl 50% szelet kiszolgáltatásával. A bonifikáció 4 fillér 22 koronától kezdve.

Desseffy Emil gróf elnök megköszöni a felvilágosításokat, melyeket a közgyűlés tudomásul vett.

Tallián Béla indítványozza, hogy küldessék ki a direktívák, átvételi minimum stb. megállapítása végett egy szűkebbkörű bizottság, mely a delután folyamán a közgyűlés nevében állapítsa meg az átvételi feltételeket, melyek a vidéki szövetségekkel közlendők.

A végrehajtó-bizottság pedig hatalmaztassék fel arra, hogy felterjesztést intézzen a pénzügyminiszterhez, melyben kérje, hogy találjon a kormány módot és eszközt arra, hogy az Ausztriával fennálló fogyasztási adókülönbözet folytán a cukor Magyarországra való csempészésének gát vessék és egyúttal a fogyasztási adó nálunk is leszállítsák.

Mezey Gyula, Zsilinszky Endre dr., Frankl Ede és Mándy Samu felszólalása után a közgyűlés Tallián Béla indítványát elfogadta s a minimális átvételi ár és feltételek megállapítására Desseffy Emil gróf elnökölte alatt T. Uán Béla, Frankl Ede, Zsilinszky Endre, Mándy Samu, Esterházy László és Engel Henrik tagokból álló bizottságot küld ki, mely a delután folyamán ülést tartván, a feltételeket megállapítani és a vidéki szövetségeknek tudomására hozni hivatott. A közgyűlés Tallián Béla indítványa értelmében a pénzügyminiszterhez is felterjesztést intézni határoz.

Szilassy Zoltán vezolta ezután a szövetség jövő működési programját. A végrehajtó-bizottság javaslatba hozza, hogy a vidéki szövetségek felhívassanak arra, miszerint tagjaikat csak rövid időre, lehetőleg egy évre szóló szerződések kötésére buzdítsák, hogy ekkent elérhető legyen az, hogy a szerződések lejártá egy időre essék. A bizottság ebben az irányban is előterjesztést tesz a közgyűlésnek, hogy a szövetségi iroda működése ne csak a répaátvétel és átvételének feltételeivel foglalkozzék, hanem azzal is, hogy a cukorrépa természetének javítására, a természetlagon emelésére is megfelelő propagandát csináljon a szövetség a maga keretén belül. A bizottság foglalkozott azzal is, hogy a szövetség feladata volna oly kérdésekkel való foglalkozás is, melyek a kormányhoz intézendő előterjesztések alakjában való előmozdítását célozzák a cukorrépa-termesztésnek s amely kérdések nem pusztán a répa-termesztőket érintik, hanem a gyárak érdekében is vannak, mert hogyha a gyárak helyzetét a szövetség közreműködésével megjavítani tudjuk, valószínű, hogy a gyárak is kedvezőbb árakat fognak fizetni. Végül a végrehajtó-bizottság azt a javaslatot teszi a közgyűlésnek, hogy a mintaszerződés dolgoztassék ki, mely az általános elvekre nézve direktívául szolgálni volna hivatva a termelőknek a gyárakkal kötendő szerződéseknel.

A közgyűlés a végrehajtó-bizottság e javaslataihoz egyhangulag hozzájárult s ezzel a közgyűlés véget ért.

Delután félháromkor folytatta tanácskozását Desseffy Emil gróf elnökölte alatt a közgyűlés által kiküldött bizottság: Esterházy László gr., Engel Henrik, Frankl Ede, Mándy Samu, Tallián Béla, Zsilinszky Endre dr. és Fabricius Endre jegyző, mely bizottság a következő határozatot hozta mint olyant, amely az Országos Szövetség kötelekibe tartozó vidéki szövetségeket a répaszerződések megkötésénél betartásra kötelezi.

1. A 200 hold és ezen felüli termőterületek cukorrépaátvételébe úgy mennyiségileg, mint minőségileg a helyszínén történjék, ahol a gyár mérleget köteles felállítani, 200 holdnál kisebb

termőterületek cukorrépaanyaga pedig a legközelebbi vasuti rakodó állomáson vétessék át.

2. A cukorrépa átvételi alapára két korona minimum, mely minimumot egyes körzeti szövetségek kivételesen leszállíthatják 180 koronára, ezen alul azonban szerződés egyáltalában nem köthető. A kivételes 180 koronás minimális alapár mellett való szerződhetés joga egyeseket nem, csupán egész körzeteket illet meg, amely körzetek ezen alapárát speciális helyzetüknél fogva kimondhatják.

3. A természetű szabad rendelkezési joggal 50% legalább 90% szárazanyagot tartalmazó, jól sajtolt szelet illeti meg.

4. Bonifikáció 20 koronás aussigi jegyzéstől kezdve kötetendő ki. Az aussigi átlagár aapjauul október-december 31 közti azon ár vétessék, amely ez idő alatt a pénz és áru közti jegyzés átlagának is megfelel.

5. Ott, ahol a gazda a polarizálás alapján bonifikációt élvez, a cukortartalom % a a lében állapíttassék meg, vitás esetekben pedig az illetékes m. kir. vegyiskerleti állomás döntése legyen iránytadó.

6. A répaátvétel időt a körzeti szövetségek saját hatáskörükben állapíthatják meg a tagokra nézve kötelező eg.

7. A szállítás körül felmerülő vitás esetekben választott bíróság dönt, mely választott bíróság elnöke megegyezés híján az illetékes gazdasági egyesület elnöke. Egyéb vitás kérdésekben az illetékes bíróság dönt.

Ezután a bizottság e határozta, hogy felkéri az OMGE-t, hogy a fenti határozatot kellő számu példányban kinyomassa a vidéki szövetségek tagjai közt való szétosztás céljából, továbbá, hogy a délelőtti közgyűlésen is tárgyal mintaszerződésből szintén kellő számu példányt bocsásson a szövetség rendelkezésére. Ezzel a közgyűlés nevében fenti határozat hozatalára jogosító bizottság üléset Desseffy Emil gróf elnök berekesztette.

Határidőüzleti játék és gabona-áralakulás.

Amióta a termelőknek sikerült alaposabb tájékozódást szerezni a gabona-tőzsdei — előbb gyakran rejtélyesnek látszott — üzletmenetben és amióta a gabona-tőzsdei kérdésekben szerkezetintézkékké fejlődött vezérferiai a termelőnek kimutatták és pozitív tényekkel bebizonyították a gabonahatáridőüzleti játéknak az effektív áralakulása gyakorlati káros hatását: a határidőüzleti játék védelmezői mindig azzal érvelnek, hogy a fedezetlen határidőüzleti játék szükséges tenvezője a gabonapiacnak. Szükséges azért, mert csakis ennek eredményét nyithatják a nagyobb áralakulások. Szerintök a határidőüzleti játék ezen „enyhítő hatása” nélkül közvetlenül az aratási időszak után tömegesen piacra dobott áru rendkívül lenyomná a gabonaárakat, később pedig a piaci forgalom szerint hol le, hol pedig főszoónének minden átmenet nélkül a tőzsdén a gabonaárak.

A „Deutsche Agrarzeitung” legutóbbi számában érdekes közleményt találhatunk arra nézve, hogy a határidőüzletnek azon „enyhítő hatása”, amelyvel a határidőüzleti játék védelmezői ezt az üzleti formát fel szeretik ruházni, minden nyilvánul meg. Az említett közlemény összehasonlítja a berlini tőzsde gabonaáralakuláait tizenegy évre visszamenőleg az 1896-iki tőzsdetörvénytől (mely a határidőüzleti játékot tiltotta), azon tizenegy évi áralakulással, amely a tőzsdé-

HEUCKE A. Hausneldorfi gőzeke-gyár kltánó rendszere **gőzeke-készleteit**

szállítja a magyarországi vezérképviselőt:

Komárom-vidéki takarékpénztár r.-t., Komáromban.

törvény életbelépte óta kifejlődött. A hivatalos statisztikai kimutatás nyomán összeállított táblázat szerint a berlini tőzsdén 1886-tól 1896-ig a buza tonnája évi átlagban 198'42 korona és az egyes évek közti átlagos árkülönbözet 20'06 korona volt; a rozs tonnája ugyanezen időszakban 169'95 korona, az egyes évek közti átlagos árkülönbözet pedig 22'42 korona átlagot tüntetett föl. Ezzel szemben a tőzsdei határidőüzleti játékot betöltő 1896-iki törvény életbelépte óta, vagyis 1897-től 1907-ig, tehát szintén tizenegy évi időszakban, a buza ugyancsak a berlini piacon 202'96 korona évi átlagart tüntet föl tonnánként, az évi átlagos árkülönbözet pedig 12'98 koronában jut kifejezésre; a rozs tonnájának évi átlagára 1897 óta 174'64 kor., az egyes évek közti árkülönbözet átlaga pedig 11'80 kor. volt.

Figyelembe veendő, hogy a vámtételek változása mindkét időszakban egyenlő volt, mert az első időszakban a vámtétel egy a buzára, mint a rozsra 50 márkáról 35 márkára szállított le, a második időszakban pedig 1896-tól kezdődőleg a vámtételek ugyanilyen arányban változtak, amennyiben a 35 márkás vámtétel rosznál 50 márkára, buzánál pedig 55 márkára emeltetett föl. A vámtételek változása tehát nem volt különbözeti befolyással a két időszakot összehasonlítva, ellenben a második időszakban hatalmasabb nemzetközi tényezők érvényesíteték hatásukat a gabonaárak alakulására. Mert míg az első időszakban csak egy ily rendkívüli befolyásoló tényező fordult elő az 1891-iki nemzetközi buzatermésben, addig a második időszakban nemcsak egy kornor, az 1898-iki, hanem az 1907-iki nemzetközi általános rosz termés-eredmény is érvényesítette hatását.

Mégis az első időszakban a fedezetlen határidőüzleti játék fennállása mellett azt tapasztalhatjuk, hogy dacára a kevesebb számú nemzetközi árbefolyásoló tényezőnek, a buza tizenegy évi átlagban 7'08 koronával, a rozs pedig 10'58 koronával nagyobb ingadozásokat mutat egyik évről a másikra átmenőleg, mint a fedezetlen határidőüzleti játék betöltése utáni tizenegy éves időszakban. A rosznál különösen feltűnő nagyobb árhullámzás annak az eredménye, hogy a berlini tőzsdén a határidőüzlet leginkább a rozsra köttetett és a berlini piac volt a legjelentékenyebb piaca a rozs fedezetlen határidőüzleti alakjának.

A határidőüzlet különbözeti játéka betöltésének a termelőkre és fogyasztókra nézve üdvös hatása még jobban kitűnik, ha a berlini piac gabonaárhullámzásait, illetőleg az egyes esztendő-közti átlagárai közti különbségek összegét összehasonlítjuk a chikagói és budapesti piacok árkülönbözeti átlagaival, amely összehasonlításból egyszersmind kitűnik az is, hogy az 1897-ik év óta észlelhető árhullámzások a berlini piacon nem nemzetközi, általános jellegűek. Míg ugyanis a berlini piacon az 1897—1907. évi időszakban az egyes évek közti átlagos árkülönbözet a buzánál 12'98 kor., a rosznál pedig 11'80 kor. volt, addig ugyanezen időszakban a chikagói piacon a buzánál 16'52 kor., a budapesti piacon pedig a buzánál 28'38 kor., a rosznál 14'16 kor. volt, mely utóbbi két helyen a határidőüzlet játék „enyhítő hatását”

még ma is gyakorolja. Még szembetűnőbb a határidőüzlet játék befolyása az árakra, ha összehasonlítjuk a berlini fedezetlen határidőüzletmentes piac árhullámzását a chikagói és liverpooli határidőjátékos piac árhullámzásával egyes spekulációs időpontokban. 1898 ik évben a három piacon a buza ára volt tonnánként:

	Január	Május	Augusztus	Különbözet összesen
Berlin	2.3 K	363 K (+ 80)	20. K (- 10.)	= 182 K
Chikagó	163 „	338 „ (+ 175)	1 5 „ (- 222)	= 398 „
Liverpool	188 „	298 „ (+ 18)	143 „ (- 53)	= 261 „

Az árhullámzások Chikagóban tehát még egyszer oly erősek voltak, mint Berlinben, Liverpoolban pedig másfélszer oly erősek, mint ugyancsak Berlinben. A berlini tőzsde 1907. évi január és november hónapok átlagárai közti különbségét összehasonlítva a budapesti tőzsde ugyanezen átlagárai közti különbségével, még szembetűnőbb a határidőüzlet játék befolyása. Berlinben az említett időszakban az árkülönbözet volt buzánál 56 kor. tonnánként, a rosznál 56 kor., a budapesti tőzsdén a buzánál 104 kor., a rosznál pedig 100 kor.

A felhozott példák alkalmasak annak megvilágítására, hogy a határidőüzlet befolyása mily irányban érvényesül a gabonaárak alakulására, valamint a határidőüzlet védelmezői azon állítását is megegyeztetjük, hogy a határidőüzlet az egyes évek közti árak alakulására kiegyenlítő hatással van. Ennek az állításnak éppen az ellenkezője áll. Mindaddig, míg a határidőüzlet játék fennmarad, a gabona normális, állandó középára nem biztosítható. F. E.

KÜLFÖLDI SZEMLE.

Rovatvezető: Paikert Alajos.

* Uj birtoktörvény Angliában. Az új angol kisbirtokok létesítő törvény (*Small Holdings and Allotments Act of 1907*), melyet a most hatalmon lévő liberális párt vívmányának neveznek, az év első napján lépett életbe. Mindenki, aki csak Angliában a mezőgazdasági élettel törődik, feszült érdeklődéssel várja, miképp valósulnak meg a gyakorlatban az új törvényhez fűzött kombinációk. A liberális párt a kisbirtokok számának tetemes megnövekedését óhajtotta az új rendszabállyal elérni, de igen kérdéses, sikerül-e majd ez. Ujabbban ugyanis sok ezer kisbirtok és mezei munkás Angliából Kanadába vándorol, hogy ott az ottani kormány által olesón rendelkezésre bocsátott homesteadeken új otthon alapítsanak. Ez erős kivándorlása az otthon annyira hasznos elemeknek, volt egyik főoka az új törvény létrehozásának.

Az angol földművelésügyi minisztérium (*Board of Agriculture*) szerény hatáskörében igyekszik megkönnyíteni a földet keresők letelepítését és közbenjárni erre alkalmas földek vételénél, vagy kibérlésénél. De ismerte azon igen csekély hatalmat, melylyel az angol minisztériumok az angol autonóm testületekkel szemben rendelkeznek, előrelátható, hogy ezen mozgalom nem jár majd ama nagy sikerrel, melyet a törvény alkotói attól vártak.

* A földadók leszállítása. *Earl Carrington*, az angol földművelésügyi miniszter, legutóbbi nyilatkozatában bejelentette, hogy úgy ő, mint pedig miniszterársai, belátva a jelenlegi földadórendszer aránytalanságát, azon lesznek, hogy az angol farmert mostani túlterhelést, öt szabad vállalkozásában gátló állapotából az aránytalanul sűrű adók könnyítése által kiszabadítsák. Ezen célt szolgálja az angol parlament elé kerülő új értékelő törvényjavaslat (*Valuation bill*). Ezen törvényjavaslat az adóterhek igazságosabb felosztását célozza úgy, hogy a Mark Lane Express szerint ezáltal ne történhessék az az anomália, hogy a gazdag városi lakosok a farmerek rovására kivonják magukat az adóterhek alól. Ily irányban már az új megkülönböztetett jövedelmi adó is (*differentiated income tax*) iparkodik az igazságtalan terheket kiegyenlíteni.

* Az agrárpárt alakítását célzó mozgalom Angliában mindinkább erősödik, hívei szaporodnak és minden jel arra mutat, hogy az ország legnagyobb mezőgazdasági testületei, a *Central chamber*, vagyis központi mezőgazd. kamara, több mint kilenczven helyi és megyei kamaráival együtt, továbbá az új *Central Land Association*, a *Farmers Club* és a hatalmas *Lincolnshire Farmers Union*, mely testület először vetette fel az új párt eszméjét, komolyan együtt dolgoznak az új érdekképviselet megvalósításán.

* Az amerikai földművelésügyi miniszter, *James Wilson*, évi jelentésében meglepéssel konstatálja, hogy az Unio 1907. évi mezőgazdasági termelésének összértéke ismét nagyobb az előző évnél és ismét a farmer az, ki a nemzetközi áruforgalomban az Egyesült-Államok javára billenti a mérleget. A jelentés az Unio 1907. évi mezőgazdasági termelését 7,412,000,000 dollárra, azaz több mint 35 ezer millió koronára becsüli. (Ily értékkel növekszik egy évben egy ország gazdagsága, tisztán a mezőgazdasági termelés által.) Hogy csak egyes számokat ragadjunk ki a miniszter jelentéséből, ime: a hét legfontosabb gabonanemű idei termésének értéke 2,378,000,000 dollár, azaz több mint tízezer millió korona; a gyapjatermés, mely növényt az Unióban épp úgy termesztik, mint nálunk a szőlőt vagy a tengerit, értéke 600,000,000 dollár, azaz háromezer millió korona, a farmokon eladott vagy levágott háziállatok értéke volt 1,270,000,000 dollár, vagyis több mint hatezer millió korona, ezenkívül a tojás- és baromfitermelés értéke volt közel 700,000,000 dollár, azaz harmadfél ezer millió korona, a tejjgazdasági termelés pedig volt közel 800,000,000 dollár, azaz négyezer millió korona értékben. E számok bizonyítják, mily óriási indusztria a mezőgazdaság nemcsak az Egyesült-Államokban, de mindenhol az egész világon.

△ Francia gazdák kívánságai. A francia köztársasági szövetség (*Fédération républicaine*) december havában Párisban tartott rendes évi közgyűlésén a szövetség mezőgazdasági szakosztálya J. Méline elnöklété alatt a következőkben foglalta össze a francia mezőgazdaság legsürgősebb követeléseit:

1. A földadóterhek méltányos megoszlása érdekében a kataszter kiigazítása és a földtulajdonnak preczellák szerint való új felbecslése, viszont az ingatlan tulajdonnak a sok

Vöröslóhere-magot vásárolok.

Kisarankás áruért 195 koronáig, Arankamentes áruért 200 koronáig fizetek métermázsánként ab vidéki állomás, ott átvéve és kifizetve.

Ajánlatot és 5 kilós mintát utánvétellel kér, az eladó mennyiség közlésével

Mauthner Ödön cs. és kir. udvari magnagykereskedése Budapesten, VII., Rottenbiller-utcza 33.

zaklatást és türethetetlen inkvizíciót maga után vonó általános veszélyes jövedelmi adó a'ól való kivonása:

2. a mezőgazdaságot súlyosan terhelő, nyomasztó adóteher méltányos csökkentése;

3. a vasutakon a felszerelés és személyzet elégtelensége folytán mutatkozó zavarok és késedelmek megszüntetése;

4. a szállítási tarifáknak a mezőgazdaság érdekei szerint való mérséklése, egységesítése és egyszerűsítése;

5. a délfranciaországi borválság gyökeres orvoslása.

△ **Fenyegető borválság Olaszországban.**

Alighogy elismultak a példátlan arányokat öltött délfranciaországi borválság hullámai — noha a látszólag sima felszín mélyén még most sem ült el teljesen a gazdasági csapások egész sora által felkavart indulatok háborgása — most meg, úgy látszik, Olaszország bortermelőit fenyegeti hasonló veszedelem. Az áraknak a túlzott emelkedése okozta csökkenése az ókori fátum súlyával nehezedik minden országra és jó lesz ezt a megmászhatatlan gazdasági törvényt a mi bortermelőinknek is megiszivlelniök, mielőtt nálunk is aktuálissá válik ugyanez a veszedelem. Olaszországra nézve a baj annál nagyobb, mivel ott a bortermelés nincs egyes vidékekre korlátozva, mint Franciaországban és a válság az északi, meg déli tartományokat egyaránt fenyegeti. Nem kicsinylendő veszély ez, ha meggondoljuk, hogy Olaszország tavalyi bortermése 750 millió lírával mindjárt a 850 milliónyi gabonatermés után következik, tehát a nemzeti jövedelemnek egyik legfőbb forrása. Az appenini félsziget ideai bortermése 50 millió hl. volt, ami 1902-vel szemben 6 millió, 1896-tal szemben 14 millió hl. emelkedést jelent s ehhez járul még, hogy ugyszólván minden nagyobb fogyasztási gőczponton tetemes régi készletek várnak évek óta vevőre. Az utolsó termés bő volt, de felette gyenge minőségű; ha még ehhez számításba vesszük a szőlősgazdákat pusztító uszortát és a nyomasztó adóterheket, úgy kellő fogalmunk lehet az olasz bortermelés jövőjének siralmas kilátásairól. Egyedül a kivitel fokozása segíthetne a fenyegető bajon, de erre aligha számíthatni s noha az olasz kormányának sikerült e tekintetben Svájc-czal és Szerbiával az új kereskedelmi szerződésekben kedvező megállapodásra jutnia, mindez keveset ér az olasz borkivitel rohamos csökkenésével szemben, amit nem kis mértékben mozdított elő a monarchiánkkal szemben fennállott borvámklauzula megszüntetése. A *Tribuna* a kormány és a törvényhozás sürgős közbelépését tartja egyedüli orvosszernek a fenyegető veszedelemmel szemben és kétségtelen, hogy Rómában tisztában is vannak e kérdés jelentőségével s mindent el fognak követni a válság megelőzésére, amely az olaszországi gazdasági és népességi viszonyok között bizonyára még nagyobb zavarokat idézne fel, mint tavaly Dél-Franciaországban.

△ **Elárverezett ausztriai parasztbirtok.** Az osztrák Agrarische Zentralstelle közlönye, a Reinhofer-féle Agrarische Halbmonatshefte egyik múlt száma ismerteti Zwiedinek Károly dr.-nak egy tanulmányát, mely az ausztriai parasztbirtokoknak 1904. évi árverési statisztikáját állítja egybe. E statisztika szerint 1904-ben Ausztriában 872 parasztbirtok (561 teljes birtok és 111 birtokrész) került kényszerű árverés útján eladásra és pedig az egyes örökös tartományok szerint csoportosítva: Alsó-Ausztriában 70, Felső-Ausztriában 30, Stájerországban 106, Karinthiában 42, Krajnában 63, Tirolban és Vorarlbergben 84 parasztbirtok, míg a többi a szláv tartományokra esik. A népesség számához arányítva kivált Tirolban aggasztóan nagy a kényszerű árverésre kerülő parasztbirtokok száma, mivel itt minden 456 lakosra esik évenként egy-egy birtokárverés (míg pl. Felső-Ausztriában csak 13,570 lakosra!). A dobra kerülő parasztbirtokok között körülbelül egyenlő arányban vannak mindenféle nagyságúak, s noha kétségtelen, hogy az így elárverezett jószágoknak egyrésze ismét parasztkézre kerül, mindamellett ezek a viszonyok tartóssá válásuk esetén méltán aggaszthatják mindazokat, akik egy erőteljes és jómódú parasztsztyálynak gazdasági, társadalmi és nemzeti jelentőségével tisztában vannak.

△ **Nemzetközi élelmiszer-csomagolási kiállítás Rómában.** Az olaszországi olajtermelők országos egyesülete f. évi május havában országos olajkiállításra képesen nemzetközi kiállítást is rendez olajkészítő-gépekből, valamint az olaj és általában a gyors romlásnak kitett mezőgazdasági termények, úgymint gyümölcs, főzelékek, zöldség, tojás, tej, vaj, stb. vasuti és vízi szállítására és czélszerű csomagolására vonatkozó újabb eljárási módokból és találmányokból. A kiállításra április 1-ig jelentkezhetni az előkészítő bizottságnál (Róma, Via della Panetteria 27.), bejelentési irlapok kaphatók az OMGE. titkári hivatalánál. Minthogy az olaszok ügyessége, nagy gyakorlata a mezőgazdasági termények, főleg élelmiszerek csomagolása és szállításának tekintetében általában el van ismerve, a kiállítás nemzetközi részének megtekintése minden gyümölcs- vagy zöldségtermesztő gazdára nézve felette tanulságosnak ígérkezik. Valóban kívánatos volna, hogy gazdáink részint mint kiállítók, részint mint tanulmányozó szemlélők minél nagyobb számmal vegyenek részt e kiállításon és okuljanak belőle, mert bizony mi e tekintetben még nagyon hátramaradtunk. Olasz vasutak alkották meg a „colis agricoles” hasznos rendszerét és a kiállítás előkészítő-bizottsága e rendszer tökéletesítését, a termelés és a kereskedelem igényeihez még fokozottabb mértékben való alkalmazását is a kiállítás egyik főczélja gyanánt jelöli meg, amely törekvéséhez teljes sikert kívánunk.

Munkásügyek. Szociálista mozgalmak.

A magyarországi agrárszociálisták.

A modern szociálista mozgalom a nagyipar terméke. Annak nagy és gyors fejlődése hozta létre azt a tömeget, amely a szociálisták mellé sorakozott és fanatikus harcosává vált a társadalmi felforgatás tanainak. A szociálisták a nagyipar munkások pártja. Azzá lett a

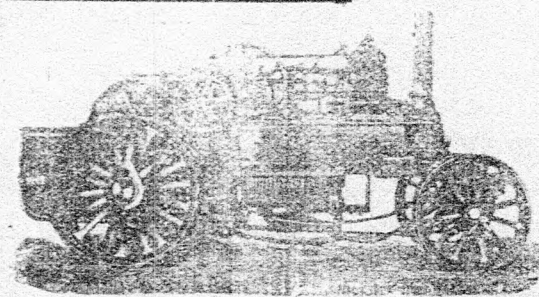
gazdasági viszonyok kényszerítő hatása alatt. Csak azok sorában talált teret, csak az ipari proletáriátus értette meg azt a vad gyűlöletet, melylyel a szociálisták a mai társadalmi rend berendezkedése ellen támadt. Mozgalmuknak csak az ipari munkásság sorában voltak és vannak sikerei és állandó, kitartó híveket csak azok között tudtak szerezni. Ha megvizsgáljuk a világ szociálista mozgalmait, akkor azt látjuk, hogy azokat teljesen az ipari munkásság uralja. Azok szervezetei, anyagi és erkölcsi támogatásai tartják és erősítik a szociálisták, gazdasági és politikai mozgalmak mind át vannak itatva az ipari munkásság érdekeitől. Országos és világtársulások szereplő témák, kérdések mind az ipari munkásság helyzetének javításáról szólnak és ők alkotják azt a hadsereget, melylyel a szociálisták elveiért küzd.

A szociálisták azonban sohasem akartak abba belenyugodni, hogy csak az ipari munkásság pártja legyen. Egész tudományos rendszerrel ellenkezik ez az izoláltság. Ő egy új gazdasági rendért küzd és egy új világfelfogást hirdet, amelynek harcossáiként nemcsak az ipari munkásságot, hanem általában minden munkásságot akar megnyerni. Így természetesen a mezőgazdasági munkásságot is, amelyhez a törpe- és kisgazdákat is sorozza. Ezt a kérdést a szociálisták nagyon egyszerűen oldotta meg. Átültette a tudományos szociálisták (a marxizmus) mindazon fejlődési tanait, melyek szerint a nagyipar fölemészti a kisipart, a nagytőke felszívja a kistőkét és tönkreteszti az önálló kis embereket, a mezőgazdaság fejlődésére is és ezzel a kérdést elintézték vélték. Mert ha a mezőgazdaság jövő fejlődése a nagybirtok, a nagyüzem, akkor ott ugyanaz fog bekövetkezni, ami az iparnál is öltözködésbe hull: a földjétől megfosztott, vagyontalan parasztság. Ez volt az agrárszociálisták nagy kudarczának alapoka, mert eltekintve attól, hogy az iparban sem bizonyult valónak az önálló kisemberek pusztulása és az általános elnyomorosodás elmélete, a mezőgazdaságban éppen annak ellenkezője következett be. A mezőgazdaság fejlődése, alakulása halomra döntötte a szociálisták tanait és a kisüzemek nem hogy fogytak, pusztultak volna, hanem ellenkezőleg: szaporodtak, erősödtek, a szövetezési eszme terjedése folytán pedig szilárdultak. A parasztság megerősödött, mert a nemzetek bennük látták a legerősebb és legmegbizhatóbb osztályát, a nemzeti tradíciók erejét. A mezőgazdaság még a feleségzett bérválságot is félig-meddig leküzdötte, melyet a nagyobb nyereséggel termelő ipar okozott neki. Így jutott az agrárszociálisták zsákutczába, amelyből évtizedek óta nem tud kijutni. Már az 1864-iki londoni munkáskongresszus is foglalkozott e kérdéssel, de sem akkor, sem azóta ezt megoldani nem tudták.

Mi az oka tehát mégis, hogy nálunk az agrárszociálisták, ha nem is nagy, de jelentékeny talajra találtak? Sehol a világon nem tudott boldogulni? A világ legnagyobb szociálista pártjainak millióira rugó hívei között nem látjuk a mezőgazdaság munkásait, kisembereit és nálunk szervezeteik vannak és sokszor a nemzeti termelés rovására elementáris erővel tör ki a

BOROSZLÓ ■ ■ ■ BUDAPEST

Kedvezményes árak és üzletési feltételek

■ ■ ■ Elsőrangú külföldi és magyarországi referenciák. ■ ■ ■

Teljes gőzeke-készleteket és gőz-utihengereket

legtökéletesebb kivitelben szállít

KEMNA J. ■ ■ ■ ■ gőzeke- és gépgyár ■ ■ ■ ■
Budapest, IV., Kossuth-Lajos-utca 8.

földmivelő nép elégedetlensége! Az agrárszocializmus e látszólagos sikere nem jelenti azt, hogy mezőgazdaságunk fejlődése megfelel a marxizmusnak, hogy a kisexisztenciák pusztulnak, hanem inkább azt, hogy sem a törvényhozás, sem a társadalom nem felelt meg kielégítő módon kötelességeinek és válságba került nemzetünk azon értékes osztálya: a középosztály, melyre a nép vezetésének, érdekeinek védelmezése várt volna. Ami mozgalmat mi az agrárszocializmus lobogója alatt látunk, az nem szocializmus, hanem a szervezkedés utáni vágy, mely a társadalom minden osztályában észlelhető. Hanem amíg az intelligensebb osztályok: vasutasok, hivatalnokok, bírák, gazdák, tanítók, kereskedők, munkaadók megkülönböztetni tudják a szocializmust és a jogos érdekek védelmét, addig a tanulatlan nép hivatott vezetés hiányában erre nem képes és a tetszetős ígéretek lelkes hívévé szegődik.

Az összes eddig lefolyt magyarországi agrárszocialista mozgalmak jellemző tulajdonsága az volt, hogy néhány évi langolás, vergődés után megszűntek. Ennek oka nagyon egyszerű. A földmivelő nép — eltekintve, hogy a vezetők ezzel meg sem próbálkoznak — sohasem értette vagy érezte meg a szocializmust, tudományos rendszeréről halvány fogalma sincs. A népben csak a jelen bajainak felsorolásával tudott a szocializmus ideig-óráig bizalmat kelteni és pillanatnyi elégedetlenségét használta ki a hívők toborzására. Állandó, az ipari munkások szervezéséhez hasonló mozgalmat nem tudott a szocializmus a mezőgazdaságban teremteni.

Emlékeztünkben van még az a diadalmas látvány, melyet a földmivelő-szövetségek engedélyezése idején rendeztek. Az egész vezérsar sietett a vidékre, hogy nagy, egységes táborkba szervezze a földmivelő népet és a vidéki szövetségek százai alakultak. Nagy lelkesedéssel indult meg a mozgalom, amely ma, két év lefolyása után a teljes zűllés fokán áll. Három ilyen szövetséget engedélyezett az akkori belügyminiszter. A Várkonyi-féle megalakulása után néhány hétre megszűnt és feloszlott. Kettő alakult: a nemzetközies és az újjászervezőké. Ma mindkettő válságban van. Az alapszabályokban munkanélküli, rokkant-, betegsegélyt írték, sőt földbérlet és anyira sem vitték, hogy a hirtelen fellobbanás folytán alakult szövetségeket fenntartsák, rendes működésbe hozzák. Hogy mily kudarcokkal végződött a szocialista párt kísérlete, arról élénken tanuskodik az a jelentés, melyet a Magyarországi Földmunkások Országos Szövetsége a napokban adott közre. A szövetség 1908 január hónapban alakult meg. Egy év alatt 428 csoport alakult az országban és mintegy 2000 községben indult meg a csoportok alakítására a mozgalom. Összekötést a központtal azonban már akkor is csak 189 csoport tartott fenn, melyeknek 48 616 tagja volt. 1907 június hónapban 587 vidéki csoportja volt a szövetségnek. Ebből megszűnt és különböző visszaélés miatt feloszlattott 196. Működő csoport volt tehát 391. Az elmúlt év őszén aztán a mozgalom meglepő hanyatlásnak indult. Egyrészt a kijózanodás, másrészt a hatósági közegek szigorú és szabálytalanságot nem tűrő ellenőrzése folytán az addig alakult 593 csoport közül megszűnt 401. Nem működik 47 és működik 145, amelynek nagyrésze azonban alig tart fenn valamely összeköttetést a központtal. Maga a szocialista sajtó is elismeri, hogy ez a kép a hanyatlás jele és bár a hatóságok szigorúságának tulajdonítja a csoportok

apadását, kétségtelen, hogy a nép kiábrándulásának van oroszlánrésze e csulos bukásban. Ezt támogatja az a tény, hogy a működő csoportok nagyrésze semmi összeköttetést sem tart fenn a központtal és önállóan, sőt minden szocialista iz nélkül szervezkedik. Céljuk főleg a munkafeltételek megállapítása és kedvező szerződések kötése. A szövetség jövő működéséről most tanácskoznak a csoportok.

A német mezőgazdasági sztrájk. Eddig az aratósztrájk csak nálunk és Oroszországban fenyegetett. Nálunk — úgy a tél kezdetén — minden évben indultak meg az aratósztrájkot előkészítő munkálatok és több alkalommal véres kitörésekben nyertek befejezést. Természetes, hogy az illetékes tényezők egész erejükkel siettek a mezőgazdasági termelés védelmére és a törvényhozás védelmi intézkedéseket létesíttek. Egész hadjárat indult meg e szocialis intézkedések ellen a külföldön és nemzeti létünket védő törvényeinket elnevezték rabszolgadestörvénynek. Olyan színben tűntünk föl a külföldön, mintha itt az uralkodó rendszer a munkásság elnyomására, a haladás elfojtására szervezett volna. Különösen a német sajtó intezett ellenünk támadásokat, ami érthető is volt, mert nem tudtak megkülönböztetni az ipari és mezőgazdasági sztrájk hatásait. Ott az aratósztrájk ritka jelenség volt, amely pedig lényegben, hatásaiban teljesen különbözik az ipari sztrájktól és pótolhatatlan csapásokat mér a nemzeti termelésre. Rögtön megérezték azonban a mezőgazdasági sztrájkok súlyos hatásait, amint ott is kísérletek történtek annak gyakorlati megvalósítására.

Ehrenberg híres közgazdász és egyetemi tanár figyelemreméltóan nyilatkozik e kérdésről. „A mezőgazdasági munkaszervezés — írja a Berlinben megjelenő „Tag“ című napilapban — nem egyéni tetszéstől függő, hanem olyan szervezés, amelyen a gazdasági munkaközösség, tehát a mezőgazdaság léte és a nép ellátása nyugszik. A mezőgazdasági sztrájk nem tetszés szerinti szerveződésszerűség, hanem oly szocialis tömegjelenség, amely uzsora-szerűen, más kényszerhelyzetének kihasználása mellett megy végbe, a tekintélyt, a jogerzetet alázza és szükségzerűen mindinkább a gazdasági munkások és munkaadók demoralizációjához vezet. A tömeges szerveződésszerűség ellen tehát minden eszköz felhasználandó, ami csak némi kis sikert is ígér. Itt a kényszer tényleg helyénvaló.”

A német birodalom szövetséges államai között eddig három: Braunschweig, Anhalt és Mecklenburg alkotott büntető paragrafusokat a mezőgazdasági sztrájk megtorlása végett. A szökevény mezőgazdasági munkásokat karhatalommal vezeték vissza a munkaadóhoz, sőt fogsággal is sújtják. A porosz kormány újabb megrendszabályozza a magán munkaközvetítést, amely a szerveződésszerűségnek melegágya. Ezenkívül a szerveződésszerűségre leginkább hajló külföldi munkásokat meghatározott gazdaságra szóló igazolvánnyal látja el. Ezek kiállítását a „Deutsche Feldarbeiter Centralstelle“ fogja eszközölni. A munkaadónak csak az üzemi kártyájával ellátott munkást lesz szabad felfogadnia vagy pedig olyan munkást, akinek az igazolványban feltüntetett munkaadótól elbocsátó bizonyítványa van. Aki ilyen elbocsátó igazolvány nélkül dolgozik más munkaadónál, mint nem kívánatos elem, Németországból kiutasítatik. Ha tekintetbe vesszük a mi, a termelés védelme érdekében tett intézkedéseinket, azt látjuk, hogy a németek védekezése sokkal erélyesebb és szigorubb.

Ujra a tömegsztrájk. A nemzetközi szocialista párt két tiltakozó gyűlést tartott az állítólag tervbe vett plurális választóreform ellen. Habár eddig illetékes helyről semmi bizonyos nem derült ki a választóreform módozatairól, a szocialista párt jónak látta a még ösmeretlen reform ellen a politikai tömegsztrájkkal fenyegetődni és annak előkészítésére a munkásságot felhívni. Az egyik szónok: Garbai Sándor pártvezetőségi tag többek között azt mondta: „És mi megállítjuk az egész ország kerekét, hogy kicsikarjuk magunknak az általános, tükös, egyenlő választójogot. Valószínű, hogy elkerülhetetlen lesz a politikai tömegsztrájk. Ezért a törvényjavaslat beterjesztéséig rendelkezésünkre álló időt föl kell használni.“ A gyűléseken határozati javaslatot fogadtak el, melyben tiltakoznak a többes szavazati rendszer ellen és az ilyen reform elleni harcban a legélesebb fegyverektől sem riadnak vissza. Ennek dokumentálására utasítja a népgyűlés a pártvezetőséget, hogy a többes szavazati javaslatként való előterjesztése esetén azonnal iridade ki Magyarország munkássainak politikai tömegsztrájkját. Valóban páratlan eset, hogy egy elenyésző kisebbséget képviselő politikai párt ily vakmerő módon terrorizálni próbálja egy nemzet törvényhozását.

Gazdatársadalmi mozgalmak.

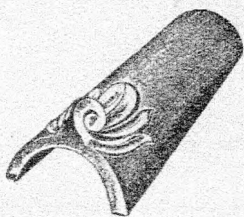
Közgazdasági kiállítás Ipolyvágyon. Hont vármegye törvényhatósági bizottsága a Hontvármegyei Gazdasági Egyesület és a megyei ipari és kereskedelmi véleményező-bizottság indítványára elhatározta, hogy 1908 őszén Ipolyvágyon egy megyei általános közgazdasági kiállítást rendez. A kiállítás célja a vármegye közgazdasági fejlődésének bemutatása, közgazdasági kincseinek feltárása. A kiállításban való részvételt mennél szélesebb körökben biztosítandó, a kiállítás rendező-bizottságunk elnöke; Lits Gyula főispán lelkes felhívást intézett a vármegye közönségéhez, amelyben többek közt azt mondja: „Ha van a megye közönségében életrevalóság és érzék a közgazdasági élet érdekei iránt, meg fogja érteni, mit jelent rá nézve egy ily kiállítás. De ha ezt is csak a szokott közönyt fogadják, am magára vessen, ha Hont megye továbbra is hátul, a gazdaságilag legelmaradottabb megyék közt fog kullogni.“ A részletes terveket és bejelentő leveket a rendező-bizottság később küldi szét és gondoskodni fog arról is, hogy minden falunak legyen külön kiállítási biztosa, aki minden kiállítandó dolgot felkutasson, a kiállítást illetőleg felvilágosítást adhasson, a központtal szervezeti érintkezésben álljon. A kiállítást rendező nagybizottság elnöke Lits Gyula főispán, ügyvezető-elnök Iránka István a Hontvármegyei Gazdasági Egyesület elnöke, alelnökök Marek Károly alispán, Czobor László, Thék Endre.

Borkiállítás Ujszentannán. A Délvidéki Földmivelők Gazdasági Egyesülete az aradmegyei Ujszentannán, az ottani főkegyesület közreműködésével január hó 28-án helyi borkiállítással összekötött vándorgyűlést rendez, amelyen Wittmann János egyesületi elnök, Blaskovics Ferenc egyesületi elnökhelyettes, Dold István egyesületi titkár, Ausz Oszkár ménesi szőlészeti felügyelő s még többen beszédeket és szakaszerű előadásokat fognak tartani. Előtte való nap a bíráló-bizottság működik, hogy a szokásos borkóstolón a díjakat odaitélhesse. Összesen 35 díj kerül kiosztásra érme és oklevelek alakjában. A borkiállítás iránt igen élénk érdeklődés mutatkozik, számos bortermelő kigazda fogja

„A kontinens legmodrabb és legmunkaképesebb”

CZEMENTCSERÉPGÉPEI,

sajtói s acélfarmái, mindenféle cementszerű készítésére.
Valódi cementszerűek közvetlen Angliából.

KRISHABER és BECK

műszaki vállalata

Budapest, V., Nádor-utca 14. sz.

Üzemből lévő telepek megtekinthetők az ország minden részében

borait a verseny színhelyén kiállítani. Tudvalevőleg *Ujszentannán* igen virágzó a bortermelés; körülbelül 3000 hold szőlője van a községbeli gazdáknak, melynek tuluyomó része az aradi hegyalján: *Magyarád, Muszka, Pankota, Galsa, Világos* határában terül el. Ezen kiállítás a nemes verseny fölbuzdításán kívül hivatva lesz a helyes pinczekezelés érzékét fejleszteni és különösen a fogyasztók és borkereskedők figyelmének felkeltésével a borkészlet kelendőségét előmozdítani, a községbeli termelők borszállását élni. Az egyesület ez uton is föl hívja a bortermelők és borkereskedők figyelmét a kiállításra s a kiállítás napján szivesen látja vendégül az illetékes körök képviselőit. A borkereskedők részvételüket előzetesen *Hell János* főkegyeleti elnöknek *Ujszentannán* levélben jelentésük be.

Fogyasztási és értékesítő szövetkezet Igazfalván. Az aradi m. kir. jószágigazgatóság, karöltve a *Krassó-Szörényvármegyei Gazdasági Egyesülettel* és a *Magyar Gazdaszövetséggel*, f. hó 11-én szép ünnepély kíséretében a „Hangya” kötelekében megalakította a kisgazdára, de különösen a telepes községekre nagyfontosságú fogyasztási és értékesítő szövetkezetet. Az ünnepélyen megjelentek az aradi m. kir. jószágigazgatóság képviselőiben lovag *Asbóth Béla* intéző, *Almássy Mihály* ispán, telepkezelő, *Meskö Pál* a „Magyar Gazdaszövetség” képviselőiben és *Lukonics Lajos* gazdasági egyesületi titkár. A közgyűlés megnyitása után *Meskö Pál*, a „Magyar Gazdaszövetség” titkára ismertette a fogyasztási és értékesítő szövetkezetek czélját, amelynek eredményeként igazfalva község lakosai első felszólításra 72 darab 20 koronás névértékű részvényt jegyeztek és a fogyasztási és értékesítő szövetkezet megalakulását kimondották. Ezek után a választás ejtetett meg: igazgatók lettek: id. *Hajdu Sándor*, *Vigh István*, *Györi Sándor*, *Tóth János*, *Gurmai Ferencz* és *Lukács Gergely*. A szövetkezet elnökévé id. *Hajdu Sándor*, alelnökévé pedig *Lukács Gergely* lett megválasztva. Az egyes kiküldöttek és jelenvolt előjáróságok a sikertől felbuzdulva, *Lukonics Lajos* gazdasági egyesületi titkár indítványára azon egybehangzó határozattal távoztak, hogy a fogyasztási és értékesítő szövetkezetek propagálását nemcsak a telepes községekben, hanem *Krassó-Szörény* vármegye minden arra való községében nyelv- és valláskülönbség nélkül a legnagyobb erővel meg fogják indítani.

A Torontálvármegyei Gazdasági Egyesület közgyűlése. A Torontálvármegyei Gazdasági Egyesület január hó 16-án tartotta rendes félszázados közgyűlést *Csekonics Endre* gróf v. b. t. t. elnöke alatt. A közgyűlés az 1907. évi működésért elismerését fejezte ki az elnökségnek, megállapította az 1908. évi költségeloirányzatot és működési tervezetet. *Gyertyánffy László* dr. indítványára megbízott az elnökség, hogy egy külön méntelep osztálynak Torontál vármegye területén leendő felállítását tárgyában intézzen feliratot a kormányhoz. *Pap Géza* dr. a megyebeli gőzkezeszövetkezetek érdekében, *Gottschall Miklós* pedig a megyebeli tejszövetkezetek érdekében terjesztettek elő javaslatokat. *Csekonics Endre* gróf indítványára a közgyűlés elhatározta, hogy külön-külön feliratban fejeztessék ki kö-

szönetnyilvánítás *Darányi* miniszternek, hogy a vármegye területére új állattenyésztési felügyelőséget létesített és hogy az egyesülethez a tejszövetkezetek fejlesztése érdekében egy vajmestert rendelt ki. A közgyűlés befejezte után *Marton Andor* előadást tartott a németországi tanulmányútján szerzett tapasztalatairól. Az érdekes előadásért a nagy számban megjelent hallgatóság zajos tetszésnyilvánítással fejezte ki elismerését.

Népies gazdasági szabadtanítás. Az Erdélyi Gazdasági Egyesület kolozsmegyei osztálya a földm. miniszter anyagi támogatásával jan. hó 12-én kezdte meg Kolozs megyében a népies gazdasági szabadtanítást. Népies előadást tartottak *Darócson* és *Bogártelken* *Jászberényi András* és *Ódri Pál*, *Választon* és *Bonezhidán* *Csérer Lajos* és *Nagy János* méhésztanár; *Kolozson* és *Koloskarán* *Dr. Seyfried Károly* akad. tanár és *Tanka Sándor* főállatorvos, *Nagysármáson* és *Mezőörményesen* *Szász Ferencz* urad. gazdasági tanácsos és *Juhos Lajos*. Mindenütt 50-60 kisgazda hallgatta a tanításokat s az előadás végén az E. G. E. gazdasági füzetét és az új gazdasági cselédtörvényt népies magyarázatát osztották ki.

LEVÉLSZEKRÉNY.

Baromfitenyésztési telep berendezése. 43. kérdés. Monoron, közvetlen a vasut mentén, az állomástól 20 percnyire gyalog sétálva, van egy 68-70 magyar hold tanyai földem. E területnek egyharmad vagy egynegyed része oly alacsony, hogy sokszor szenved a talajvíz ártától. Ezt az egész területet kertészettel és baromfitenyésztéssel akarom kihasználni. E czélból már a piacokon 450 tyukot vásároltam össze. A talaj sovány, homokos. Kérek annak szakszertű kezelésére vonatkozólag, ha lehet, minden ágára, utbaigazítást adni vagy legalább oly szakembert ajánlani, akihez bővebb felvilágosítás végett fordulhatnék. Megmondaná nekem, hogy a baromfitenyésztéshez mily épületek szükségesek, mert ezeknek is hiányában vagyok. Szükséges-e és lehetséges-e kulturtechnikai munkálatokat végezni sikeresen és végül a föld megjavításához mily trágyafélt és mily mértékben kell használni? Lehet-e a sertésrágyát szárított állapotban jó eredménnyel használni, mert ennek szállítása a legkényelmesebb? *I. J.*

Felelet a 43. sz. kérdésre. A szóban forgó terület tyuktenyésztésre nem alkalmas, mert mélyfekvésű, sőt sokszor a talajvíz árja is elborítja. Igaz, hogy terve van vége a talaj kiszáritása általajcsövezés által, de ezt — tisztán baromfitenyésztési czélból — nem ajánljuk, mivel igen tetemes költséggel jár s a baromfitenyésztés, ahol nagy befektetéseket kell eszközölni, nem bírja ki. A baromfitenyésztést csak ott lehet üzni, ahol erre az alapfeltételek természetből adományozva megvannak. Épp ugy a nagy költségű építési befektetések is fölöslegesek.

Talán czélszerűbb lenne a szóban forgó tag legjelentősebb, legmélyebb helyén a később meghatározandó tervezet szerint tavat ásatni, amelybe a talajvíz összefolyva s e területen kacsa- és ludtenyésztést berendezni. Ez mindenesetre meg-

felelőbb lenne, mint a tyuktenyésztés, mert a tyukok a száraz, meleg talajon szeretnek élni.

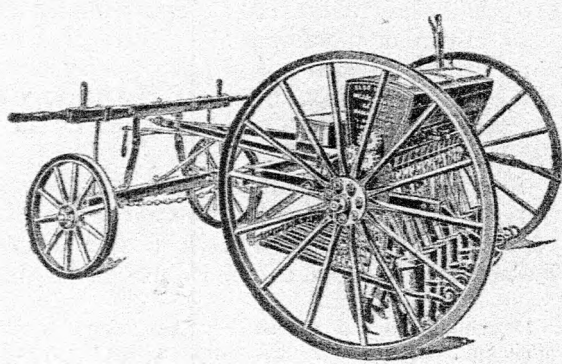
E helyen a kérdés után bővebb utmutatást nem adhatunk annál is inkább nem, mert t. kérdéses, miként azt a kérdésből kiveszszük, a baromfitenyésztés ismereteivel eddig elméletileg sem foglalkozott. Igen helyesen fog tehát cselekedni, ha előbb a rendelkezésünkre álló baromfitenyésztési irodalmat áttanulmányozza. *Hreblay* Emil állattenyésztési felügyelő szakmunkáit ajánljuk e czélból, amelyek a „Patria” irodalmi vállalat könyvesboltjában (Budapest, IX., Üllői-ut 25.) kaphatók.

Ugyancsak szakszertű utmutatások és tervezetek elkészítésére tessék nevezett felügyelő urat, aki a baromfitenyésztési kérdésekben specialista — felkérni.

A föld termőerejének fokozására a jó istállótrágya a legmegfelelőbb, de ha annak beszerzése nehézségekbe ütközik, akkor igen jó hatású lesz a szárított sertésrágya is, hanem kell hozzá beszerezni m. holdanként 2 métermázsza szuperfoszfát műtrágyát is, mert a szárított sertésrágya sok légenyrt tartalmaz és a talajnak foszforsavra is szüksége van. Az általajcsövezési munkálatok, ha telkén tavat létesít s a fölösleges vizet el is tudja vezetni, elmaradhatnak. *Bánai*

Hizómarha egyenlőtlen vízfölvétele. 44. kérdés. Deczember hó 15-én lekötöttünk hizómarhát 30 drb. ökröt, melyek naponta és fejenként következő takarmányt kapnak: 25 kg. répát, 20 kg. szeletet, normális mennyiségű herepolyvával keverve és 4 kg. szálastakarmányt. Következő etetési rend mellett: etetést megelőzőleg itatás répaszelettel s reá szálastakarmányt. Alulirt tisztelettel kérem, amennyiben az ökrök egyenlőtlenül isznak, nem-e helytelen a fenti adagolás? Nem-e fog káros következményekkel járni a hizalásnál az egyenlőtlen ivás? Többek annak tulajdonítják, mentől több meleget von el az idő viszontagsága az állati testből, annál több vizre van szüksége, hogy azt visszanyerje; tényleg áll-e ezen feltevés vagy annak ellenkezője? *B. Gy.*

Felelet a 44. sz. kérdésre. Hizói egyenlőtlen ivásának egyedüli oka az, hogy a takarmány víze majdnem teljesen fődözi az állatok vízszükségletét s ezért nem szomjaznak meg egy etetéstől a másikig annyira, hogy minden etetés előtt vizet kívánának. Ugyanis adagolása legalább 41 kg. vízhez juttatja marháját naponta, míg ellenben összes vízszükséglete nem éri el az 50 kg.-ot, minélfogva tehát még csak keveset kell innia, hogy esetleges szomja teljesen kielégítesse. Ezért nem is szükséges minden etetés előtt itatni, mert ha a marha 30 kg.-nál több vizenyőstakarmányt kap, akkor teljesen elegendő, sőt a nagyobb nyugalomra való tekintettel kívánatos is, hogy napjában csak egyszer itassák, még pedig leghelyesebben az estélti etetés előtt, míg ellenben reggel s délben viz nélkül marad. Az a nézet pedig helytelen, hogy hideg időben több viz kell a marhának mint melegeben, mert annak éppen ellenkezője áll, amennyiben melegeben több vizet párologtat el a test s ezért több vizet kell pótolnia. Végül megjegyezzük, hogy adagolása oly tápszegény, hogy avval legfeljebb csak följavíthatja, de nem hizlalhatja ki marháját, mert számításunk szerint csak mint-

LOSONCZI DRILL

tolókerekű SORVETŐGÉP, alul- és felülvető szerkezettel.

Első losonczi mezőgazdasági gépgyár
BASCH ÉS TARJÁN mérnökök LOSONCZ.

Kizárólagos vetőgépgyár.

Tessék árjegyzéket kérni.

Kitüntetve:

1906. Kolozsvár: Aranyérem.
1906. Nagyvárad: Elismerő oklevél.
1906. Nagyvárad: Elismerő oklevél újításokért.

1907. Sepsiszentgyörgy: Aranyérem.
1907. Pécs: Allami ezüstérem.

egy 5-5,3 kg. keményítő érték jut nekik, holott legalább 7,5 kg.-ot kellene etetnie.

Cselkó István.

Superfoszfát- és kálitrágyázás. 45. kérdés. Homoki szőlőmet műtrágyával óhajtom természetben tartani, miután istállótrágyával nem rendelkezem. El is szórattam 2 q. szuperfoszfátot és ugyanannyi kálitrágyát kat. holdjára. Azonban tévedésből a két trágyát nem keverték össze, hanem külön-külön szórták el, hogyan lehet e hibát jóvátenni?

W. M.

Felelet a 45. sz. kérdésre. Ha a kétféle trágya ugyanazon területre szórattott el, akkor semmi baj se történt, mert a trágyaféléket nem szükséges kiszórás előtt összekeverni. Ha pedig a terület egyik részére szórták ki a szuperfoszfátot, a másikra a kálitrágyát, akkor az illető részre a hiányzó trágyát utólag kell pótolni. Különben pedig, ha 40%-os kálitrágyát használt, akkor tulságos sokat alkalmazott, mert abból kat. holdjára 1 q. untig elég. Cs. S.

Szavatolás körömfájás okozta károkért.

46. kérdés. Megvettem egy szomszédos községből f. hó 3-án egy fejőstehenet, megérkezésekor észrevettem, hogy sajnálja a lábát, de azt hittem, hogy a megjárt 17 km. kemény ut az oka. A tehén rosszul evett és kevesebbet tejtelt és a f. hó 9-én megjelent állatorvos mulófélben levő ragályos száj- és körömfájást, mely már 10-12 napja folyt, állapotot meg. A többi szarvasmarhám is megbetegedett, az udvarom zár alá helyeztetett, a kifejt tej hatósági felügyelet alatt karbolsavaztatik, úgy, hogy sok károm és kellemetlenségem van. Kérem, hogy jogom van-e az eladótól kárpótlást követelni?

S. Gy.

Felelet a 46. sz. kérdésre. Az általános joggyakorlat szerint az eladó, a szavatosságot esetleg tágabb körre kiterjesztő külön kikötés nélkül, az állatoknak csakis rejtett hibáért szavatol. Nem rejtett hiba pedig az olyan körömbaj, mely a lábvégen észlelhető alaki eltéréseken kívül a nem szakértő figyelmét is felkeltő sántításban is nyilvánul. Igaz ugyan, hogy a sántítás okának kiderítése különös szakismereteket igényel, a sántítás azonban arra kell, hogy figyelmeztesse a vevőt, hogy ha már éppenséggel meg akarja venni az állatot, vizsgálta meg hozzáértő szakemberrel. Általános szabály egyébiránt, hogy semmiféle betegségben szenvedő állatot nem tanácsos a meglevő állomány közé állítani, mielőtt nem győződünk meg róla, hogy baja nem veszélyezteti az egészséges állatokat, sőt az egyideig való elkülönítés még akkor is nagyon ajánlatos, mikor a máshonnan vett állat egészségesnek látszik, mert ez nem zárja ki azt, hogy valamely ragadós betegség esiráival fertőzve van. Minthogy tehát a jelen esetben a tehén betegsége nem volt rejtett s minthogy a szükséges elővigyázat elmulasztása a vevő részéről lényegesen hozzájárult a később bekövetkezett károsodás előidézéséhez, azért az utóbbi nem remélheti, hogy bíróság az eladót a kár megtérítésére kötelezni fogja. —y—

Abnormis táplálkozás a szarvasmarhánál.

47. kérdés. Mi lehet oka annak, hogy 30 daraból álló marhaállományom, mely áll tehének és növendékjószágokból, abnormisan táplálkozik? A jószág napközben egy trágyafal által védett kifutóban áll, takarmányképpen kap tengeriszarát, polyvát, buza- és zabszalmát, s sózva lesz. Mindennek dacára nemcsak az elébe tett takarmányt, hanem a trágyafalat, s a behordott trágyát, rongy- és bőrdarabot, téglát s mindenféle hulladékot eszik, emellett aztán leromlik, kivételt tesz egy tehén, mely jól eszi az elébe tett takarmányt és jó kondícióban van.

H. T.

Felelet a 47. sz. kérdésre. Marhája abnormis táplálkozásának egyedüli oka az, hogy szalmán s polyván tengődve nem kap annyi meszet s foszforsavat, mint amennyire szüksége van. Ugyanis a szalma s polyva normális esetekben is szegény az említett ásványi anyagokban, de különösen szegény azokban akkor, ha kevés meszet tartalmazó földön termelt, vagy ha

szárazság akadályozta a növényeket, hogy a talajból türehető mennyiségű ásványi anyagot vegyenek föl, mely esetben néha csak $\frac{1}{5}$ akkora a mész- s foszforsavtartalmuk, mint más éveken. Miután pedig a csontokba lerakódott foszforsav s mész anyagcsereének van alávetve, vagyis apródonként felszivatván s az ürületekkel eltávolítván, újjal pótolandó, előbb-utóbb csontporhanyóságnak kell bekövetkezni, ha a takarmányban kevesebb az emészthető mész és foszforsav, mint amennyi az ürületekkel megy el, mely baj főleg gyorsan fejlődő növendék, továbbá hasas és tejelő állatoknál szokott korán jelentkezni, kivált ha az ivóvíz is mészszegény, azaz lágú. Ha tehát azt akarja, hogy állatai ne jussanak ennyire, akkor kettőt ajánlhatunk. Az egyik az, hogy adjon marhájának fejeként s naponként egy evőkanálnyit preczipitált meszet, mely pl. a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezeté”-néi szerezhető be, a másik pedig, mely még jobb, az lenne, hogy ötessen szalmán s polyván kívül oly takarmányt is, mely mészben s foszforsavban gazdag, mely esetben tehát a preczipitált mész elmaradna. Ilyen takarmányok a pillangósvirágú növények szénája s magvai (pl. búkkönymag, lóbab, borsó) s a legtöbb olajpogácsa. Ezek valamelyikének etetése abból a szempontból is kívánatos volna, mert a szalma s polyva nemcsak ásványi anyagokban, de fehérjében is szűkölködik, amit különösen a növendékmarha érez meg. Hogy a szabályszerű viszonyok között termelt takarmányok mész- s foszforsavtartalmában mily nagyok az eltérések, annak megvilágítására a következő adatokat jegyezzük ide (%):

	mész	foszforsav
szalma s polyva	0,3-0,4	0,2
pillangós v. széna	1,0-2,0	0,5-0,8
repepogácsa	0,5	1,8

Aszályos években azonban alig tartalmaz a szalma 0,05% meszet s 0,08% foszforsavat, ami érthetővé teszi, hogy miért nem szenvednek az évről-évre tisztán csak szalmán s polyván teleltetett állatok minden esztendőben oly mérvű mész- s foszforsavhiányban, hogy a csontporhanyóság előjelét képező nyálókór tünetei jelentkezzenek náluk. Cselkó István.

A határszéli rendőrségről.

Annak idején nem tanulmányoztam kellő alaposan a határszéli rendőrség célját és rendeltetését, nem mondhatok ítéletet afelett, hogy nemzetgazdasági és népesedési szempontból a határszéli rendőrség működése megfelelő-e a hozzáfűzött reményeknek. Azonban mint az egyik határszéli gazdálkodónak, alkalmam van ezen intézménynek miránk, a határszélen gazdálkodókra nézve igen hátrányos oldalait tapasztalni.

Mi ugyanis itt a felvidéken, a mindinkább nagyobb mérveket öltő amerikai kivándorlás folytán, gazdasági munkásainkat kénytelenek vagyunk a szomszéd Morvaországból beszerezni. Hogy mik a kivándorlás okai, ennek fejtegetésébe jelen alkalommal nem bocsájtkozom, csupán csak azon tényt konstátálom, hogy mi az amerikai munkabérekkel ma még nem konkurrálhatunk, s a kivándorlást lázt még a jelenlegi munkabérek kétszeresével sem tudnánk megszüntetni.

A morva munkások felfogadását azonban nagyon megnehezíti a most életbeléptetett határrendőrségi intézmény. Ugyanis annak a szegény, 4-5 hétre munkát vállaló idegen honos nap-számának oly sokféle okmányt kell beszereznie, hogy már ez is elveszi kedvét attól, hogy hozzánk jöjjön munkát vállalni. Ha pedig már itt van és rendszeren be van jelenve és pl. az őt alkalmazó gazdának egyik szomszédos községben lévő majorjába kell néhány napi kíséző munkára mennie, kénytelen a gazda egyénenként az eredetileg bejelentett lakást kijelenteni s viszont az új ideiglenes lakást bejelenteni. Hogy mit jelent szorgos időben, ha az embernek csak 50-60 ily bejelentő és kije-

lentő lapot kell kitölteni, az könnyen megértendő. Még türehető a helyzet a cselédekkel, mert az egy helyben lakva, egyszerre megszerzi a lakhatási engedélyt, de kiállhatatlan az időszerű idegenhonosmunkásokkal, akik nincsenek annyira egy helyhez kötve és szükségképpen egyik majorból a másikba lesznek munkába állítva. Nagyon czélszerű s kívánatos volna az ily időszerű idegen honos munkások bejövételét és itt tartózkodását megkönnyíteni, mert ha könnyítés helyett esetleg még azok idejövetele is meglesz nehezítve, úgy a felvidéki mezőgazdaság oly súlyos válság elé hajtatik, melynek következményei kiszámíthatatlanok.

Poroszország nem kér a fölünk oda kiszereződött munkástól semmiféle más okmányt, mint az egyszerű községi előjáróság által ingyen kiállított munkásigazolványt. Igenis, óvjuk meg hazánkat a netalán ide vetődő idegen kalandoroktól, de nyissunk ajtót az egyszerű becsületes munkásnak, aki elvégezvén itt munkáját, szerény keresetével békén hazamegy.

Kurucz Géza.

Amerikai tanulmányut.

Mint a kimenni készülők egyike óhajtok az amerikai tanulmányut kérdéséhez hozzászólni, annál is inkább, mert M. B. ur a „Köztelek”-ben alantas nívón állónak jelzi az ott szerezhető ismereteket, s inkább a német mezőgazdaság tanulmányozását ajánlja.

Nyolcz éve gazdálkodom kint a gyakorlatban, valami kis fogalmat szereztem arról, hogy mily irányelvek alapján lehessen a jövőre készülni, mely uton fogjuk a munkabér-emelkedéseket legyőzni s termelésünk egyensúlyát s jövőjét sikerrel biztosítani.

Ennek az alapján ifj. Sporzon és Farahó urak álláspontjára kell helyezkednem. A német gazdasági tudás és gyakorlat emlíni nőtünk fel edes mindnyáján; ennek sikereit, elért gyakorlati eredményeit hazai talajunkba átültetve használjuk fel ma is gazdasági rendszereinkben, követtük az ő utjokat s igyekszünk nyomdokaikban haladva, őket utolérni.

Evvel nem akarom azt állítani, hogy őket utol is értük, sajnos nem! Ennek azonban csak részben vagyunk mi az okai, részben pedig hazánk viszonyai. Éghajlatunk szélsősége, sokkal ritkább népességünk, kisebb általános intelligencia, gyenge kitartási képességünk, közlekedési viszonyaink általános fejletlensége, tökeszegységünk, a meglevő tőkék más irányu biztosabb eredményü kamatozása s végül főként termelési körülményeink azok, melyek gátolják, hogy a német mezőgazdasági fejlődéssel egyenrangú eredményeket mutassunk fel.

De hogy nem oly elérhetlen a távolság, hogy csupán általános összehasonlításként nagy a németek előnye, bizonyítja az, hogy hazánkban találunk ma már olyan eredményeket, amelyeket bátran lehet a világ elé állítani, mint versenyképes s amelyek egy a növényi, mint az állati termelés terén kiemelkedő magaslatok s biztosítékai a magyar gazdasági tudás magasabb eredményeinek.

S ha most mondjuk, ki is megy valaki Németországba megszerezni a gyakorlatban azt, amit elméletileg itthon tökéletesen elsajátíthatott s a gyakorlatban néhol láthat, mit fog elérni?

Itt ugyan nem állíthat föl gazdasági üzemi sör-, cukor-, szesz- stb. gyárakat, mert először s főként nincs pénz, s ha van is pénz, nincs ut, vasút, nincs hozzá munkás, nincs hozzá éghajlat, nincsen piac.*

A magyar mezőgazdaság nem kísérletezhet, nem terjeszkedhet máról holnapra új irányban, régi mesgyét kell már szélesíteni, régebbi termelésünket kell tökéletesíteni sajátos helyzetünk-

*) Anélkül, hogy a szerző következtetéseit lerontani akarnánk, bátran rámutathatunk a múlt évi német tanulmányut tapasztalataira, annak bizonyosságként, hogy a német gazdától egyben-másban még mindig tanulhatunk. Szerk.

ben; mert ha mindenünk megvolna is a radikális ujtásokhoz, ott van gátló körülménynek a szállítási költségűbblet, a belföldi fogyasztásra meg Ausztria. Idáig olcsó munkabérekre támaszkodva lehetett s kellett volna ez irányban valamit tenni, de ma már, midőn munkabéreink nagyobbak, mint a külföldé s ily árban is csak megbízhatatlan, selejtes munkást kapunk; valamint a folytonos kivándorlás, mely csak a kereseti viszonyok egyensúlyával fog megszűnni, lehetlenné teszi a német alap követését, hogy helyet adjon a kifejlesztendő, sikeres magyar gazdasági üzemi irányzatnak. Itt pedig nincs más példánk mire támaszkodni, mint Amerika; mert a mi termelésünk sem lesz más, mint buza, árpa, zab, tengeri, csakogy ha élni akarunk, meg kell tanulnunk, hogy mit is csinálnak a farmokon, hogy ott mérföldekre embert alig látni s mégis van a nagy prairie gazdaságok százezer marhájának téli takarmánya, s tudnak azokon a lakatlan mérföldeken nehéz kalászu, minket sújtó növényeket természetien 10 korona napibér mellett. Hiszem, ha hozzájutok, lesz mit nézni és tanulni.

Herczog Árpád.

Államvasutaink forgalmi zavarai és a kormány.

Minden oldalról felhangzó panaszok által indítva, 1907 december 8-iki közgyűlésének határozatából az OMGE. felterjesztést intézett a kormányhoz a MÁV. vonalain egyre türethetlenebb mértékben nyilvánuló forgalmi zavarok sürgős orvoslása érdekében. Hangsúlyozta ez a felterjesztés, hogy noha egyesületünk teljes tudatában van annak, hogy régi mulasztások káros következményeivel állunk szemben, amelyeket máról-holnapra lehetlenség elhárítani, mégis tekintettel ama súlyos nemzetgazdasági hátrányokra, amelyek e forgalmi zavarok folytán egész mezőgazdasági és ipari termelésünket, valamint kereskedelmünket sújtják, a fennforgó veszedelem elhárítására rendkívüli eszközök sürgős alkalmazását kell követelnünk, nehogy államvasutainknak az emelkedő forgalommal lépést nem tartó fejlesztése még súlyosabb következmények forrásává és országos csapás okozójává váljon. Mezőgazdaságunk érdekeinek védelmére egyik hatalmas fegyverünk államvasutaink forgalmi és tarifa-politikája, de ezt a fegyvert csak úgy használhatjuk sikeresen, ha államvasuti szervezetünk lépést tart a haladó kor és az emelkedő forgalom követelményeivel s nem mond esütörtököt éppen akkor, midőn legnagyobb szükségünk volna reá.

E felterjesztésre most érkezett meg az OMGE.-hez a kereskedelemügyi kormány válasza, amelyet ama reményben, hogy a kilátásba helyezett és részben már foganatosított intézkedések tényleg segítenek a bajon és alkalmasak lesznek mezőgazdaságunk jogos igényeinek már a közel jövőben való kielégítésére, egész terjedelmében közlünk olvasóinkkal. A miniszteri leirat így szól:

„A m. kir. államvasutaknál mutatkozó kocsihány és forgalmi zavarok sürgős orvoslása tárgyában folyó évi december hó 13-án 6116. szám alatt kelt felterjesztésére értesitem az Egyesületet, miszerint azon forgalmi zavarokról, szállítási késedelmekről stb., melyek az államvasutak korlátolt teljesítőképességéből származtak, — sajnos — tanúságot tehetek, bár mindazt, amit az adott helyzetben tenni lehetett, megtettem, hogy a fenti jelenségekkel szembe fordított káros hatások mérsékeltessenek.

Az igényeiben nem teljes mérvben kielégített gazdaközönségnek azonban tekintetbe kell venni a t. Egyesület által gyakorolt tárgyilagos bírálat mellett is kiemelt azon tény, hogy egyrészt a forgalom rohamosan emelkedett, másrészt sok éven át sem a forgalom emelkedésével arányos kocsiszükséglet fedezéséről, sem az állomási vágányok és rakodási berendezések szaporításáról kellő arányban gondoskodás nem történt.

Hazai gazdatársadalmunk és ezéltudatosan vezető képviselője, a t. Egyesület előtt bővebb magyarázatot nem igényel az, hogy sok év hátramaradását egy vagy két év alatt pótolni anyagi lehetlenség, mert a kocsihányt új megrendelésekkel lehet csak pótolni, amelyek foganatosítására hosszabb idő kell. Az összes hazai gyárakat egész gyártási képességük erejéig és ugyszólván határáig igénybevettem új megrendelések által, továbbá 3751 kész kocsi vásároltam és egyáltalán a kocsialományt mintegy 10,500-el szaporítottam. Hosszabb időt igényel a sinek készítése is, bár az 1908. év végéig szükséges sinanyag biztosítására és megszerzésére nézve már is intézkedés történt.

Az állomáshövitések keresztülvételére, ezzel kapcsolatban a vágányok elhelyezésére, egyáltalán ugy a rendes költségvetés, mint az 1907. évi XXIX. törvényzikk keretében biztosított építkezési beruházások keresztülvételére, valamint a legközelebbi előterjesztendő újabb beruházási javaslat gyakorlati megvalósítására idő kell; de biztosíthatom a t. Egyesületet, hogy kiváló gondot fordítok arra, miszerint e beruházások a lehető legrovidebb idő alatt hasznosíthatók legyenek.

E néhány adatból is kitünik az, hogy a kormány mindent elkövet arra, hogy pótolja az évek során összetorlódtott mulasztásokat. Alapos a reményem, hogy ezzel elejét fogom vehetni azon bajok ismétlésének, amelyek súlyos természetéről a t. Egyesület is, de senki nálamnál jobban meggyőződve nem lehet.

A legközelebbi időben, ugy a megrendelt és készen vett kocsi szállítása, mint az osztrák vonalakon létezett forgalmi zavarok által visszartartott kocsi felszabadulása, továbbá a szén-és szőszükséglet kielégítése lényegesen meg fogják könnyíteni a helyzetet.

Amidőn tehát biztositom a t. Egyesületet s általa a magyar gazdaközönséget, hogy a kormány a legerélyesebben és legmészebben jöndulattal és aldozatkészséggel kezeli a szóban levő kérdéseket, egyben a fennálló bajok orvoslása tekintetében és érdekében kérem szives erkölcsi támogatásukat.

Budapest, 1908. évi január hó 15-én.

Kossuth s. k.

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:

	Oldal
Az OMGE. közleményei	147
Határőzületi játék és gabonarálakulás	151
A határszéli rendőrségről	156
Amerikai tanulmányok	156
Államvasutaink forgalmi zavarai és a kormány	157
Táreza.	
Kerl Karesi	148
Külföldi szemle	152
Munkástygyek Szociálista mozgalmak	153
Gazdatársadalmi mozgalmak	154
Levélsekereény	155
Vegyesek	157
Termésjelentés. — Gyászhir. — Az állandó tenyészállatvásár-telep és a kereskedelemügyi kormány. — Abraktakarmányszállítási díjkezdmény. — A népszegető-akció ki-terjesztése. — Uj gazdasági lap. — A XXV. tenyészállatvásáron bemutatandó állatok díjazása. — A Magyar Gazdaszövetség a falu népéért. — A szamosvölgyi vasut új áru díjzabása. — Agricol tarifák Ausztriában és nálunk. — Az árufelvétel, továbbítás és rakodás korlátozásainak beszüntetése. — Díjzámítási könnyítés czukorrépa-küldeményeknél. — Apró hírek	159
Kereskedelem, tőzsde	159
Szerkesztői üzenetek	160

Termésjelentés. Az országos m. kir. statisztikai hivatal e hó 18-án adta közre a tavalyi termés végleges kimutatását és a vetések mai állapotát ismertető hivatalos közleményt. A tavalyi termésre nézve azt látjuk a jelentésből, hogy a szeptember 15-iki legutolsó becslés adatai csak a tengeri- és burgonyatermésben mutatnak fel jelentékenyebb eltérést, ami ter-

mészetes dolog, mert szeptember 15-én e két őszi termés hozama csak előirányzat szerint volt megállapítható. A holdankénti termés mértékében, szemben az 1906. évvel, amelyeket zárjel között tüntetünk fel, a következő: buza 5'82 (8'78), rozs 5'82 (7'19), árpa 7'18 (8'19), zab 6'18 (7'07), tengeri 9'32 (10'30), burgonya 48'98 (49'81) mm.

A bevetett terület a végleges becslés szerint 1907-ben volt búzából 5674, rozsból 1851, árpából 1916, zabból 1866, tengeriből 4241, burgonyából 990, összesen pedig a főterményekből 16,539 ezer kat. hold.

A termés a végleges becslés szerint, összehasonlítva a zárjelbe foglalva kitüntetett 1906. évi terméseredményekkel a következő: búzából 32'8 (53'7), rozsból 10'7 (14'1), árpából 13'7 (15'2), zabból 11'5 (12'7), tengeriből 39'5 (41'4), burgonyából 48'5 (48'7) millió mm.

E jelentés tehát egészben véve megerősíti azt, amit már korább is tudtunk és ami az alakulásban is érvényesült, hogy t. i. kenyérgabonából nyomoruságos, tavaszi gabonából és kapásokból pedig közepes termésünk volt. A kenyérgabona jövőbeli aralakulását nézetünk szerint innár nem a múlt évi termés, hanem az ideai vetések állása befolyásolja, amely a jelentés szerint is nagyon gyenge. A szárazság miatt mindenestre csökkent az őszi buza és rozs bevetett területe 5—6%-kal és pedig a legnagyobb mértékbe a Tisza-Maros szögén. E területcsökkenés még nem volna valami nagy baj, de nagyobb hiba az, hogy az alföldi síkságon a vetéseket a mostani erős fagyok minden hótakaró nélkül érték s így a megkésétt, gyenge vetések terméskültségait még a fagy is csökkentti.

A statisztikai hivatal kimutatásai tehát csak megerősítik azon sokszor kifejezett aggodalmunkat, hogy a mostani év terméskültségai a kenyérgabonákban a lehető legrosszabbak.

Gyászhir. Vornayk István számtartó a jászóvári prépostsági uradalomban, f. hó 13-án, életének 45 évében, *Peczszentmártonban* elhunyt. A temetés folyó hó 15-én történt a halottszobából.

Az állandó tenyészállatvásártelep és a kereskedelemügyi kormány. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület akeziőt indított meg az iránt, hogy Budapesten, illetőleg Budapest közvetlen közelében állandó tenyészállatvásártelepet létesítsen, ezáltal akarván biztosítani köztenyésztséjük színvonalának emelését. Az előkészítő munkálatokra kiküldött bizottság legutóbbi ülésén elhatározta, hogy tekintettel az ügy fontosságára és a különböző érdekekre, felkéri a kereskedelemügyi minisztert, valamint a m. kir. államvasutakat is, hogy egy-egy kiküldötttel képviseltesék magukat a bizottságban. Most érkezett le a kereskedelemügyi miniszter válasza e tárgyban hozzá intézet feliratra, amely az ügy iránti meleg érdeklődésről tesz bizonyosságot. Leiratában megemlíti a miniszter, hogy — ismervé azt az üdvös hatást, amelyet az ilyenü vásárok tartása *kötenyésztséjük színvonalának emelésére már a múltban is gyakorolt* — őszinte érdeklődéssel kíséri és biztosítja, hogy a telep létesítésének sikerét a rendelkezésre álló eszközökkel a maga részéről előmozdítani hajlandó. Éppen ezért abban a meggyőződésben, hogy az egyesület által a szóbanforgó állandó vásári telep létesítése céljából kiküldött előkészítő bizottság munkája egy képviselőjének abban való állandó és közvetlen részvétele által is több irányban megkönnyítetik, készséggel tesz eleget a miniszter az egyesület idevonatkozó óhajának és az állandó tenyészállatvásártelep előkészítő bizottságába *Emich Gusztáv dr. miniszteri osztálytanácsost* küldi ki

A kereskedelemügyi miniszter ur idézett leiratából is örömmel láthatjuk, hogy az ügyhöz méltón meleg rokonszenvvel viseltetik a tenyészállatvásártelep létesítése iránt és ezen több oldalról nyilvánuló rokonszenv bizonyára feljogosítja az egyesületet azon reményre, hogy az

állandó tenyészállatvásárlótelep létesítése érdekében megindított akciója nem lesz eredménytelen, annyival is inkább, mert hiszen egy ilyen telepnek szükséges voltát mindnyájan érezzük s mondhatjuk, hogy létesítése égetően sürgős közérdek.

Abraktakarmányszállítási díjkedvezmény. Az ország tulnyomó részében uralkodó takarmányhiány indokolta tette azt, hogy még az ősz folyamán a földművelésügyi miniszter közbenjárásával felkérjük a kereskedelemügyi kormányzatot, hogy az évekkel ezelőtt fennállott szállítási díjkedvezményt ez évben is engedélyezze. Kérésünknek jórészt eleget is tett a kereskedelemügyi miniszter, amennyiben a szálastakarmányokra és az abraktakarmányok közül egynéhányra a díjkedvezményt engedélyezte. A díjkedvezményben részesülő abraktakarmányok között azonban a melassze takarmányok és a száritott moslék nem voltak felsorolva s több oldalról megnyilvánuló kérésnek engedve, megpróbáltuk a kereskedelemügyi kormánytól erre a két abraktakarmányra is díjkedvezményt kérni, azonban kérésünket azon indoklással utasította vissza, hogy a melassze takarmányokra és száraz moslékra ugy is már mintegy 30%-os kedvezmény áll fenn állandó érvénnyel, nem indokolt tehát, hogy ezekre a takarmányokra még külön engedélyezze a 15% szállítási kedvezményt.

A népségítő-akció kiterjesztése. A hegyvidéki és erdélyrészi nép talpraállításának munkája a jövő évben ismét nagyobb kiterjedést nyer. A földművelésügyi miniszterium 1908. évi költségvetési előirányzatában 340.000 koronával nagyobb összeget vettek fel a népségítő-akció kiterjedésével járó költségekre. Ugy szociális, mint gazdasági szempontból csak elismeréssel lehet üdvözölni Darányi miniszter ez újabb törekvését, melylyel a határszéli nép gazdasági és erkölcsi megerősítéséről fokozottabb mértékben kíván gondoskodni. Mi magunk ugyan azok közé tartozunk, akik egyformán szükségesnek tartjuk a földmivelő nép megerősítését akár az ország szívében, az Alföldön, akár a keleti és nyugati részekben, azt azonban be kell látnunk, hogy a gazdasági elmaradottság a legnagyobb az ország hegyvidéki és székelyföldi részein, így a leggyorsabb segítségre is itt van szükség. A hegyvidéki és székelyföldi népségítés utolsó öt esztendejéről legutóbb közreadott jelentés igen szép sikerekről számol be. A jövő évi költségvetés ismét 24.000 koronát irányoz elő a hegyvidéki, 70.000 koronát a székelyföldön létesítendő szövetkezetek támogatására. 100.000 koronát irányozott elő a miniszter oly célból, hogy a népségítő-akció Arva, Trenesén és Liptó megyékre is kiterjeszhető legyen. 65.000 korona szerepel a költségvetésben tenyészállatok biztosítására s a kiosztásnál nyújtandó kedvezményekre, nemkülönben tenyészállatdíjazásokra. 51.500 korona szolgál jó vetőmag beszerzésére s kedvezményes áron való kiosztására. A hegyvidéki és a székelyföld boldogulásának elengedhetetlen kelléke az állattenyésztés fejlesztése. Evégből a kirendeltségek különös gondot fordítanak a havasi legelők kihasználására, melyet a hegyvidéki nép leginkább az állam által létesített havasi mintagazdaságok gyakori megtekintésével sajátíthat el. Ily mintagazdaságok, továbbá sajtkészítő- és tejgazdasági telepek létesítésére és fenntartására a költségvetés 48.781 koronát irányozott elő. Elhatározta továbbá a miniszter, hogy az ország északkeleti részében, mint pedig a székelyföldön: Tordai új földművesiskolát állít fel. A tordai kisebb gazdasági iskola 40.000 koronába kerül, fenntartásáról néhai Szabó József jótékony alapítványa gondoskodik. A hegyvidéki háziipari telepek fokozatos fejlesztésére és új telepek létesítésére 25.000 koronát irányoztak elő. A költségvetési többlet tehát több irányban üdvös kezdeményezéseket fog lehetővé tenni.

Új gazdasági lap. Új gazdasági hetilap indult meg az év elejével Sopronban „A Gazda” cím alatt, amely nemcsak Sopron megye, hanem

általában a Dunántul mezőgazdasági haladását igyekszik majd előmozdítani. „A Gazda”-t a Sopronmegyei Gazdasági Egyesület adja ki, felelős szerkesztője Eber Ernő dr., előfizetési ára egész évre 10 korona.

A XXV. tenyészállatvásárlótelep bemutatandó állatok díjazására Darányi Ignác dr. földművelésügyi miniszter 16.600 koronát engedélyezett, mely összegből egy db. 2000 K., egy db. 1000 K. értékű állami tiszteletdíj, három 600 K., három 400 K., tizenegy 300 K., tizenhét 200 K., tíz 150 K., tizenkilenc 100 K. értékű állami díj s végül két 100 koronás és két 50 koronás pénzdíj fog alakítani. Ezekhez jön még egy 1000 koronás fővárosi tiszteletdíj, úgy, hogy összesen 71 díj, 17.600 korona értékben fog a bíráló-bizottság rendelkezésére állni. A fentemlített 4 állami pénzdíj kivételével az összes díjak műtárgyakból fognak állni. A bejelentések a vásárra már megindultak. A tenyészállatvásárlótelep kapcsolatos gépkijelöltés is igen érdekesnek ígérkezik, amennyiben a Magyar Államvasutak Gépgyárának Vezérigazgatója, Szücs Zsigmond, az Első Magyar Gazdasági Gépgyár R.-T. és még több nagy cég sok nagyfontosságú gépjelöltést jelentettek be.

A Magyar Gazdaszövetség a falu népeért. Olvasóink jól tudják, hogy a Károlyi Sándor gróf által alapított és ezidőszent *Darányi Ignác* földművelésügyi miniszter elnöke alatt működő *Magyar Gazdaszövetségnek* mik a céljai és törekvései, miféle szempontok irányítják. Igyekezik fölbreszteni, kötelességének tudatára juttatni a nemzetnek azt a részét, mely hivatva van a többiek vezetésére; szervezi a szétszórt erőket és megismertette őket a magunk bajjával, a jobb és szebb jövő érdekében tevékeny munkára serkenti őket. Nagy tevékenységet fejt ki a falvak lakóinak helyes mederben való szervezése ügyében és azért, hogy őket a tömörülés, szövetkezés gondolatával és előnyeivel megismertesse. A Magyar Gazdaszövetség újabb az idegenből visszatérő magyaroknak célul udatos módon való elhelyezése érdekében nyilatkozik az olyan birtoktesteket, melyeken a visszajövők akár mint szövetkezetekbe állott bérlők, akár mint tulajdonosok megtalálhatják itthon a boldogulhatást. Ezért felkéri lapunk utján is a tulajdonosokat, hogy az ilyen célokra alkalmas birtokokat nála bejelentésük. A Gazdaszövetség a szétszórt erők egyesítésével közreműködik új telepek alakításánál, szervezi a földhasznosító szövetkezeteket, a fogyasztó és értékesítő szövetkezeteket. Megkeresésre falusi gazdaszövetkezeteket alakít. Ingeny ad tanácsot, felvilágosító szót minden hozzáférőnek bármely gazdasági és szövetkezeti kérdésben. A szövetség tagja lehet minden magyar honpolgár és a köz javáért dolgozó minden testület, ha magát évi 12 korona fizetésére kötelezi. Ezen tagság fejében jár a havonta megjelenő „Magyar Gazdák Szemléje” vagy a „Szövetkezés” című hetenkint kétszer megjelenő folyóirat. Évdíjas tagok évi 2 koronával is beléphetnek, melyért számos hasznos tájékoztató könyvet, füzetet kapnak. Midőn ezeket a dolgokat közreadjuk, föl akarjuk hívni az olvasók figyelmét a Gazdaszövetség közhasznú tevékenységére és arra, hogy hatáskörükben a szövetség törekvéseinek sikerre juttatása érdekében buzgalkodjanak.

A szamosvölgyi vasut új árudíjzabása. A szamosvölgyi vasut részvénytársaság vonalain gyors- és teherárak szállítására 1908. szeptember 1-től érvényben állott helyi díjzabás, pótlékai-val együtt a folyó évi január 31-ével hatályon kívül helyezteték és február 1-től ennek helyébe új díjzabás fog kiadni. A fontosabb változtatások ezek: A gyors- és teherárak szállítására vonatkozó díjkiszámítási táblázatban a gyorsárak díjtételei 7%-kal a teherárak díjzabási osztályai pedig kivétel nélkül mind 5%-al emeltetnek. Az állatok szállítására eddig érvényben állott csupán szarvasmarhára vonatkozó díjtételek elhagyattak és a sertések, juhok, kecskék s egyéb aprómarha szállítására érvényben állott felemelt díjtételek egyuttal szarvasmarhára is érvényesítették. A friss gyümölcs szállítására vonatkozó

kivételes díjzabás elhagyatott. Az ásványvíz szállítására 5000 kilogrammos mennyiségnél engedélyezett mérséklés 20%-ról 30%-ra emeltetett, ellenben a 10 000 kilogrammos küldeményeknek adott kedvezmény elejtetett. Az erdei facsemeték, vadonczok, élő gyümölcsfák, oltványok, szőlővesszők és komló dugványok szállítására érvényben állott kivételes díjzabás csupán gyorsárként való szállítására korlátoztatott az eddigi feltételek mellett.

Agrikol tarifák Ausztriában és nálunk. Az osztrák vasuti miniszterium intézkedése folytán az állami kezelésben levő vasutak állomásain feladásra kerülő, legfeljebb 20 kilogramm súlyú gyorsárként fizetendő küldemények a szállítási díj levonása, az árudarabokra ragasztandó bérmentesítési bélyegekké történnek. A bérmentesítési díj a távolság és az áru súlyához képest közönséges gyorsárknál legalább 50 fillér és legfeljebb 350 fillér és mérsékelt gyorsárknál legalább 50, de legfeljebb 200 fillért tesz ki. Némi irigykedéssel olvassuk azt, hogy más országokban az ugynevezett agrikol tarifák intézménye életbe van léptetve és évről-évre nagyobb forgalmat és jövedelmet biztosít a vasutaknak; a szállító feleknek pedig olcsóbbá teszi az életet, mivel az ország egyik részéből a másikba kicseréli és kiegyenlíti a kereslet és kínálat egymás közötti viszonyait az olcsó rendelkezésre álló tarifák alapján. Ne higyük azt, hogy nálunk ezen intézményt életbe léptetni nem lehetne. Hiszen meg van most is. Sem a termelő, sem a fogyasztó, sem pedig az ezt közvetítő kereskedő nem huzza ennek az előnyét, hanem részvénytársaságok, akiknek csak az a közük az egész termelés, fogyasztás és közvetítéshez, hogy nevében történik a szállítás. Ezen néhány emberből álló társaság rakja zsebre azt a hasznot, mely százezreknek olcsóbbá tenné az életét. Legfőbb ideje volna már a multak ezen rendszerével szakítani.

Az árufelvétel, továbbítás és rakodás korlátozásainak megszüntetése. Az 1906. évi augusztus 29-én a m. kir. államvasutak vonalain életbe léptetett soronkívüli szállítás, a rakodási idő leshállítására és egyes szállítmányoknak ideiglenes megőrzésre való elfogadása, továbbá a csoportkocsi és az átrakó-kocsi minimális súlyának korlátozására vonatkozólag tett intézkedések a folyó évi január 12-ikétől kezdve hatályon kívül helyeztetek. Ezen naptól kezdve az áruk felvétele, továbbítása és rakodása ismét az üzletszabályzat és díjzabás határozmányai értelmében végezhetik. Sohasem helyeseltük a szállító felek megkárosításával járó intézkedéseket, amiért is most csak örömmel vehetjük tudomásul a korlátozások megszüntetését.

Díjzámítás könnyítés cukorrépa-küldeményeknél. A hazai cukorgyárakba rendelt cukorrépa-küldeményeknél, abban az esetben, ha a küldemények szállításához 10 tonnál nagyobb rakomány kocsik bocsájtának a feladó állomás részéről rendelkezésre és bár teljesen megrakotnak, a raksúly mérvéig meg nem terhelhetők, a fuvardíj a magyar királyi államvasutak, a kezelésben álló helyi érdekű vasutak, valamint az aradcsanádi egyesült vasutak és a győr-sopron-ebenfurti vasut vonalait illetőleg a vasutak helyi és csatlakozó forgalmában nem a használt kocsi raksúlya, de kocsi- és fuvarlelenként legalább 10.000 kilogramm alapján számítható. Ugyanígy számítható a fuvardíj azon cukorrépa-küldeményeknél, amelyek szállításában kizárólag a főtebb felsorolt vasutak részesek, illetve melyek más főtebb föl nem sorolt vasutak érintése nélkül szállíthatnak. Ezen díjzámítási intézkedés a folyó év január 1-től visszavonásig, de legkésőbb az 1908. év augusztus végéig érvényes.

Apró hírek. Veszedelemes konzerváló szer. A belügyminiszter az Irnot elnevezésű hus- és hurka-konzerváló szer, melyet egy poroszországi gyár állít elő, a postán való szállításból kizárta, mert az egészségre veszedelemes lehet. Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter e tilalomhoz képest utasította az összes posta- és távirádahivatalokat.

Tenyészbika- és kanvásár. Nagykanizsa város és járás gazdaköre 1908. február 8-án d. e. Nagykanizsán tenyészbika- és kanvásárt fog tartani. Bejelentés határideje 1908. február 6-ig Tóth István gazdaköri titkárnál (Nagykanizsa, Sugár-ut 18. sz.).

Marhaállományunk létszámának szaporodása 1907. évben. Járásonként történt használatállományunk 1906. évvel szemben a következő: 16 1.797.664 db. (1906-ban 1.788.416), szarvasmarha 5.952.929 db

(1906-ban 5,624,455), juh 7,549,336 (1906-ban 8,891,089 db).

Marharakodó állomások engedélyezése. A magyar királyi államvasutak kezelése alatt álló *Kaposvár—mocsoládi, siófok—mocsoládi*, a Somogy megye területén fekvő *Jut* állomást, továbbá ugyancsak a m. kir. államvasutak vonalán *Nyustya—Liker* állomást marharakodó állomásokul engedélyezte.

Gazdasági gépek az automobilkiállításán. Az idei budapesti automobilkiállítás gazdasági automobilon és más gazdasági gépek is kaptak helyet. E gépek működését valamely pestvidéki birtokon munkaközben is bemutatják.

Új lenkikészítő gyár. Csornán egy magánvállalat nagyobb szabású lenkikészítő gyárat állít fel, melynek építését már megkezdték.

Szerb előkészületek állatcsempészetre. A belgrádi „Stampa” utján értesülünk, hogy a szerbek Bosznian át szándékoznak Magyarországra-Ausztria területére állatot bejuttatni. Ez csempészetre lenne minősíthető s Ausztriában már felhívták a kormányt figyelmét ennek megállítására.

Czukorrépa-termesztők szervezkedése. A múlt évben kezdtek szervezkedni az ország minden vidékén a czukorrépa-termesztők. E szervezkedés közeledik a befejezéshez, amennyiben a végleges megalkulás f. hó 17-én ment végbe a „Köztelek” palota nagytermében. A hozott határozatokat mai számunk hivatalos részében ismertetjük.

Mezőgazdasági és ipari kiállítás Ipolyságon. Ez év őszén Ipolyságon nagyobb arányú mezőgazdasági és ipari kiállítás lesz. A rendező-bizottság élére Lits Gyula főispánt választották meg, egyben elhatározták, hogy a kiállítás védőjéül Fülöp szász közbürogothai herceget, a megye egyik legnagyobb birtokosát kéri fel.

Kender- és lentermesztési szakintézet. Szolnok városa 25 hold földet ajánlott fel egy Szolnokon létesítendő kender- és lentermesztési szakintézet céljaira. Miután a földmivelésügyi miniszter már régebben elhatározta ily szakintézet felállítását, Szolnok városának ajánlata a legjobb időben tételt. Valószínű tehát, hogy az intézet itt lesz „elállítva”, annál is inkább, mert Szolnok nagy kendertermesztő központ.

NYILTTÉR.*)

A Bőr- és Lithion-tartalmú, természetes és vasmentes Salvator-forrás

kitűnő sikerrel használtatik vesebajknál, a húgycsőgyógyászatban, a köszvény, a cukorbetegség, az emésztési és légzési szervek hurutjainál.

Kapható ásványvízkereskedésekben vagy a Szinyei-Lipóczy Salvator-forrás Vállalatnál Budapest, V. Rudolfsplatz 8.

*) E rovat alatt közlöttékért nem vállal a szerkesztőség előlősséget.

Megjelent!

Rubinek Gyula és Szilassy Zoltán
az O. M. G. E. igazgatója a G. E. O. Sz. Titkára

szerkesztésében a

Köztelek Zsebnaptár

1908. évi folyama

A „Köztelek Zsebnaptár” tizennegyedik évfolyama **teljesen átdolgozva** két kötetben jelent meg. Az első kötet a tulajdonképeni Zsebnaptár, amely a naptári részt, a jegyzéknaptárt és a vásárok jegyzékét tartalmazza; a második kötet, amely szakközleményeket tartalmaz. — A „Köztelek Zsebnaptár” két kötetének ára **O. M. G. E. tagoknak** és a „Köztelek” előfizetőinek bértmentes küldéssel **4 korona.**

Megrendelhető a
„KÖZTELEK”
kiadóhivatalában
Budapest, IX., Üllői-ut 25.

KERESKEDELEM, TÖZSDE.

Budapesti gabonatözsde.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezele gabonaosztályának tudósítása a „Köztelek” részére.)

A földmivelésügyi miniszteriumnak most jelent meg a végleges terméskimutatása az 1907. évről. A termés a kimutatás szerint messze mögötte maradt az előző 1906. év termésének. Termelőinket a számszerű kisebb terméshozamért kárpótolták némileg az érvényre jutott magasabb árak. A miniszteri kimutatásban publikálva vannak a gazdasági tudósítók jelentései is a vetések állapotára vonatkozólag. Sajnos, ezek a jelentések nem a legjobb reményekkel bíztatnak: a hótakaró elmaradt és ez nagy kárral járt az amugy is kedvezőtlen körülmények között fejlődött vetésekre.

A fagy hirtelen, minden átmenet nélkül következett be és vele együtt fagyott meg a gyenge csirahajtásba induló szem is. Ami az üzletmenetet illeti, legutóbbi jelentésünk óta nagyobb mérvű változások az árakban nem igen jutottak érvényre. A világgiacon most főleg aszerint igazodnak az árak, hogy az új 1908. évi termés minő reményekkel bíztat. Mérlegelik az argentiniai termés eredményeit, ahonnan már az export megkezdődött.

Az egyes külföldi államokból érkező jelentések a következők: Oroszországban kedvezőtlen időjárási viszonyok uralkodnak. A dunamenti államokban csökkentek a készletek. Az angol piacokon az elmúlt héten a forgalom szilárdabb jegyzések mellett bonyolítottatott le. Franciaországban kedvező az időjárás. Rossz liszt-elhelyezési viszonyokról panaszkodnak. Németországban emelkedett a kivitel.

Az osztrák és a magyar piacokon ismét csak gyenge forgalomról számolhatunk be. A magyarországi malmok újabb egyezményt kívánnak létesíteni az üzembekücsió tekintetében, tekintettel a kedvezőtlen lisztelhelyezési viszonyokra.

Az egyes gabonafajták áráiról s az azokban végbe ment változásokról napi jelentésünkben számolunk be.

Napijelentés a gabonatözsdeiről.

1908 január 21

A tegnapi mérsékelt lendületet a mai teljes üzlettelenség lerontotta. Amerikai jegyzések olcsóbbak, időjárás megfelelő a lisztüzlet éppenséggel nem javul, ily körülmények között az árak 10 fillérrel csökkentek.

Rozs árvesztését folytatja, eladhatása megohezuült. Budapest távolságban 213 j kor. legmagasabb árértéknek feljegyezhető.

Arpában és zabban csekély forgalom, irányzat változatlan.

Tengeri jó keresletnek örvend ugy készáru, mint további hónapokra való szállításra.

Eladatott:

Buza. Tiszavidéki: 200 mm. 79 k. 26 K. 10 f., 100 mm. 77 k. 25 K. 75 f., 100 mm. 77 k. 25 K. 70 f., 200 mm. 77 k. 25 K. 60 f., 200 mm. 75 k. 25 K. 10 f.
Féjérmegyei: 200 mm. 77 k. 25 K. 50 f.
Pestvidéki: 200 mm. 74 k. 23 K. 60 f.
Raktár: 1000 mm. 75 k. 24 K. 80 f.
Luczerna: 180 mm. 110 K. — f.
Lőheremag: 100 mm. 144 K. — f.

Határidőárak.

(Déli zárlat.)

Buza 1908 áprilisra ———— 23.40 K.
„ 1908 októberre ———— 21.18 „
Rozs 1908 áprilisra ———— 21.88 „
„ 1908 októberre ———— 18.32 „
Zab 1908 áprilisra ———— 16.66 „
Tengeri 1908 májusra ———— 14.10 „
Repeze 1908 aug.—szeptemberre 33.20 „

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület, Mester-utca. 1908. január hó 21-én. A székessővárosi vásár-igazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.)

Felhozott a szokott községekből 117 szekér réti széna, 25 szekér muhar, 15 szekér zsupszalma, 17 szekér alomszalma, — szekér takarmányszalma, — szekér engerszár, — szekér egyéb takarmány (lőhere, luczerna, zabosbukkony, köles stb.), 3.0 zsák szecska.

A forgalom közepes.

Árak fillérekben q-ként a következők: réti széna 70—86, muhar 820—880, zsupszalma 620—660, alomszalma 500—540, takarmányszalma —, 100 kéve tengeriszár —, egyéb takarmány 580—600, zabosbukkony 780—820, lőhere —, zöld luczerna 800—100, köles —, sarju 72 — 740, szalmaszecska 600—600. Összes kocsiszám 185. Összes súly 222,000 kg.

Nemzetközi gabonapiacz 1908 január 17-től 1908 január 22-ig.

	Kelet	Effektív árak										Határidő	Határidős árak				
		Budapest	Liverpool	Winn	Prága	Manheim	Páris	New-York	Chicago	Buenos-Ayres	Odessa		Budapest	Liverpool	Berlin	Páris	Chicago
Buza	21	25 60	22 86	27 20	24 80	28 02	21 80	19 68	18 91	17 13	21 57	Január	25 62 ^a	20 46 ^b	26 04 ^a	22 55 ^b	18 91
	17	25 30	22 86	27 —	24 80	28 02	21 70	19 83	19 20	17 13	20 57	Február	21 32 ^b	20 29 ^b	25 84 ^a	21 96	18 10 ^a
Rozs	21	22 30	—	23 80	23 50	25 66	17 62	—	—	—	18 67	Január	22 26 ^b	—	25 10 ^a	18 08 ^b	—
	17	22 30	—	23 30	23 50	25 66	17 62	—	—	—	8 67	Február	18 48 ^b	—	24 52 ^a	17 62	—
Zab	21	16 83	—	18 —	16 40	22 42	—	—	—	—	—	Január	16 66 ^b	—	20 54 ^a	—	—
	17	16 60	—	17 80	16 40	22 42	—	—	—	—	—	Február	16 54 ^b	—	20 74 ^a	—	—
Tengeri	21	13 90	14 73	15 90	16 80	19 47	—	13 76	11 92	10 93	—	Január	14 24 ^a	13 9 ^a	17 83 ^a	—	11 92
	17	13 90	14 73	15 90	16 80	19 47	—	13 82	12 —	10 93	—	Február	13 98 ^a	14 13 ^b	17 94 ^a	—	12 —
Arpa	21	15 70	—	16 60	19 50	25 65	—	—	—	—	—	Január	15 70 ^a	—	—	—	—
	17	15 70	—	20 80	19 50	25 65	—	—	—	—	—	Február	15 70 ^a	—	—	—	—

Jegyzet: ^a) márczius. ^b) április. ^c) május. ^d) július. ^e) október.

Liszt, élelmény és abrakarmányok.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete erőtakarmány-osztályának jelentése a „Köztelek” részére.)

Liszt. A lisztüzletben az elmúlt héten sem állott be lényeges változás; a vevők egyre tartózkodók vásárlásaikban, habár kérések kimerülően vannak. A malmok számolva a mai helyzettel, hajlandóknak mutatkoztak áraikból 20-40 fillért is engedni.

Rendelkezések még mindig gyéren érkeznek és így a készletek egyre szaporodnak.

Heti lisztforgalom 42,898 q. volt.

A fővárosi malmok átlagos buzaliszt jegyzései 100 kg.-ként Budapesten, elegysúly tisztasulyként, zsákostul.

Table with 8 columns: Szám, 0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7. Rows for ÁR K and 7%.

Rozalisztárak:

Table with 8 columns: Szám, O, O/I, I, WR, II, II/B, III. Rows for ÁR K.

A korpa-üzletben a lefolyt héten némi szilárdulás volt konstataható, mindannak dacára, különösen prompt árban erős volt a kínálat. Az új idejyre 1908 szept.-december havi szállításra is történtek elvett kötés-k 10-90-16-70 koronás árak mellett. Németország is kezd érdeklődni korpa után.

Heti korpaforgalom 18,258 q. volt.

Az abrakarmányzickek árai a következők voltak Budapesten szákkal, teljes vagonrakományok vételénél 100 kg.-ként.

Table with 2 columns: Item description, Price. Rows for Finom korpa, Goromba, Rozskorpa, etc.

Gazdasági áruszükségleti cikkek.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete áruszükségletének jelentése a „Köztelek” részére.)

Fémüzet. Az előző héten vörösrézben, különösen pedig finom gyártmányokban, élénken költettek üzletek és úgy látszott, hogy a szilárd hangulat ezen a héten folytatódni fog. Minthogy azonban Angliában a kérézősködések Indiából kevesebbet, a hajóépítési szakma pedig kedvezőtlen munkaa ányról tett jelentést, vörösrézben változatos volt a hangulat.

Chlórálbrom. Az irányzat szilárd, tulajdonképpeni üzletről azonban nem igen lehet szó és a javulás előreláthatólag csak a belföldi szükséglet beálltakor következik be.

Az árak a következők:

Table with 2 columns: Month, Price. Rows for február-március, március, etc.

Szeszüzlet.

A szeszüzletben a hét elején a kereslet valamivel gyérebb volt és finomított szesz nagyobb tételekben valamivel olcsóbb áron kelt el nagyban vidéki szeszfinomító gyárak által ajánlva.

Helybeli szeszfinomított szeszt adózza 165-166 K., adózatlanul 66-67 K.

Élesztőszeszt adózza 163 K., adózatlanul 64 K. ajánlottak nagyban és 1 K. drágábban kicsinyben.

Denaturált szesz hordóval együtt 58 K.-ig kelt el kötésre.

Mezőgazdasági szeszgyárak részéről kontingens nyersszesz élénkebben volt ajánlva és 60-61 K. néhány tétel ab termelő állomás el is kelt.

Exfinomított szeszért 43 K. kérnek.

Budapesten a kontingens nyersszesz ára ----- K. Bécsi jegyzés ----- K. kontingens nyersszeszért.

Budapesti jegyzés

Table with 2 columns: Item description, Price. Rows for Kontingens nyersszesz, Finomított szesz, etc.

Az árak 10,000 literfokként hordó nélkül bérmentve, budapesti vasútállomáshoz szállítva, készpénzfizetés mellett értendők.

Élelmiszerek nagybani árai a központi vásárcsarnokban.

Magyar Gazdák Értékesítő Szövetkezete jelentése 1908. január 21-én.

A piacon ismét élénkebb a forgalom. Ugy a husfélek, mint vágott baromfiban az enyhébb idő dacára kielégítő az üzlet. Vaj változatlanul lanya, turó ára is az időszaknak megfelelően nyomott. Munkásturót (csipőset) megfelelő minőségben nagy tételekben bocsát-hatunk most vevőink rendelkezésére. A tojáspiacon várjuk a tavaszi forgalom megindulását. Árviszsaesés a közeli napokban valószínű.

Mai árak:

Husneműk: vidéki marhahus hátulja 1-20-1-48 K., eleje 1-16 K., vidéki borjú bőrben, hosszan mőve, súlylevonás nélkül 1-16 K., helybeli borjú-hus 1-16-1-20 K., sertéshus szalonnával 1-22-1-24 K., lehozott sertés 1-12-1-20 K., szalonna friss 1-36-1-40 K., szalonna sózott 1-28-1-36 K., szalonna füstölt 1-36-1-40 K., olvasztani való 1-36-1-40 K., hárj 1-40-1-44 K., sertésszír 1-40-1-44 K. kg.-ként. Füstölt-hus (vidéki) kg.-ja 1-40-1-80 K., hazai sonka 1-30-2- K., szalámi magyar 3-60-4- K., szalámi nyári 1-20-1-40 K., bárány párja ----- K.-ig.

Vad: őz 1-5-1-70 K., szarvas 1-1-1-10 K., vaddisznó 0-90-1- K. kg.-ként egészben, nyul nagy 3-20-3-40 K., nyul sültő 2-2-2-20 K., fogoly 0-0-0- K., fácán 2-30-3- K., erdei szalonna ----- K., dámvad 1-1-1-20 K. kg.-ként.

Baromfi-félék: 6/6 rántani való csirke 1-50-2-20 K., sütni való 2-90-3-40 K., liba fiatal 0-0-0- K., kacsa sovány 3-60-4-20 K., kacsa hizott 4-40-5-40 K., lud hizott 12-16- K., tyúk 3-4-4- K., pulyka 12-14- K., élő sovány liba ----- K. páronként. Vágott szépen tisztított baromfi, hizott lud 1-33-1-40 K., hizott ruca 2-60-3-20 K., hizott pulyka 1-20-1-50 K., levestyúk 2-2-2-40 K., pulyka sovány 0-0-0- K. kg.-ként. Poulard 1-80-2-20 K., gyöngytyúk ----- K. darabonként.

Tejtermékek: teavaj (centrifugált) I. 2-2-2-20 K. II. 1-80-2- K., főzővaj (köpült) 1-40-1-60 K., tehénturó 12-18 fill. kg.-ként. Valódi erdélyi juhturót és munkásturót igen jutányosan szállíthatunk.

Zöldeségfélék: burgonya (vagonáru) sárga 6-20-6-40 K., rózsá 6-20-6-40 K., fehér 5-20-5-40 K., kifli 10-11- K., sárgarépa 7-8 K., petrezselyem 12-16 K., vöröshagyma makói 10-12- K., vöröshagyma közönséges hazai 7-8- K., fokhagyma 35-44 K., káposzta 2-40-3- K. 100 kg.-ként. Kalarábé 0-0- K., 100 db spárga solo 0-0- K., közép 0-0- K., levestyúk 0-0- K., k. kg.-ként. Zöldbab, hüvelyes 0-0- K., kifejtett 0-0- K., zöldborsó, hüvelyes 0-0- K., kifejtett 0-0- K., paradicsom 0-0- K. 100 K. kg.-ként. Uborka salátának való 0-0- K., cetebé 0-0- K., savanyítani 0-0- K. 100 db.-ként.

Gyümölcsfélék: cseresznye és meggy 0-0-0- K., sárgadinnye 0-0-0- K. kg.-ként. Alma: elsőrendű áru (aranyparmen, ranett, Jonathán, Törökbalint, batul stb.) 0-60-1- K., másodrendű 30-40, harmadrendű apró áru 16-24 K., körte elsőrendű 1-20-2- K., másodrendű 40-80 K. q.-ként. Dió I. 40-0, II. 30-40 K. 100 kg.-ként. Szőlő 1-60-2- K., finom 0-0-0- K., chasselas 0-0-0- K., szagos 0-0-0- K. kilója.

Vegyesárak: Bor és szesz italokat minőség szerint különféle árakon értékesítünk. Méz ----- fill. kg.-ként. (A szövetkezet mint az Országos Magyar Méhészeti Egyesület vezérképviselője - minden mézértékesítési ügyben is ad felvilágosítást.) Gyümölcsisz ----- fillér kg.-ként. Gomba szárított 0-0-0- K., szappan ----- fill., lenese (erdélyi) ----- K., bab apró ----- K., nagyszemű ----- K., lenese ----- K. 100 kg.-ként.

Tojás: bácskai 104-108 K., erdélyi apróbb áru ----- K. eredeti ládánként (1440 db).

Hideghus-vásár az Orczi-uti élelmi piacon 1908. év január hó 21. (A székesfővárosi vásárgazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.) Felhozott Budapestről 37 árus 78 drb sertést, 3 árus 18 drb süldőt, 3000 kg. friss húst, 700 kg. füstölt húst, 1000 kg. szalonnát, 800 kg. hájat.

Videkről és pedig ----- drb sertést. Forgalom közepes. Árak a következők: Friss sertés-hus 1 kg. 128-176, süldő-hus 1 kg. 148-180, füstölt sertéshus 1 kg. 144-192, szalonna zsirnak 1 kg. 128-140, füstölt szalonna 1 kg. 152-176, hárj 1 kg. 140-152, disznózsír 1 kg. 152-180, kocsonyahús 76-112, füstölt sonka 1 kg. 180-200 fillérig.

Hideghus-vásár a Garai-tér élelmi piacon 1908. év január hó 21. (A székesfővárosi vásárgazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.) Felhozott Budapestről 73 árus 45 drb sertést, 2 árus 3 drb süldőt, 3000 kg. friss húst, 1500 kg. füstölt húst, 1500 kg. szalonnát, 1000 kg. hájat.

Videkről és pedig összesen 416 drb sertést, 49 süldő. Forgalom élénk. Árak a következők: Friss sertés-hus 1 kg. 132-200, 1 q 116-122 K., süldő-hus 1 kg. 144-180, füstölt sertéshús 1 kg. 160-180, szalonna zsirnak 1 kg. 128-136, füstölt szalonna 1 kg. 160-180, hárj 1 kg. 144-148, disznózsír 1 kg. 156-160, kocsonyahús 1 kg. 72-90, füstölt sonka 1 kg. 180-220 fillérig.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete kőbányai sertéshizaló telepének jelentése a „Köztelek” részére.

(Az árak kőbányai szokás szerint 45 kg. élet 4% levonással vevő javára értendő.)

Table with 2 columns: Item description, Price. Rows for Öreg nehéz, Öreg közép, Fiatal nehéz, etc.

Irányzat: kellemesebb és nyugodt.

Bécsi szarvasmarhavásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1908 január hó 20.

Table with 2 columns: Felhajtás összege, Minőség szerint. Rows for Hizott marhában felhajtás, Csontozni való marhában felhajtás, etc.

Table with 2 columns: Származási hely szerint, Nem szerint. Rows for Magyarországi, Galicz s bukovinai, Osztrák tartományokból, etc.

Árak (100 kilogrammonként élőszuliban, koronaértékben fogyasztási adó nélkül.)

Table with 3 columns: Item description, I. rendű, II. rendű, III. rendű. Rows for Magyar hizott ökör, Galiczi hizott ökör, etc.

Irányzat: lanya, prima ökör 2 K., közép 3-4 K.-val olcsóbb. Bika és csontos marha szintén 1-2 kor.-val olcsóbb.

Szerkesztői üzenetek.

S. I. Ibrány. Az 1900. évi XXVII. t.-cz. 27. §-a szerint a nem okleveles gazdatiszt nem viselheti a következő címeket: jószágigazgató, jószágfelügyelő, gazdaságiintéző, gazdasági segéd, tisztartó és kasznár címeket. Az alaki képesítés alól felmentett vagy a gyakorlati vizsgákon képesített gazdatisztok azonban az okleveles jelzőn kívül az összes címeket használhatják.

K. A. Nézetünk szerint, ha csak a szerződésben ettől eltérő kikötés nem foglaltatik, a százáleknak arányos részét jogában áll követelni, mert a termés előállításához munkájával hozzájárult, feltéve még azt, hogy a szolgáltatból nem önhibája folytán kellett távoznia, még mielőtt a termés értékesíthető lett volna. Sz. F.

K. Zs. A szerződést egyszerűen nem kellett volna aláírnia, ha annak pontjai nem felelnek meg az eredeti megállapodásnak. Most már az írásbeli szerződés önére nézve kötelező, mert a szolgáltatási viszony nem szűl oly kényszerrel, amely az ilyen szerződést semmissé tehetné. Olvassa el lapunk január 16-iki számában Vantsó Gyula dr. közleményét a gazdatiszt okmányainak visszatartásáról, abból meggyőződhetik, hogy okmányait bármikor jogosan visszakérheti s főnöke azokat az ön kívánságára minden időben kiszolgáltatni tartozik. Sz. F.

M. K. A szerződés tendenciája kétségtelenül az volt, hogy mindenemű közszolgáltatást a haszonbérletre hárítson. Ennek dacára mi mégis ama nézetet tartjuk helyesnek, hogy a haszonbérlet a betétszerkesztési költségeket és az iskola költségeihez való hozzájárulást fizetni nem tartozik, hanem mind a kettőnek terhe a tulajdonost illeti. Mind a két szolgáltatás teljesen távol áll a birtok ideiglenes haszonvételeitől, viszont szoros összefüggésben van a tulajdonos személyével, illetőleg a tulajdoni joggal, a betétszerkesztési munkálatok pl. kizárólag ezen utóbbinak a védelmét célozzák és a haszonbérletre nézve semmi előnnyel nem járnak; az ilyen szolgáltatások tehát még a szerződésnek szigorú általános rendelkezései mellett is csak akkor kötelezőnek a haszonbérlet, ha a szerződésben külön név szerint specializálva fordulnak elő s így minden kétséget kizárólag konstataálni lehetne, hogy a bérlet olyan mellékes szolgáltatásokra kötelezte magát, amelyek egyébként a haszonbérlet tárgyával semmi kapcsolatban sem állanak. Sz. F.

TAKARMÁNYRÉPAMAGOK

ÚJ IRÁNYELVEK SZERINT TENYÉSZTVE.

WOHANKA-FÉLE JAVÍTOTT

ECKENDORFI, MAM MUTH, OBERNDORFI

TENYÉSZTÉSE VEGYI FAJVÁLASZTÁS ALAPJÁN.
NAGY TÁPANYAG-TARTALOM és TÖMEGTERMELÉS
SZAVATOLÁS MELLETT

WOHANKA és TÁRSABUDAPEST

V. VÁCI-KÖRÚT 76.

HELLER MÓR BPEST.

TAKARMÁNYKAMRA-BERENDEZÉSEK

REFORMATOR-MOTORRAL.

Kívánatra saját rendszerünk szerint vízvezetési és villanyvilágítási tüzemmel kombináljuk.

Olcsó üzem! Teljes üzembiztonság!

Néhány referenzia: Turonyi Biedermann-féle uradalom Mozsgó, Turonyi Biedermann-féle uradalom Endrőcz, Turonyi Biedermann-féle uradalom Okorág-Kársz, lovag dr. Floch-Reyhersberg Alfréd gazdasága Szódrákos-Csörög-Göd, bezerédi Bezeredy Andor gazdasága Ménfő, Rójtői Bauer Antal gazdasága Bódé, u. p. Ajka, Győri dr. Kautz Gyula gazdasága Györgyháza, u. p. Börny, Sg. Segesváry Ödön gazdasága Iklád-Domony, dr. Schwarz István Kis-Szántó, u. p. Bors, Milotai gazdaság Milota, u. p. Tisza-Újlak. További felvilágosítással és ajánlattal szolgál.

SIGNER F. és R. mérnöki vállalat, Budapest, V., Kálmán-u. 15.

Mindennemű

OLAJPOGÁCSÁK

valamint répaszelet, korpa s egyéb erőtápkarmányok legolcsóbb árakon kaphatók

Mezőgazdasági Áruhitelbanknál

Budapest, V., Báthory-utca 5. sz.

GYAPJU!

Ürmény és Vidéke Hitel- és Fogyasztási Szövetkezet gyapju-kiviteli és bizományi osztályának vezetését átvettém és ez uton is kérem az uradalmakat, hogy nyers gyapjuknak bátról lenyirt kis mintáit és eladási feltételeiket beküldjék.

Ugyisint kérem a már eladott gyapjuk és eladási feltételeik beküldését a jövőre való tekintetből.

A Szövetkezet gyapjuosztályának célja a termelőt a fogyasztóval egyenes összeköttetésbe hozni, a magyar gyapjukereskedelem részben elrontott reputációját helyreállítani.

Közvetít gyapjuvételét kívánt fedezet mellett.

A gyarost szükség esetén a helyszínére kíséri és kalauzolja. Vesz gyapjut megbízásból vagy saját számlájára szokásos foglaló, átvételi biztosíték és készpénzzel való átvétel mellett stb.

A szövetkezet gyapjuosztálya számos külföldi gyáros egyenes ohájának megfelelőleg kizárólag a kellő szakértelemmel csak gyapjuval foglalkozik.

CSITÁRY BÉLA

okl. gazda, o. k., textil-technikus, mint szövetkezeti gyapjuosztály vezetője.

Levelezim: Csitáry Béla.

Budapest, II. ker., Szilágyi-tér 3.

211

AZ O. M. G. E. MEZŐGAZDASÁGI ÜZEMI OSZTÁLYA

főfeladatául tűzi ki a belterjesebb és az eddignél hasznosabb gazdalkodás előmozdítását a gyakorlati szaktanácsadás útján.

Kidolgozza az okszerű gazdasági berendezés alapjául szolgáló üzemetervet. Elvállalja a gazdaságok állandó felügyeletét és ezek üzemének ellenőrzését. Tanácsot ad a gazdasági számviteli könyvek berendezésénél, vezetésénél és azok lezárásánál. Elvállalja a gazdaság számvitelének felülvizsgálását vagy állandó ellenőrzését. Elvégzi a gazdaság számadatainak elkönyvelését, időszaki jelentések alapján. Évi zárlatokat és jövedelmezőségi számításokat elkészít. Tanácsot ad birtokbérbeadásnál, valamint mezőgazdasági pénz- és hitelügyi kérdésekben. Gazdasági ügyekben jogi tanácsot ad eladó és bérbeadó birtokoknál, valamint mezőgazdasági pénzügyi ügyekben. Birtok és mindennemű mezőgazdasági értékcseccseléseket végeztet. A bejelentett eladó és bérbeadó birtokokat törzskönyvileg nyilvántartja. Gazdatisztek és egyéb képzettebb gazd. személyzetet kereséket nyilvántart.

Adóügyekben szakvéleményeket ad, az adókönyvek alapján felülvizsgálja az adó helyes kivetését és befizetés esetén az összeg visszatérítését kieszközli. Adóelengedések ügyében utbaigazítással szolgál.

Nyilvántartásra bejelentetett

- Eladó birtok:**
- 200 m. hold** Zalában, a Balaton partján, emeletes 14 szobás kastélynal, árnyas kerttel, gyönyörű kilátással. Kiható utak, vasútállomás 10 perc. Fűrdőtelepek igen alkalmas. 1193
  - 543 m. hold** Zalában, vasútállomás a birtokon szeszgyárral, legvártással, csementárgyártással, iparvágány s mértéggel, 1598
  - urilakkal. Bármikor átvehető. Esetleg bérbeadó. Tulajdonos: Zahureszky, Túrje.
  - 197 m. hold** pilliscsabi vonalon, fővárostól 39 km.-re, 4 község között, orvos, gyógytár Nyerges-ujfalu, Dunától 10 p. Tejgazdasággal, sertésenyésztéssel, 8 h szőlővel, csürökkel magtárakkal, 2 nagy pinczével, 5 szobás lakás üveges, zárt verandával. 455
  - 200 m. hold** sík fekvésű I. o. szántó, fővonal mentén fekvő város határában, megfelelő g. épületekkel. 3849
  - 370 m. hold** Sáros megyében, melyből 310 hold erdő, uri lakással és 5 hold disztertel. 3743
  - köves ut mentén.
  - 100 kat. hold** körfűli I. o. bécsei föld, 15 percnnyire a vasútállomástól, jó utakkal, a Ferenccsatornától 8 percnnyire, urilak és gyümölcsös. 3851
  - 500 m. hold** Szatmár megyében, vasútállomástól 2 km.-re, kényelmes urilakkal. 4129
  - 1016 kat. hold** Torontóiban a Tisza és vasut mentén, köves uttal, egészben avagy csakis egy körülből 500 holdas része, gazdasági épületekkel. 4130
  - 606 kat. hold** Ermelléken, vasutól 7 kilométerre, épülő vasut helyben, 40 kat. hold földny. engedéllyel, kelő lak- és gazdasági épületekkel. 4261
  - Temesvár határában**, a várostól 2 kilométernyire, 211 m. h. kiterjedésű birtok, szép kertben fekvő 19 szobás lakással, cselekházakkal, 150 darab marhára való istállóval, nagy kukorica-ékezővel, eladó. A birtok talaja a legjobb minőségű föld, az egész primissima klasszsu kori talaj, ugy a legintenzívebb művelésre, mint tejgazdaságra kiválóan alkalmas. A vételt megkönnyíti a birtokon levő nagyobb összegű, igen olcsó és előnyös törlesztéses kölcsön. 2601
  - 280 m. hold** Budapesttől fővonalon gyorsral 1/2 óra, vasútállomástól mintón 4 km.-re, megfelelő gazdasági épületekkel, vízvezetékkel, cseles kis parkban urilakkal, 60 m. h. erdővel. 4796
  - 400 m. hold** J.-N.-K.-Szolnok megyében, városból 5 km. kelte gazdasági épületekkel és lakóházzal; 150 hold üsz. vetéssel, 230 drb rambouillet és fésűs keresztesű törzshunyájjal és 200 drb bárányval. Nagymennyiségű széna, takarmány és szalma. 4701
  - 586 hold** Nógrád m.-ben, miből 400 h. szántó, 54 h. rét, 5 h. kert, 1 1/2 h. szőlő, 20 h. legelő, 90 h. erdő, a többi rész major, udvar és ut. Vasútállomástól 5 km.-re. Teljes felszereléssel 400.000 korona. Esetleg bérbé is kivehető. 5640
  - 384 hold** szőlőnek való, egyenes felületű, vasut közelében fekvő homokbirtok, melyből 41 hold már szőlővel beültetett, egészben vagy kisebb részletekben is eladó. 5477
- Birtokvétel:**
- 1000 m. hold** Hont megyében, ebből kb. 800 m. hold szántó, 10 hold rét, 80 hold erdő és 100 hold legelő, 8 hold határ, nemes gyümölcsös. A birtok egy darabban fekszik, jó és elegendő épülettel felszerelve, tehermentes, saját kezelés alatt áll. Esetleg bérbeadó. 6320
  - 3000 m. h.** Fejér megyében, kitűnő talaj elegendő, szilárd anyagból épült gazdasági gépekkel. 6
  - 200 m. hold** birtok 30-40 km.-nyire a fővárostól. 455
  - 400-800 m. holdas** jó minőségű birtok, jó ut mentén, vasutól nem távol, családnak való tágas és egészséges lakással, árnyas kerttel. 7
  - Kisebb birtok**, szép és tágas lakóházzal, parkkal, vasutállomáshoz közel, lehetőleg fővonalon. 8
  - 400-1000 h.** birtok, melynek nagyrésze vágható erdő. 2916
  - Heves vagy Borsod megyékben fekvő birtok. 3
  - 1000 holdig** cseréhe fővárosi háztól, egy tulnyomóan erdőből álló, Hont, Nógrád, Gömör, Heves vagy Borsod megyékben fekvő birtok. 567
  - 400 holdas** birtok Abauj megye déli részén. 3378
  - 2-300 hold** birtok, jó lakással és gazd. épületekkel, város és vasut közelében. 3950
  - 200 holdas** birtok uri lakóházzal, lehetőleg Kecskemét vidékén. 3982
  - 10-15000 hold** erdőbirtok az ország északnyugati részén. 9
  - 2000 hold** elsőrendű talajú birtok, czukorrepa vidéken, vasutállomás közelében, szép kastélynal és parkkal, Bécsből legfeljebb 6 órányira. 5215
  - 800-1200 m. hold birtok**, kelte gazdasági épületekkel felszerelve, megfelelő lakóházzal. 456
  - 2000 hold** jó talajú birtok, részben erdővel, kastély és parkkal, közel a vasúthoz. 5216
  - 250-300 m. hold** hold fűváros vagy vidéki nagyobb városhoz közel épületekkel, jó lakóházzal, tehermentes vagy olcsó amortizációs kölcsönrel. 12/1
  - 3-400 hold** egytagban legalább 5 szobás lakással, vasutól legfeljebb 1 1/2 órányira jó uton. Lehet az egész birtok erdő. 12
  - 490 m. hold** Abauj megyében 7 km. a vasutól, országot mellett, 7 szobás udvarházzal, kelte gazdasági épületekkel. 5003
- Bérbeadó birtok:**
- 180-200 m. hold**, amely kereskedelmi növények termelése alkalmas és rajta tejgazdaság üzhető. 2530

Ezekon kívül nyilvántartjuk a visszavándorlók letelepítésére alkalmas birtokokat és bérlőszövetkezetek Csakis közvetlenül a tulajdonosoktól fogad el bejelentéseket.

AZ OMGE. ÜZEMOSZTÁLYA.

MOST JELENT MEG!

A SERTÉSHIZLALÁS

„különös tekintettel a sertésvészre”

Tapasztalat alapján írta Előszóval ellátta
BACKER GYÖRGY SZEMERE HURÁ

Magyar Mezőgazdák Szövetkezők Könyvtárának szerkesztője
Országgyűlési képviselő

Megrendelhető a „PÁTRIA” r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedésénél, BUDAPEST, IX. ker., Üllői-ut 25. szám.

Bérletet keresek

1000—1500 magyar holdasat, sík fekvésű, kedvező csapadékviszonyokkal, lehetőleg vasútállomás közelében, ahol különben is meg vannak az intenzívebb üzemhez megkívánt feltételek. Cím a kiadóhivatalban.

BIRTOKELDADÁS

Szilágy megyében 500 holdas birtok, élő és holt instruktívóval, gazdasági épületekkel, urilakkal, gőzmalommal, olajgyárral, takarmánnyal stb. 125.000 forintért eladó. Bővebbet Kékessy körjegyzőnél Nagypacsal, Szilágy megye.

285 darab prima KORNSTEIN-féle 4 hónapos malacz eladó

Érdeklődők forduljanak Nagypáli Bérgazdasághoz Gyula (Békés m.).

Magyar Gazdák Értékesítő Szövetkezete

BUDAPEST (Központi vásárcsarnok)

igazgatóság és központi iroda:
Budapest, IX., Imre-utca 4. sz.
Nagy köpinczéi: BUDAFOKON.

Szalma

10.000 métermázsza buza- és rozs-, 2000 mm. árpa- és zabszalma eladó. A téli szalma 300, a nyári 500 kor. 100 métermázsánként (egy waggon) waggonba rakva, a vevő ponyváival lekötve préselt állapotban. Oly reflektánsok, kik saját gőzpréssükkel préselhetnek, a téli szalmát 250 kor.-ért kaphatják waggononként.

= Nád =

1000 kévénként 240 kor. waggonba rakva, vevő ponyváival lekötve. Egy waggonba, annak nagysága szerint 1000—1300 kévé rakható be. Az árak ab vasútállomás Székelyhid értendőek az árak előleges beküldése mellett

Gróf Stubenberg József
: székelyhidi uradalmának számtartói hivatala : 241

Eladó peronoszpóra-mentes burgonya.

A mi-osi uradalom eladásra bocsátja az alanti, importált mag után termelt, kézzel válogatott burgonyafajtákat, métermázsánként 7 koronáért ab Zalabér állomás, vevő által frankó állítandó zsákokban, 1908 tavasszal szállítva, 100 kilogrammos legkisebb mennyiségben. **Professor Märker**: fehér husu, magas keményítőtartalmú, bőtermő. **Wolmann**: vörös színű, nagyon keresett faj ipari célokra. **Industrie**: sárga husu, ugy étkezési, mint ipari célra nagyon alkalmas faj. **Up to date**: igen keresett fehér husu burgonya, nagyon bőtermő, étkezési célra a bécsi piacra nagyon keresett. **Cymbal**: korán érő, sárga husu, bőtermő étkezési faj. **Ascher. P. Krüger és Weisse-Königin**: mindhárom faj ugy étkezési, mint ipari célra nagyon alkalmas. **Eigenheimer, Avenier**: Hollandi tenyésztések, korai, sárga husu; továbbá az ismert **Magyar-Kincs** fajtát, mely 1906-ban Agnelli-től hozott eredeti mag termése, bőtermő, magas keményítőtartalommal, ugy szintén **Agnelli Pannóniája**, sárga husu, korai. Előjegyzéseket a vételár 20%-ának beküldése mellett elfogad.

Uradalmi intézőség Mikosdpuszta, per Zalabér. 213

60 fejőstehén, bonyhádi tájfajta,
eladó Hatvan melletti gazdaságomban.
LENGYEL JENŐ, BUDAPEST, IX., ker., Ráday-utca 11. szám. 238

Értékesít húsfeleket, baromfit, vadféléit, tejterméket, tojást, zöldséget, gyümölcsöt, mézet és **MINDENMÉLY ELEMZIKKÉRT.** **Érdőber-értékesítő osztály.** **Egetett szeszek értékesítése.**

A Magyar Országos Méhészeti Egyesület vezérképviselői.

A szövetkezet tagjai kedvezményben részesülnek. **Mindenmely értékesítési ügyben díjtalanul nyújt felvilágosítást.**

GANDIL ERNŐ VALDEMÁR, gépszerkesztő, Kopenhágában.
32765. számu

„**FEJŐGÉP**” című magyar szabadalom tulajdonosa szabadalmának gyártására magyar gyárosokkal összekötöttest keres, szabadalmát esetleg el is adja, vagy gyártási engedélyeket ad.

Bővebb felvilágosítással készséggel szolgál:

Harsányi Jenő és dr. Messinger Károly, hites szabadalmi ügyvivők,
Budapest, V., Akadémia-utca 11. szám.

POLLAND-CHINE TENYÉSZET.
Andrássy gróf homonnai tenyészetének ivadécai

85 db tenyészkozza és 15 db kan

eladó Uradalmi bérlethez Puszta-Novák, u. p. M.-Kimle. 50 kocza márczius végén, a többi május végén ellik. Áruk 1 kor. 50 fill. per elősúly 4% levonással franco Kimle állomás. 248

TAKARMÁNY ÉS TELELTETÉSI AJANLATOK ÉS KERESLETEK

című rovatot nyitottunk lapunkban, mely rovatban a kishirdetések ugyanolyan árszámítás mellett közöltetnek, mint a kishirdetések. Ezen rovat nyitása által az a célunk, hogy a t. gazdaközönség feltűnő helyen tehesse közzé ily irányú kishirdetéseit.

Kérjük a t. gazdaközönséget,
akinek eladó szénája, szalmája van, aki állatokat teleltetésre elvállal, aki szénát, szalmát venni akar, keresse fel hirdetései e rovatot.

Takarmány kínálat

„Préselt”

buzaszalmát és zabszalmát

szállít elsődrendű minőségben és legolcsóbban
Ehrenreich Béla Bajmok (Bácska). 6808

Eladó 1700 mázsa elsőrendű uradalmi szén, továbbá egy rendkívül csont- és tenyésztésre alkalmas fekete belgal ménosikó Gú a berger Albert úgnök, Nagykanizsán.

3000 q. prima minőségű sz. n. és sarju eladó Nagyszaláncz. Vasútállomás helyben. Felvilágosítást ad Far. Gyula. 3170

Néhány métermázsza olajpogácsa eladó. Tudakozódhatni Moos-Dezso Verpelét, Hoves m. 3175

Teleltetési kínálat

50—60 szarvasmarhát teleltetésre alkalmas helyen elvállalok mérsékelt bérért, van igen jó legelő is, tavaszra kiad. Fodor, Ferencváros. 3175

Telelő-jószág kerestetik.

Bihar megyében, Szalárd melletti Fegyvernek-tanyán eladó **350—400 szekér új szalma, 3500 kereszt zab- és árpa-szalma, 60 holdról lekerült kukorica-koró, zab- és árpa-török, a helyszínen történendő etetés céljából átadatik.** A helyszínen szilárd épületek képezik az istállókat, sörének és birkának alkalmas külön meleg istállók állanak rendelkezésre, a jószághoz kirendelt cselédség lakást is kaphat. — Felvilágosítást nyújt: **GÁL JÓZSEF, Balmazújvárosban, a kivel az egyezés is létrejöhet.** 244

ŐS-BUDAVÁRA

felosztása alkalmából már csak rövid ideig a következő tárgyak kerülnek eladásra: 1 db villámórtor, váltakozó áram gyári szám 3410. Ganz és Társa gyártmány 6 polus, 820 fordulát száma. 100 Voltos 20 lóerős, 1 db gázmotor dupla cziinderrel, 30 lóerős, gyári szám 206, Ganz és Társa gyár 1894-ben gyártották. Egy db vizkazan 10 légkörnyomású biztonsági szeleppel, fesszémével és vizállást mutató üveggel felszerelve, kazánnak átmérője 80 centiméter, hossza 2 méter. Két darab Emke-féle forgó-zivattyu, Lőrinc Viktor-féle gyártmány, szívó magassága kilenc méter, nyomó magassága 5 méter. Egy drb transzmisszió 4 csapágygyal, 6 db szijkoronggal. jó karban levő szijakkal stb. minden a legjobb állapotban, minden áron eladó. 231

Értekezni lehet reggel 8-tól délután 5-ig Ős-Budavára területén a tulajdonossal.

Biráló-bizottsági ítélet!

A „Deutsche Landwirtschafts-Gesellschaft für die Markgrafschaft Mähren“ 20 gazdánál, kiknél a Thürpil, gyártja Cl. Lageman vegyészeti gyára Aachen, használatban van, köz-kérdést intézett annak hasznavehetőségéről. Ezen köz-kérdésnek eredménye 18 feleletből áll és a következő ítéletben foglalható össze: „Thürpil a borjuvértés vagy az egyszerű hasmenés fellépésénél borjúknál és más háziállatoknál, ha az azonnal használatba vétetik, kitűnő orvosi szer. Mint megóvó szer is nagyon jó szolgálatot tesz. Thürpil minden részről jelesnek van elismervé. Ezen ítélet alapján a Deutsche Landwirtschafts-Gesellschaft für die Markgrafschaft Mähren a Thürpilnek

tiszteletteljes elismerését

fejezte ki azon megjegyzéssel, hogy az a gazdaság részére minden tekintetben

mint értékes segítő szer

jelölendő meg és minden gazdának szükséglet esetén legmelegebben ajánlható.

Die Deutsche Landwirtschafts-Gesellschaft für die Markgrafschaft, Mähren.

Thürpil K 3.— egy egész és K 1.60 fél adag gyógyszereszkennél és állatorvosoknál. Óvakodjunk az utánzatoktól! Egyedüli gyáros: Cl. Lageman, vegyészeti gyár Aachen.

Főraktár: Török József gyógyszerháza Budapest, VI., Király-u. 12.

Kiválóan csontos nemes és jófejűedű Bonyhád-Simmenthali kereszteséből eredő 1 1/2-2 éves tenyészbikák

eladók. Fedeztetés + próbálva. Yorkshi retenszert. Pusztá-Forna, posta Csákvár. 6865 Az intéző.

Vegyesek

Tanítók mérlegképes könyvelővé bármely kora gazdaságtól február 1-28-ig. Tandíj 50 korona. Czim: Bertalan János, gazdasági intéző Mákó, Csanád m. 3108

Eladás

Alkalmi zongoravétel. Bösendorfer Schwanhöfer Kora-Wirtl kiváló mesterok gyártmányú 300 forinttal feljebb. Pianinó 160 ft. új zongora, vagy pianinó 260 ft-tól feljebb, minden árban. Zongora, orszálműhangolások helyben és vidéken. Szakavatott munkások által gyorsan és olcsón eszközöltetnek. **REMEWTI MIHALY** a Magy. Kir. Zeneakadémia asztaltója, BUDAPEST, VI., Király-utca 58. 6472

Gödöllőn közvetlen a vasút és mellett 2 bérház eladó. Egyik ház 4 szép szoba, hozzávaló összes melléképületek, parkított udvar elkülönített gazdasági udvarból áll. Ugyanott a másik bérház 4 lakással, melyek évi bére 1100 korona, szintén eladó. Bővebb értesítés „Eset” jelleg alatt a kiadóhivataltan nyertető.

Tavaszi magbúkköny, mely takarmánytermelésre kiválóan alkalmas, kisebb-nagyobb mennyiségekben eladó, Beer Antal felsőleleki gazdaságában Erdőtelek, Heves megye. Ugyanott 5 mmézza nyulzapuka is eladó. 3115

Igen szép tiszta búkköny-mag kapható Klein és Metsels bér gazdaságában Tisza-Dadán. 3100

Ugocsa megyében, Tisza-Uj hely közszeg határában egy 134 holdas (1200 □-6l) egy tagban levő birtok, jó lakóház és gazdasági épületekkel együtt jutányos fizetési feltételekkel eladó. A birtokon van 22,000 kor. 50 évi amortizációs kölcsön. Értesítés: henní Pap Sándor/tulajdonosnál, Tisza-Ujfalva. 3104

Tavaszi vetési szükségletre eredeti pedigrs hanna árpa után első évi utántermésből cca 50-60 q eladó, míg a készlet tart ab rit bármely kisebb mennyiségben is a vevő szájkjában 18 korona árban. Horti bér gazdaság, Hort, Heves m. 3103

Akácztacsemete 3 éves magtett, 2 méter magas, 2-3 czentri erős, ezenként 40 korona, 2 1/2 méter magas, 3-4 czentri erős, ezenként 60 korona árban, nagy mennyiségben, kapható tavaszi szállításra. Csomagolás olcsón számíttatik, vasutrá szállítás ingyenes. Rudnyánszky János barszissi földbirtokosnál, Bars m. 3119

Tökéletesen tiszta, magnak el-készített tavaszi búkköny kapható mázsánként vevő szájkjában Kis-Jenő állomás 18 korona árban, Schilling József birtokosnál Kis-Jenőn, (Arad megye). 3042

Szózatlan pörkölt szalonna földalankint 40-60 kg. nehéz, kapható é hó végéig 124 kor.-ért és friss hús 140 kor.-ért q.-ként Rauchbauer Nándornál Újszentannán, Arad m. 3073

Szabolcsvármegyében Magy és Kálló-Semjén közszeg határában fekvő 1300 holdas (1200 □-6l) birtokon 52 hold dohány-engedéllyel örökron eladó. Kaussay Tibor m. kir. állat-tenyésztési felügyelő Sátoralja-ujhely, Rákóczi-u. 3140

Eladó 10 waggon takarmány-répa, herceg-Odesalchi Géza uradalma, Nyitrazerdahely. 3139

4 lóerős eséplő és szénaszalma kazalozó ele-vátor, Shuttleworth-gyártmány, vadonát új, olcsón eladó Braun Izsónál Gyöngyös. 3084

A városi uradalomban nagyobb mennyiségű nád kerül eladásra, mely tetőfedésekre kiválóan alkalmas. Érdeklődőnek késszettel ad felvilágosítást **Uradmái intézőség,** posta Somogyvár. 3160

Tavaszi buzavetőmag, amíg a készlet tart, eladó 30 koronáért vevő szájkjában, vas-utba rakva. Czim Mesterházy, Cseht-Mindszent. 3168

Gleditschia-mag, csiráképes, ben métermázsánként 80 koronáért kapható Szilágyi Józsefnél, Pocsaj. 3163

Mészpört meszkőből elporladva mint kitűnő trágyaszert waggonrakományként ab Kassa állomás 50 koronájával ajánl Gombosi Gazdaság, Nagyida. 3161

Kettős eke Shuttleworth- és Schick-gyártmány darabonként 30 ft.-jával eladók. Gombosi Gazdaság, Nagyida. 3162

Darálómalom kitűnő karban, alig használt, francia rendszertű, sáropatáki 35 czoos kövekkel eladó Czim: Grünwald Miksa, Sopron-Iván. 3164

Nagys. Ivánka László ur kisturi gazdaságában eladó eredeti (Parnau) orosz lenmag után termelt első termésű, szép, vetőmag-nak alkalmas lenmag. Bővebb felvilágosítással Pósa István kasznár szolgál. 3173

Szepességi kárpáti fenyőborovicska,

valódi, legtinomabb, régi, gyógyerejű, különlegesség, egyike a legésszesebb fajoknak, kitűnő szer gyomorhaj ellen, hathatós étvágygerjesztő és gyomorerosító, a vesék működésére szerfelett kedvező hatású, postakorsója bérmentve, utánvét mellett 9 kor. 50 fillér. **Ganovszky Gusztáv** fenyőborovicska-gőzfűzetársaság **Szepesszombat.** (Szepes m.) 166

Eladó gőzeke,

Fowler-féle gyártmány, 30 éves, kitűnő jókarban — armatura, fogaskerék, drótkötél egészen új — birtok parcellázása végett eladó. 2 gőzgép, 1 darab 6 testű eke, 1 gépész-bódé tartozik hozzá. Teljes felszerelés ára 24 ezer korona. Ajánlatok a kiadóhivataltba kéretnek „Gőzeke” czimen. 3174

Fiedler János lenfonógyára Komárom vesz nyers lenkórót

szál-nyeréshez, valamint kaszált és géppel csépeelt lenszalmát, tetszés szerinti mennyiségben és elad eredeti (pernai) orosz lenmagot.

Tavaszi vetésre ajánlok eredeti HANNA vetőárpat

Kubicek Ferenoz, földbirtokos, Celechovitz, Mähren, assz

Tejgazdaság. Kézikönyv gazdasági tejszövetkezetek részére. Írták: Szerb János és dr. Koerter István. Vázsonkótesben K 3.20 előleges beküldése ellenében bérmentve küldi a „Patria” r.-t gazdasági szakönyvkereskedése, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

KELTETOGÉPEK

díjtalanul i próbára. Keltetogépek a legjobbak és legolcsóbbak. Keltetogépek sok száz kitűnő bizonyítvány és ajánlatok egész Ausztria és Magyarországból, melyek bárkinek díjtalanul megküldetnek. Keltetogépek tyuk-, liba-, fogoly-, házán- és kacsafojtásokhoz. Keltetogépek szabadalmazva Ausztriában és Magyarországon. — Egyedüli készítője **G. Múcke, Reisenberg 2. szám, bel Wien.** — Ezen szakmában egyedüli gyár 6904

Legolcsóbb szakkönyvek !!

Pataki Béla: A méhészet vezérelvei. Ára: 30 ft. Pállinkás Béla: A szőlő ellenségei. Ára: 30 ft. Szász János: Utmutató a gyémölcstenyésztésről és a fák neveléséről. Ára: 30 ft. A három füzetet együttvéve 90 fillér előleges beküldése ellenében bérmentve szállítjuk.

„PATRIA” r.-t. gazd. szakkönyvkereskedése, BUDAPEST, IX. ker., Üllői-ut 25. sz.

Világhíres szabadalom 18 államban.

Stadel-Torkos földmérő-taliga

kapható Stadel gépgyárban, Győrött.

Eladó vetőmagzab.

A mükösi uradalom eladásra bocsátja az alant eredeti utántermésű vetőmagzabot, métermázsánként 21 koronával ab Zala-bér állomás, vevő által franco állítandó zsákokban, 1908 tavaszszal szállítva. **Duppel, Milon, Ligová, Loutowitai** Eljegyzéseket a vételár 20%-ának beküldése mellett elfogad: **Uradalmi intézőség, Mikosd-pusztá, per Zalabér.** 207

! Most jelent meg a ! Tejgazdasági Zsebnaptár

az 1908. évre. Szerkeszti **Jozsefszky Pál** az OMGE. ügyvezető-ütkára. A tejgazdasággal (állattenyésztés, állategészségügy, takarmányozás, tejkezelés, vaj- és sajtkészítés) kapcsolatos minden kérdést felold. — Tejgazdasággal foglalkozóknak nélkülözhetetlen a **Tejgazdasági Zsebnaptár.** Bötti Ára 4 K. — A „Patria” irod. váll. Budapest, Üllői-ut 25.) vagy a **Tejgazdasági Zsebnaptár** kiadó-hivataltal megrendelve, **ajánlott küldéssel 3 K 65 állór.** "

Vétel

Lenmagot minden vidéki állomáson, legmagasabb árak mellett vásárol 8507

Krausz Hugó

terménykivittli üzlete Budapest, V. Szabadsag-ter 6.

Csakis árakkal megjelölt követelésekkel ellátott ajánlatokat veszek tekintetbe.

Jóminőségű kocsnos és kocsnytalan tölgymakkot bármely mennyiségben megveszek.

Árajánlatokat „K.” jelleg alatt a kiadóhivataltba kérek. 251

Bérlet

400 holdas bérlet 7 évre átadatik, 30 hold dohány, 100 hold prima legelő és kaszáló, fész-Szolnok megyében, prima vetések, új és elegendő épületek, szépen instrualva, kedvező fizetési feltételek. Ruzs Lipót, Gyöngyös. 3172

1020 holdas jó bérlet,

közel városhoz és vasúthoz, lakház, gazdasági épületekkel, cun-korrupta, tejgazdaság, állattenyésztés hasznossal kultiválható, 6800 forintért és az adó, haláleset végett előnyösen átadó.

Österreicher Bernát Nagykanizsán. 2201d

Motorok, Automobilok, Motorfűrészek, Motorcséplők, Szivógázmotorok.

Elsőrendű gyártmány. Logmesszobbenő jótállás.

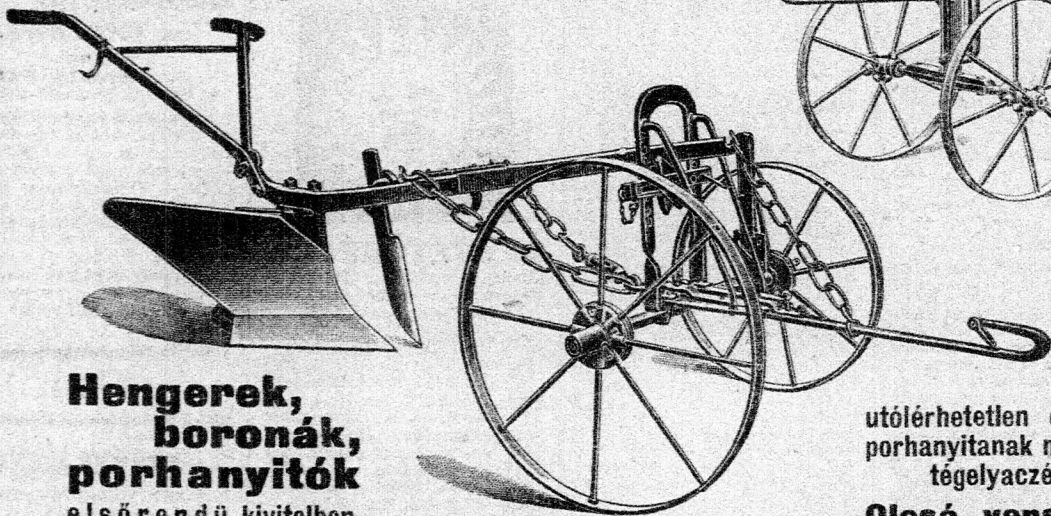

KELLNER és SCHANZER BUDAPEST, VII., ISTVÁN-UT 18. SZÁM.

A tavaszi talajelőkészítés legczélszerűbb eszköze a **RUGALMAS FOGU KULTIVÁTOR**

mélyjáratszabályozó - emeltyüvel.

Több ezer darab legnagyobb megelégedésre használatban.
Modern talaj- és rétművelő eszközök.

**Hengerek,
boronák,
porhanyítók**
elsőrendű kivitelben.

Specziális eszközök a répa-,
kukorica-műveléshez.

Laass-rendszerű többsoros kapálógépek.

Bächer egyes és többvasú ekei

utólérhetetlen minőségűek; remekül fordítanak, tökéletesen
porhanyítanak minimális vonóerő-szükséglet mellett. Törhetetlen
tégelyacél ekefejek, páncélacél kormánylemezek.

Olcsó versenyárak és kedvező feltételek.

BÄCHER RUDOLF specziális eke- és talajművelő eszközök gyára.
Magyarországi vezérképviselő: **SZÜCS ZSIGMOND.**

Budapest, VI. ker., Nagymező-utca 68. szám.

Az „eredeti Melichar“-gyártmányú „UNICUM DRILL“ páros sorszámú „UNICUM DRILL“ a jelenkor legtökéletesebb sorvetőgépe.

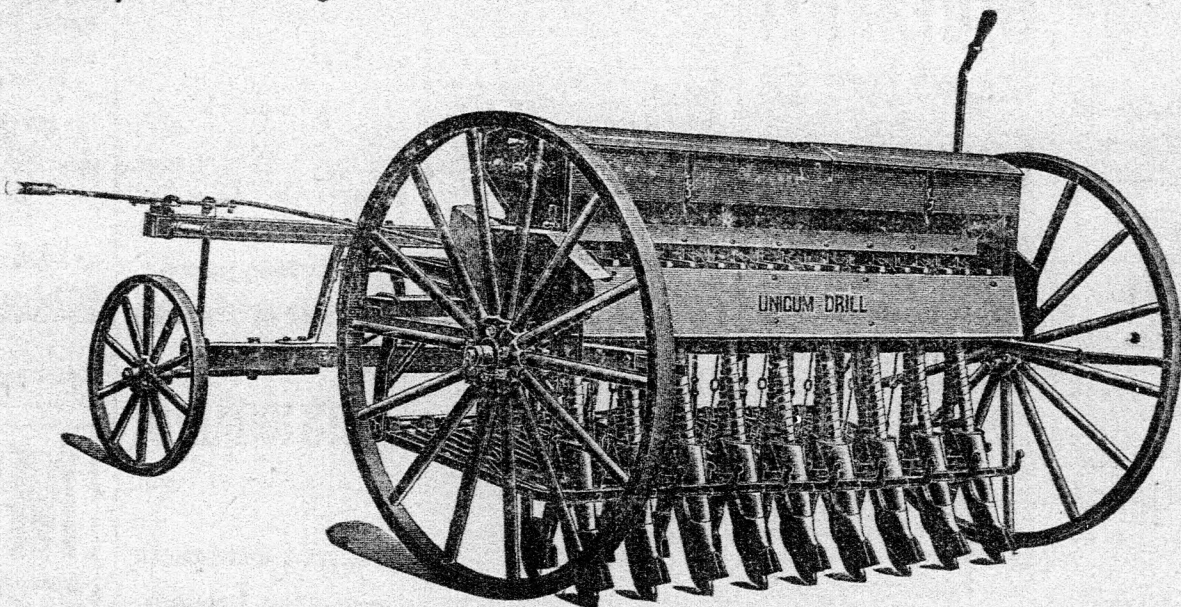
Utólérhetetlenül precíz vetés, hegynek-völgynek teljesen egyforma, ideálisan tökéletes magelosztás, végtelen könnyű és biztos kormányzás, feltűnően csekély vonóerőszükséglet, szilárd kivétel, elsőrendű anyag, bámulatosan egyszerű szerkezet és könnyű kezelés ama jellegzetes tulajdonságok, melyeknek ezen sorvetőgép általános kedveltségét köszönheti. Több mint 32000 db használatban. Számátalan elsőrendű kitüntetés és sok száz elismerőlevél a világ minden részéből.

Ujabb specziálítások:

Mütrágyaszórógépek és mütrágyaszóróval kombinált sorvetőgépek.

Különleges répavetőgépek és amerikai rendszerű kukorica-fészekbevetők (a Hermann-féle művelésmóddhoz).

Chiliszőrők a cukorrépa fejtrágyázásához.

MELICHAR FERENCZ sorvető- és mütrágyaszóró-gépek gyára.
Magyarországi vezérképviselő: **SZÜCS ZSIGMOND.**

Budapest, VI. ker., Nagymező-utca 68. szám.

GŐZMIVELÉS

Nagyobb területek szántását gőzekével
hajlandó vagyok elvállalni; épügy
mélyrigolozást szőlő-telepitésekhez.
Értéklődők kértnek, hogy alantí emimemhez forduljanak.
gőszántási vállalkosé
WOLFF ERNŐ, BUDAPEST-KELENFÖLD.

Eredeti friz jerkekre és kosokra

1908. tavaszi és őszi
szállításra előjegyzést
elfogad:

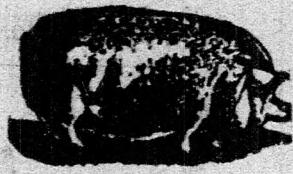
6591

Dr. Bernolák Károly, Haraszt, Szepesm.

Sertéseladások és vételek legjobban és legpontosabban eszközöltetnek sovány ugy hizott állapokban

URL REZSŐ

sertésbizomány nál Buda-
pest, VIII., Bérkocsu-u. 12.
Telefon: 97-05 Internubán.
Feltárgosítással kés-
séggel szolgál.

Gazdasági könyvviteli
nyomtatványokat
levélpapírokat
borítékokat és egyéb

nyomdai munkákat

jutányosan és csinos
Kivitelben Készít

"PÁTRIA"
IROD. VÁLLALAT
ÉS NYOMDAI R.-T.

BUDAPEST
IX., ÜLLŐI-UT 25. SZ.

Költségvetéssel kész-
séggel szolgálunk.

Bérlet felosztása miatt alólirottánál **eladó :: :: ::**

56 drb szilaj jármosökör

felszereléssel vagy anélkül, egészben vagy részletekben,
márczius végén — esetleg egy része előbb is — átvehetők.

Koller István Alsó-Rajk, u. p. Gelse.

250

OLCSÓ HAZAI BARNASZÉN

(úrabos és akna)

kazántüzelésre és cséplőgépekhez megfelel, azonnali szállításra és
későbbi előjegyzésre **66 koronáért** waggonként szállít helyt Kóncsina
állomás; az Első zagoriai szénbánya társulat képviselősege:

Vajda Elemér, Csáktornya.

Sürgönyezim: VAJDA CSÁKTORNYA.

249

HIRDETMÉNY.

Eladásra kerül nagy mennyiségben első osztályú **sima és gyökeres Ripária Portális, Vitis Solonis és Rupestris Monticola alanyvessző**. Továbbá ily alanyokon készült első osztályú **gyökeres fásoltvány** a legkötünőbb csemege- és borfajokban; ugyszintén **sima és gyökeres hazai szőlővessző**.

Fajtisztaságért kezességet vállalunk.

Badacsony-szentgyörgyhegyi szőlőoltványtelep
Tapoleza, Zala megye.

226

Haszonbérleti hirdetés.

Vay Gábor gróf Szatmár megyében fekvő, kb. 2500 magyar holdat tevő vámfalui uradalma 12 évre haszonbérbe adatik. A birtok síkfekvésű, jóminőségű agyagtalaj. Egészen új, szilárdan épült lakóház és gazdasági épületekkel ellátva. A vámfalui Máriavölgyi vasuti állomás magán a birtok területén, a központi majorság közelében fekszik. Őszi vetések, gazdasági felszerelés, takarmány- és szalmakészlet, cselédség bérle által átvehető. Szántóföld 1350 m. hold, a többi kaszáló és legelő. Értekezni lehet Várady Lajos uradalmi igazgatóval Kiskőrös, Pestmegye (posta-, vasut- és távirtelep), dr. [Szilágyi Arthur] Károly ügyvéd urad. jogtanácsossal Budapest, Eskü-ut 5. szám.

Kellő óvadékkal bíró, **szakképzett gazdatisztek**, minimális jövedelem biztosítása mellett, százalékos fizetésre és a házikézelés át-
vételére is pályáhatnak.

251

Némai birtokom (Szolnok-Doboka megye) két vasutállomástól öt-öt kilométer távolságra

eladó, esetleg f. é. febr. 1-től bérbeadó;

a birtok 1050 kat. hold, két tagban, az egyik 720 hold egy tagban, a másik 1 1/2 km. távolságra 330 hold egy tagban, prima elsőrendű talaj, összes gazdasági épületek és kastély-
lyal ellátva. Levélbeni megkeresések legkésőbb febr. hó 15 ig

Jacobi Dávid, Szamosujvárra

czimzendők.

253